

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

กาย - กลับกลาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

GENDER BENDING

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	กาย - กลัปกาย
โดย	สุพัฒน์ นาวดี เหมือนตา
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อำนาจ คงวารี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ถาวร โกอุดมวิทย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อำนาจ คงวารี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์ ญาณวิทย์ กุญแจทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนมิตร)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ กัญญา เจริญสุภกุล)

59003212 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : เพศสภาพ, เพศที่สาม, ทอม

นางสาว สุพัฒน์นาดี เหมือนตา: ภาย - กลับกลาย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อำนาจ คงวารี

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “ภาย - กลับกลาย” ข้าพเจ้าได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ในประเด็นทางเพศที่สนใจ ร่วมกับการนำผลกระทบจากปัญหาความรู้สึกร่วมตัว ผ่านประสบการณ์ตรงที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติเชิงลบต่อเพศที่สาม โดยสื่อผ่านร่างกายของตนเองที่กำลังหันหน้าเผชิญกับปัญหาภายใต้สถานะเพศทางเลือก และนำเสนอให้เห็นถึงประเด็นของความทุกข์ ความอึดอัดที่ซุกซ่อนอยู่ในจิตใจ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการพยายามเปิดเผยตัวตนที่แท้จริงกับบุคคลในครอบครัวและสังคมให้ยอมรับในพฤติกรรมของเพศ ให้มองเห็นถึงคุณค่ามากกว่าการยึดติดในบรรทัดฐานทางเพศของสังคม และคำนึงถึงเพศวิถีที่หลากหลาย สิทธิความเท่าเทียม ยุติการเลือกปฏิบัติ และร้องขอให้มีพื้นที่สำหรับเพศในยุคปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้เองจึงเกิดผลกระทบต่อความรู้สึกส่วนตนภายใต้การดำเนินชีวิตในแต่ละวัน ที่มีพยายามสื่อสารกับบุคคลรอบข้าง ให้เข้าใจถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่ตนถือครองอยู่ แต่ความต้องการเหล่านั้นกลับไม่เป็นไปตามความคาดหวัง ยังคงได้รับการปฏิเสธผ่านการกระทำ แฝงการสนทนาพูดจาสื่อเสียด สร้างความสะเทือนต่อจิตใจเสมอมา

การศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้คาดหวังเพียงแค่ความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันของเพศที่หลากหลายและปรับเปลี่ยนทัศนคติเชิงลบต่อเพศ รวมถึงการยอมรับในความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน ต่อความแตกต่างของกลุ่มเพศที่นับวันเริ่มปรากฏและเปิดเผยมากขึ้น พร้อมกับเปิดกว้างยอมรับตัวตนของเพศที่สาม โดยได้พยายามสร้างคุณค่าให้กับตนเองผ่านผลงานศิลปะภาพพิมพ์ เทคนิคภาพพิมพ์หิน (Lithograph) ที่แฝงความหมายผ่านการใช้สัญลักษณ์และทัศนธาตุทางศิลปะ ด้วยวิธีการสร้างมิติที่ทับซ้อนบนเรือนร่างด้านหลังของตน ร่วมกับร่องรอยของวัตถุและรูปทรงต่าง ๆ เพื่อสะท้อนถึงมิติทางเพศที่มีความพิเศษซึ่งตนได้เป็นผู้กำหนดให้แตกต่างจากเพศกำเนิดอย่างเต็มใจ

59003212 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : Gender, LGBT+, Tomboy

MISS SUPATTANAWADEE MUANTA : GENDER BENDING THESIS ADVISOR :
ASSISTANT PROFESSOR AMNAT KONGWAREE

The creation of the thesis "Gender Bending", I had studied the data through analysis and synthesizing on sexual issues of interest. Along with the impact of personal feelings through direct experiences that related to negative attitudes towards the LGBT+. I had relay through my own bodies that are facing problems under the status of the alternative gender. I presented to the point of suffering and awkwardness hidden within the mind, which is the result of trying to reveal the true identity of the person to the family and society to accept the behavior of gender. I want them to see the value of gender rather than stick to the social norms of society and consider into various sexuality, equality rights, end discrimination and requested space for LGBT+ in modern times. For these reasons, it had affects the personal feelings under daily life that try to communicate with people around to understand the gender identity they belong to. But those needs did not meet expectations, it still being rejected through action, hidden in sneaky conversation and always create an acclaimed to the mind.

The study and creation of this thesis are expected just understanding the coexistence of various sexes and changing negative attitudes towards LGBT+. Including acceptance of the changing world today on the differences of sex groups that start to appear and more reveal. Along with the wide open acceptance of the identity of the LGBT+. So I try to create value for myself through the Printmaking arts work on Lithograph techniques that signify meaning through the use of symbols and visual elements in art. I create a dimension that overlaps the back of the body, together with traces of objects and shapes to reflect the special sexual dimension which I have determined to be different from the gender of origin willingly.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์หัวข้อ “กาย - กลีบกลาย” สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความช่วยเหลือจาก บิดา มารดา ผู้ให้กำลังใจตลอดการศึกษา คอยอบรมเลี้ยงดู ประคับประคองให้ข้าพเจ้าได้ดำรงตนตั้งมั่นในแนวทางที่เป็นพรสวรรค์พิเศษ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่คอยให้คำแนะนำ ความรู้ ประสบการณ์การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ คงวาริ, ศาสตราจารย์เกียรติคุณพิชณุ สุภานมิตร, ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ที่คอยให้คำชี้แนะ ให้ข้อคิดจนเกิดสติปัญญาและองค์ความรู้ใหม่ สุดท้ายนี้ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ภาควิชาภาพพิมพ์ที่คอยช่วยเหลือมอบกำลังใจอย่างดีเสมอมา

สุพัฒน์าวดี เหมือนตา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
3. สมมติฐานของการศึกษา	4
4. ขอบเขตการศึกษา.....	5
5. คำนิยามศัพท์.....	5
บทที่ 2	8
เนื้อหา ข้อมูล และเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	8
1. อัตลักษณ์ทางเพศและเพศวิถีของเพศที่สาม	8
1.1 อัตลักษณ์ทางเพศ (Gender Identity)	8
1.2 เพศวิถีของเพศที่สาม (Sexual Orientation).....	8
1.3 อิทธิพลที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของเพศที่สาม	10
อิทธิพลจากครอบครัว	10
อิทธิพลจากเพื่อน	11
อิทธิพลจากสังคม	11

2. จุดกำเนิดของเพศที่สามในประเทศไทยและต่างประเทศ	12
2.1 จุดกำเนิดของเพศที่สามในประเทศไทย.....	12
2.2 การกำเนิดของเพศที่สามในต่างประเทศ	14
3. สภาพแวดล้อมและปัญหาของเพศที่สามตามช่วงอายุ.....	18
3.1 กลุ่มเพศที่สามในวัยรุ่น.....	18
3.2 กลุ่มเพศที่สามในระดับวัยทำงาน	19
3.3 ปัญหาสิทธิมนุษยชนของบุคคลเพศที่สาม	20
4. อิทธิพลความเชื่อทางศาสนาที่มีต่อเพศที่สาม.....	20
4.1 เพศที่สามในศาสนาพุทธ.....	20
4.2 เพศที่สามในศาสนาคริสต์	21
4.3 เพศที่สามในศาสนาอิสลาม.....	21
5.1 สุกิจ ชุศรี	23
5.2 กมลพันธุ์ โชติวิชัย.....	25
5.3 ชวนชม บุญมีเกิดทรัพย์	27
บทที่ 3	28
กระบวนการและองค์ประกอบในการสร้างสรรค์	28
1. วิธีที่ศึกษาค้นคว้าข้อมูล.....	28
1.1 ข้อมูลด้านเนื้อหา	28
1.2 ข้อมูลด้านเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	28
2. ลักษณะข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	29
3. อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า	29
4. องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงาน	29
4.1 องค์ประกอบทัศนธาตุทางศิลปะ (Visual Elements)	30
5. ขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์	35

5.1 แม่พิมพ์อลูมิเนียมเคลือบน้ำยาเคมี.....	35
ขั้นตอนในการสร้างภาพลงบนแม่พิมพ์อลูมิเนียมชนิดเคลือบน้ำยาเคมี.....	36
ขั้นตอนการพิมพ์แม่พิมพ์อลูมิเนียมเคลือบน้ำยาเคมี.....	39
5.2 แม่พิมพ์แผ่นอลูมิเนียมชนิดที่ใช้วัสดุชนิดต่าง ๆ เขียนแม่พิมพ์	42
ขั้นตอนในการสร้างภาพลงบนแม่พิมพ์อลูมิเนียมชนิดธรรมดา.....	42
อัตราส่วนกาวกรด.....	44
ขั้นตอนการกัดกรด	44
5.3 ขั้นตอนการพิมพ์บนแม่พิมพ์อลูมิเนียม	47
บทที่ 4	51
การพัฒนากระบวนการทางความคิด การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์	51
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1/2559	51
ข้อสรุป ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1/2559	52
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2/2559	54
ข้อสรุป ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2/2559	55
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1/2560.....	57
ข้อสรุปผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1/2560.....	58
ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1/2561	60
ข้อสรุปผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1/2561.....	61
บทที่ 5	67
บทสรุป.....	67
รายการอ้างอิง	69
ประวัติผู้เขียน.....	70

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพจิตรกรรมฝาผนัง “เล่นเพื่อน” หรือ “เลสเบี้ยน” ว่าด้วยเรื่องเล่าของสาวชาววัง.....	14
ภาพที่ 2 ภาพชนเผ่า Berdache: ชายที่แต่งกายด้วยเสื้อผ้าของผู้หญิงในชนเผ่าอินเดียแดง	17
ภาพที่ 3 ภาพกลุ่มลัทธิ Hijra ชายที่นุ่งห่มสำหรับแบบลักษณะเฉพาะของผู้หญิงอินเดีย.....	17
ภาพที่ 4 ผลงานสร้างสรรค์ของ สุกิจ ชุศรี.....	24
ภาพที่ 5 ผลงานสร้างสรรค์ของ สุกิจ ชุศรี.....	24
ภาพที่ 6 ผลงานสร้างสรรค์ของ กมลพันธุ์ โชติวิชัย.....	26
ภาพที่ 7 ผลงานสร้างสรรค์ของ กมลพันธุ์ โชติวิชัย.....	26
ภาพที่ 8 ผลงานสร้างสรรค์ของ ชวนชม บุญมีเกิดทรัพย์.....	28
ภาพที่ 9 ผลงานสร้างสรรค์ของ ชวนชม บุญมีเกิดทรัพย์.....	28
ภาพที่ 10 ภาพรูปทรงหลัก (Form).....	33
ภาพที่ 11 ภาพบรรยากาศและมุมมองของภาพ (Atmosphere, Perspective).....	33
ภาพที่ 12 ภาพพื้นที่ว่าง (Space).....	34
ภาพที่ 13 ภาพแสดงลักษณะของสี (Color).....	34
ภาพที่ 14 ภาพเปรียบเทียบผลงานบางส่วน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของลักษณะท่าทาง..	35
ภาพที่ 15 ตู้ฉายแสง และแม่พิมพ์ที่ผ่านการฉายแสงจากแผ่นฟิล์ม (Photo Plate).....	37
ภาพที่ 16 ภาพการกำหนดตำแหน่งเครื่องหมายการวางกระดาษ (Registration Mark).....	38
ภาพที่ 17 ภาพหมึกพิมพ์ขณะกำลังผสมด้วยผงไลต์แมกนีเซียมคาร์บอเนตและภาพการปาดหมึก	
พิมพ์ลงบนแผ่นกระดาษ เพื่อทดสอบคุณสมบัติของหมึกพิมพ์	38
ภาพที่ 18 ภาพขั้นตอนการพิมพ์ภาพผลงาน จากแผ่นแม่พิมพ์ที่ผ่านกระบวนการฉายแสง.....	40
ภาพที่ 19 ภาพการวางกระดาษให้ตรงตามตำแหน่งที่กำหนดไว้.....	40
ภาพที่ 20 ภาพการวางกระดาษปรีฟเพื่อช่วยซับแรงกดรีดของแท่นพิมพ์.....	41

ภาพที่ 21 ภาพการถอนกระดาษขึ้นจากแม่พิมพ์.....	41
ภาพที่ 22 ภาพการล้างทำความสะอาดแม่พิมพ์ ด้วยกรดซัลฟูริกเจือจางกับน้ำ.....	45
ภาพที่ 23 ภาพการลอกแบบลายเส้นโครงสร้างลงบนแผ่นแม่พิมพ์.....	45
ภาพที่ 24 ภาพการเขียนแม่พิมพ์ด้วยหมึกไขทำละลายกับน้ำ.....	46
ภาพที่ 25 ภาพแม่พิมพ์ที่ผ่านการเขียนด้วยหมึกไขทำละลายกับน้ำผสมกับการเขียนด้วยดินสอไข..	46
ภาพที่ 26 ภาพขั้นตอนการเคลือบกาว และการกักรดบนแม่พิมพ์.....	46
ภาพที่ 27 ภาพขั้นตอนการล้างคราบเขม่าดำ และการเช็ดน้ำยาแลคเคอร์แดง.....	48
ภาพที่ 28 ภาพเปรียบเทียบแม่พิมพ์และภาพผลงานจริงแม่พิมพ์ที่ 1 (Plate Photo).....	48
ภาพที่ 29 ภาพเปรียบเทียบแม่พิมพ์และภาพผลงานจริงแม่พิมพ์ที่ 2.....	49
ภาพที่ 30 ภาพเปรียบเทียบแม่พิมพ์และภาพผลงานจริงแม่พิมพ์ที่ 3.....	49
ภาพที่ 31 ภาพเปรียบเทียบผลงานจริง จากแม่พิมพ์ที่ 1 และแม่พิมพ์ที่ 7.....	49
ภาพที่ 32 ชื่อผลงาน “Me/Gender/Mind No. 1”.....	53
ภาพที่ 33 ชื่อผลงาน “Me/Gender/Mind No. 2”.....	53
ภาพที่ 34 ชื่อผลงาน “Me/Gender/Mind No. 6”.....	54
ภาพที่ 35 ชื่อผลงาน “Gender/Me/Mind No.2”.....	56
ภาพที่ 36 ชื่อผลงาน “Gender/Me/Mind No.4”.....	57
ภาพที่ 37 ชื่อผลงาน “HIDE No. 1”.....	59
ภาพที่ 38 ชื่อผลงาน “HIND No. 2”.....	59
ภาพที่ 39 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	62
ภาพที่ 40 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	63
ภาพที่ 41 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	64
ภาพที่ 42 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4.....	65
ภาพที่ 43 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5.....	66
ภาพที่ 44 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6.....	67

บทที่ 1

บทนำ

สิ่งหนึ่งที่มีความท้าทายของกลุ่มเพศที่สามมากที่สุดคือ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม คุณค่าทางสังคมและการถูกสังคมยอมรับในอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนในเพศสภาพที่พวกเขาถือครอง เพราะเรตกอยู่ในสังคมไทยที่มีความเชื่อฝังรากลึกว่าเพศที่สามเป็นเพศที่ไม่อาจยอมรับได้ เป็นเรื่องที่ขัดต่อจารีตประเพณี ความเชื่อทางศาสนา และความคิดนี้ได้ถูกฝังรากลึกอยู่ในทุกสถาบันของสังคม ทำให้ยากที่จะปรับเปลี่ยนทัศนคติเชิงลบได้อย่างทันทีทันใด สิ่งเหล่านี้คือความท้าทายของกลุ่มคนเพศที่สาม เพศที่ยังคงจำเป็นต้องปกปิดอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนของตนเองไปอีกยาวนานแค่ไหน และทำไมต้องทนอยู่ในกรอบความคิด ความเชื่อแบบเดิมที่มีมาหลายชั่วอายุคน มนุษย์ทุกคนย่อมมีอิสระทางการแสดงออกไม่ใช่หรือ ควรมองที่ศักยภาพ ความมีคุณค่า การประพฤติดี การมีกิจกรรมายาท และกาลเทศะ มากกว่าการตีกรอบทางเพศว่าเพศหญิงและเพศชาย ควรจะปฏิบัติตัวในสังคมเช่นไร เหตุใดถึงไม่พยายามเข้าใจความเป็นเพศที่มีความหลากหลาย สิ่งเหล่านี้คือความอึดอัด ความทุกข์ทรมานจิตใจที่ได้ร่วมรับรู้ตั้งแต่ถือกำเนิดมา

ข้าพเจ้ามักผ่านความบอบช้ำในความรู้สึกและเกิดความเจ็บปวดทางจิตใจ จากการถูกกลุ่มคนในสังคมรอบตัวตีตราว่าโหด หากวิถีและการกระทำของตนได้ผิดแผกแตกต่างไปจากความคุ้นเคย เกิดเป็นความเจ็บปวดทุกครั้งที่ต้องตอบคำถามจากสังคมและคนใกล้ชิดถึงการเลือกสถานะทางเพศที่ตนเองเลือกที่จะเป็น และในบางขณะสามารถรับรู้ได้ถึงความรู้สึกที่กระอักกระอ่วนเมื่อได้รู้ว่าบุคคลในครอบครัวต้องคอยตอบคำถามกับสังคมว่าทำไมถึงเลี้ยงลูกให้เป็นทอม

อย่างไรก็ตามสถานการณ์ในขณะนี้ปัจจุบันแนวทางการปฏิบัติต่อกลุ่มเพศที่สาม ที่เกิดขึ้นในสังคมและบุคคลรอบข้าง อาจดูอ่อนโยนลดความแบ่งแยกกลุ่มเพศมากขึ้น แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าอุปสรรคของเพศกลุ่มทางเลือกเหล่านี้จะลดน้อยลง หรือลดการแบ่งแยกเพศต้นกำเนิดได้อย่างสิ้นเชิง หากจะกล่าวให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจน คือกลุ่มเพศที่สาม ตัวอย่างเช่นกลุ่ม ทอม กระเทย ตู๊ด เกย์ ฯลฯ มักมีกำแพงสามชั้นที่จะต้องปีนก้าวผ่าน โดยกำแพงชั้นแรกคือตัวตนของตนเอง ในการไม่ยอมรับเพศสภาพ มีความสับสนในใจที่อาจจะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความรู้สึกของตนเองได้สวนทางกับกรอบที่สังคมได้กำหนดสถานภาพทางเพศต้นกำเนิดไว้อย่างเป็นทางการแล้ว กำแพงชั้นที่สองคือ

ครอบครัว พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง โดยเฉพาะครอบครัวไทย และหลาย ๆ ครอบครัวของชาวเอเชียในหลายประเทศ ที่บุตรต้องกระทำตามสิ่งที่ผู้ปกครองกำหนด ชี้นำ และคาดหวังในสถานภาพทางเพศกำเนิด โดยมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตมากกว่าความต้องการของตนเอง หากเปรียบเทียบสังคมครอบครัวของชาวยุโรป หากเด็กมีอายุครบ 18 ปีเมื่อไหร่ก็นั้นแสดงว่าเขาพร้อมที่จะดูแลตนเอง เลือกลงหนทางของตนเอง และสามารถเป็นตัวของตัวเองได้อย่างมีอิสระทางความคิดและพฤติกรรมได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งแตกต่างจากคติความเชื่อของสถาบันครอบครัวในสังคมไทยอย่างชัดเจน กำแพงชั้นสุดท้ายคือสังคม ซึ่งมีโครงสร้างที่สลับซับซ้อน ทั้งในรูปแบบของความเชื่อและวัฒนธรรมถูกสะสมและสั่งสอนกันมาอย่างยาวนานเกี่ยวกับสถานภาพทางเพศซึ่งหมายถึงการแสดงออกของกิริยา ท่าทางการแต่งกาย การปฏิบัติต่อเพศตรงข้ามและข้อควรปฏิบัติในเพศของตน สิ่งเหล่านั้นนั่นเองที่มักสร้างความเจ็บปวด ทุกข์ใจและความอึดอัดใจทุกครั้งที่ได้ยินคำว่าเพศแบบนี้ไม่ถูกต้องตามหลักธรรมชาติ น่าทุเรศ ผิดแผกแตกต่างไม่ปกติ เมื่อความทุกข์ที่เกิดขึ้นจากการรับรู้และถูกหยิบยื่น ยัดเยียดการมีปฏิสัมพันธ์แบบกำกวมถึงความจริงใจ เสมือนการเหยียดหยาม ดูถูก โดยแตกต่างจากเพศหญิง เพศชายอย่างสิ้นเชิง ทุกข์เหล่านั้นจึงกลายเป็นปมที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรง ผ่านปรากฏการณ์จากประสบการณ์ต่าง ๆ ข้างต้นจึงเป็นมูลเหตุของความบันดาลใจต่อการนำประเด็นเหล่านี้มาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะภาพพิมพ์ บนพื้นระนาบ 2 มิติ เพื่อสื่อความเป็นอัตลักษณ์ทางเพศของตน สามารถเข้าใจถึงความรู้สึกได้อย่างชัดเจนด้วยความจริงใจ

จากที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้นนั้น จึงได้เกิดคำถามขึ้นกับตนเอง สมมติว่าหากวันหนึ่งกลุ่มคนเพศที่สามจะลุกขึ้นมาเพื่อขอพื้นที่เพื่อยืนหยัดในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน ขอใช้สิทธิความเป็นมนุษย์ที่มีหัวใจและความรู้สึกเฉกเช่นเดียวกัน โดยแสดงออกผ่านตัวตนอย่างเปิดเผย ว่ากลุ่มเพศนี้ไม่ใช่เพศที่น่ารังเกียจ เป็นเพียงเพศสถานะหนึ่งที่รอคอยการเปิดใจยอมรับอย่างเต็มใจ และอ่อนน้อมให้สังคมครอบครัว พ่อ แม่ ปรับเปลี่ยนทัศนคติเชิงลบที่มีต่อเพศที่สามอย่างเข้าใจ จะได้รับความเห็นใจ เห็นคุณค่า และเห็นความสามารถที่แท้จริงผ่านเพศทางเลือกเหล่านี้ได้มากน้อยเพียงใด

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รูปแบบการจำแนกเพศสภาพตามสรีระร่างกายของมนุษย์ถูกแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือเพศหญิงและเพศชาย ดังนั้นข้อกฎหมาย ระเบียบ จารีตประเพณีทางสังคมและข้อกำหนดภายใต้กิจกรรมทางศาสนาจึงถูกสร้างขึ้นให้คนในสังคมได้ยึดตามหลักข้อปฏิบัติให้เพศทั้งสองอยู่ภายใต้กฎกติกาโดยสงบสุขและรู้หน้าที่ของตนเอง แต่ด้วยระเบียบที่กำหนดขึ้นมานั้นไม่ได้ครอบคลุมและเอื้อประโยชน์ให้กับเพศที่เป็นเพศทางเลือก เช่น ทอม ดี เลสเบียน เกย์ กระเทย ผู้หญิงข้ามเพศและผู้ชายข้ามเพศ

จึงไม่ถูกจัดให้อยู่ในระเบียบของข้อกำหนดนั้น และกลุ่มเพชนี้ถูกมองว่าแปลกแยกด้วยภาพลักษณ์และพฤติกรรมที่แสดงออก

เมื่อจารีตและกฎหมายไม่ได้รวมถึงกลุ่มเพชเหล่านี้ จึงเริ่มเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ขาดสิทธิเสรีภาพในการดำเนินชีวิตแบบปกติทั่วไป กฎหมายการแต่งงาน, การใช้คำนำหน้า การรับเด็กมาเป็นลูกบุญธรรม, สิทธิการสมัครทำงาน ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาอย่างมาก เพราะยังมีอาชีพอีกหลายอาชีพที่ต้องแต่งกายตามเพชกำเนิดเท่านั้น เช่น อาชีพราชการ หรือแม้แต่ข้อกฎหมายของการประกอบธุรกรรมหลายอย่างก็ไม่สามารถกระทำได้เพราะข้อจำกัดของสถานภาพทางเพช กลุ่มเพชที่สามจึงต้องพยายามดิ้นรนต่อสู้ให้ตนเองมีสิทธิเสมอภาค เพื่อให้สังคม คนใกล้ชิดและครอบครัวเปิดใจยอมรับ

โดยส่วนตัวแล้วนั้นก็ประสบปัญหาเหล่านี้เฉกเช่นเดียวกัน เมื่อไม่ได้รับการยอมรับอย่างเต็มใจจากบุคคลที่ใกล้ชิดและครอบครัว ทำให้การดำเนินชีวิตมีอุปสรรคไม่สามารถเปิดเผยพฤติกรรมการแสดงออกบางอย่างและไม่สามารถเปิดเผยตัวตนที่แท้จริง เกี่ยวกับคำจำกัดความในเพชสภาพที่ตนถือครองอยู่ให้กับครอบครัวได้รับรู้ เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวมีทัศนคติต่อเพชที่สามในเชิงลบ ทำให้เกิดเป็นความกดดันที่ซุกซ่อนอยู่ภายในไม่กล้าเปิดเผยตัวตน เกิดความกังวลว่าครอบครัวจะรู้สึกไม่สบายใจ ผิดหวังและเสียใจหากได้รู้ความจริงเกี่ยวกับสถานภาพทางเพชของตน

ด้วยเหตุนี้จึงเกิดแรงสร้างสรรค์ผลงานและวิทยานิพนธ์ชุดนี้เพื่อบำบัดรักษาความรู้สึกของตนเองโดยกำหนดสาระสำคัญจากเรื่องราวประสบการณ์ที่เกิดขึ้น ถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะภาพพิมพ์เทคนิคภาพพิมพ์หิน เพื่อหวังว่าอาจช่วยสร้างความเข้าใจในบทบาททางเพชที่มีความพิเศษ เปิดพื้นที่ให้การยอมรับและใช้ชีวิตร่วมกัน มากกว่าการพยายามตีกรอบบังคับให้สถานภาพทางเพชที่ถูกกำหนดตั้งแต่กำเนิดนั้นไม่อาจสามารถแปรเปลี่ยนเป็นเพชอื่นได้

2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอเรื่องราวของเพชที่สามในรูปแบบของผลงาน 2 มิติ เทคนิคภาพพิมพ์หิน (Lithograph) โดยสื่อสะท้อนเรื่องราวแสดงความเป็นอัตลักษณ์ส่วนตัว ด้วยวิธีการใช้รูปร่างของตนเองเป็นหลักในการนำเสนอประเด็นความขัดแย้งของสรีระร่างกายกับการแต่งกายที่มีความแตกต่างไปจากเพชหญิง ประกอบร่วมกับการนำเสนอความหมายเชิงสัญลักษณ์ผ่านรูปทรงของรอยสักบนผิวหนัง กิ่งก้านของต้นไม้ ดอกไม้ ที่มีความหมายในเชิงคติความเชื่อของวัฒนธรรมที่ตนได้ร่วมอาศัยอยู่ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ร่วมกันสร้างความหมายใหม่ นำเสนอด้วยวิธีการทับซ้อนในพื้นที่เดียวกันท่ามกลางบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่ได้กำหนดขึ้นตามเนื้อหาที่แตกต่างกันในแต่ละผลงาน เพื่อ

ต้องการแสดงให้เห็นถึงทัศนคติส่วนตัวต่อบุคคลอื่น ต่อสังคมที่ตนอยากให้พวกเขาเหล่านั้นได้เปิดใจยอมรับ แบบเต็มใจ ให้เข้าใจถึงความเป็นเพศทางเลือกและอยากให้มองเห็นคุณค่าความเป็นตัวตนของเพศที่สาม พร้อมกับเปลี่ยนทัศนคติเชิงลบเพื่อหาจุดยืนร่วมกัน โดยให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างปกติ ภายใต้ความหลากหลายทางเพศในสังคมยุคปัจจุบัน

3. สมมติฐานของการศึกษา

1. ต้องการให้ผลงานสร้างสรรค์ได้สะท้อนความรู้สึกภายใน อันเกิดมาจากความทุกข์ ความกดดันของสถานภาพทางเพศที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ผ่านการแสดงถึงอัตลักษณ์ทางเพศภายใต้สถานภาพทางเพศที่มีผลต่อการแสดงออก โดยได้กำหนดเลือกใช้ผ้ารัดหน้าอก เป็นสื่อสัญลักษณ์เพื่อแสดงถึงการปกปิด อำพราง สัดส่วนสรีระของเพศหญิงซึ่งเป็นเพศที่ถือกำเนิด และการนำเสนอภาพ “ทอม” มีทรงผมสั้นลักษณะคล้ายผู้ชาย และการสวมใส่เครื่องแต่งกายที่เป็นสัญลักษณ์ร่วมในกลุ่มเพศเดียวกัน เพื่อต้องการสื่อความเป็นรูปลักษณะของเพศ ซึ่งตรงกันข้ามกับเสื้อผ้าของเพศหญิงอย่างสิ้นเชิง ทำให้เกิดความรู้สึกหึงหวง ทะเยอทะเยอ แข็งแรง กระฉับกระเฉง

2. นำเสนอความรู้สึกที่เป็นนามธรรม เช่นความรู้สึกที่อึดอัด ความทุกข์ที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ จากมูลเหตุแห่งการปิดบังความจริงต่อสถานภาพทางเพศที่ตนได้ถือครองอยู่ เนื่องจากกลัวบุคคลใกล้ชิดไม่อาจสามารถยอมรับถึงความจริงนั้นได้ เพราะเป็นกลุ่มเพศที่แตกต่างจากตน และเป็นกลุ่มเพศที่ผิดปกติแปลกประหลาดไปจากธรรมชาติของมนุษย์อย่างที่ควรจะเป็น อีกทั้งกลุ่มเพศเหล่านี้ยังได้ถูกนำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ ในมุมมองที่ตลกขบขันอยู่ตลอดเวลา ความรู้สึกเหล่านั้นได้สะสมเป็นความกดดัน จนไม่กล้าที่จะเปิดเผยความจริงให้ครอบครัว สังคม ได้รับรู้ความจริงเหล่านั้น ทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างลำบาก วิตกกังวลอย่างฝืนใจ โดยได้นำสภาวะอารมณ์เหล่านั้นแสดงผ่านเนื้อหาเรื่องราว สาระทางศิลปะผ่านรูปธรรมของสัญลักษณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ให้สื่อความหมายถึงความอึดอัดของจิตใจ

3. เกิดความคาดหวังว่าสังคมและบุคคลในครอบครัวจะเปิดใจยอมรับและให้เกียรติ ให้พื้นที่การแสดงออกของกลุ่มเพศทางเลือกเหล่านั้นอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัยและเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ รวมไปถึงการแสดงถึงความเท่าเทียม สิทธิเสรีภาพ ไม่แสดงความรังเกียจ หรือตีฉิฉินินทาลับหลัง และพูดจาดูหมิ่นศักดิ์ศรี แสดงความตลกขบขันกันอย่างซึ่งหน้า และมีบทบาทในสังคมอย่างเปิดเผยเป็นปกติสุขอย่างที่เพศหญิง เพศชายสามารถกระทำได้เฉกเช่นเดียวกัน

4. ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา นำเสนอประเด็นความเป็นลักษณะส่วนตัว ซึ่งอาศัยช่วงอารมณ์แห่งความรู้สึก ความทุกข์ใจ ความอัดอั้นต่อสภาวะการถือครองตนภายใต้เพศทางเลือกที่ไม่อาจเปิดเผยแสดงตัวตนได้อย่างอิสระ เป็นสาระสำคัญในการแสดงออกเพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่มีผลต่อการดำรง ชีวิตให้ปกติสุข โดยได้หยิบยกนำเอาความรู้สึกในเรื่องเพศสภาพของตนเอง ที่ยังไม่ได้รับการยอมรับจากคนใกล้ชิดและสมาชิกในครอบครัว อีกทั้งยังถูกปิดกั้น ห้ามปรามถึงการแสดงออกทางพฤติกรรมทางอารมณ์ที่เป็นตัวของตัวเอง โดยเนื้อหาสาระทั้งหมดตั้งอยู่บนความต้องการ ความคาดหวัง เพื่อให้การดำรงชีวิตของตนเองเป็นไปอย่างธรรมดาสามัญ ไม่แปลกแยก ไม่เป็นส่วนเกินในความเป็นสมาชิกหนึ่งของครอบครัว เสมือนตนเองยังคงเป็นเด็กน้อยที่น่ารักไร้เดียงสา และไม่ควรถูกกีดกันเพื่อให้เป็นส่วนเกินของสังคม เนื่องจากสังคมที่มีความหลากหลายทางเพศได้เริ่มเข้ามามีบทบาทขับเคลื่อนให้ประเทศก้าวหน้าพัฒนาไปในทิศทางที่มุ่งสู่ความศิวิไลซ์

2. ขอบเขตด้านรูปแบบของผลงาน นำเสนอรูปศิลปะแบบเหมือนจริง ผ่านมุมมองด้านหลังรูปร่างของตนเองโดยนัยยะนี้ต้องการสื่อความหมายถึงการปิดบังตัวตนในบางขณะ ผ่านความหลากหลายของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เช่นความโปร่งบางของเสื้อผ้าชั้นนอกที่คลุมทับเพื่อสื่อความหมายถึงการพยายามเปิดเผยให้เห็นความต้องการของความจริงในเพศสภาพ อีกทั้งการทับซ้อนของเสื้อผ้าหลากหลายรูปแบบที่ถูกปิดมิดชิดในชั้นแรก เพื่อสื่อนัยยะให้เห็นถึงความรู้สึกที่ปกปิดเอาไว้ เพราะเป็นสิ่งที่ขัดกับความต้องการในการเผยตัวตนในสถานภาพของเพศหญิงด้วยการนำเสนอภาพของผ้ารัดหน้าอกที่แสดงความหมายอย่างตรงไปตรงมาเพื่อสะท้อนความรู้สึกที่อัดอั้นซึ่งไม่ได้อาจหมายความว่าทางกายภาพแต่เพียงอย่างเดียว ประการที่สำคัญคือการใช้รูปทรงกิ่งก้านของต้นไม้ และดอกไม้ โดยมีลักษณะแผ่กิ่งก้านทับซ้อนบนพื้นที่เดียวกันให้เกิดมิติลวงตาเพื่อต้องการสร้างความหมายเชิงสัญลักษณ์ ร่วมกับการสร้างสิ่งแวดล้อมขึ้นมาใหม่เป็นสภาวะแวดล้อมของความรู้สึกของตนเอง

3. ขอบเขตด้านเทคนิค เป็นผลงานภาพพิมพ์เทคนิคภาพพิมพ์หิน (Lithograph) โดยอาศัยกลวิธีของภาพถ่ายบุคคล พิมพ์ภาพผ่านระบบออฟเซ็ทผสมผสานกับขั้นตอนการเพิ่มเติมรายละเอียดของผลงานด้วยกรรมวิธีของภาพพิมพ์หินบนแม่พิมพ์แผ่นอลูมิเนียม

5. คำนิยามศัพท์

1. ภาพพิมพ์ลิโธกราฟ (Lithograph) หรือภาพพิมพ์หิน หมายถึง กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ (Fine Art) แขนงหนึ่งซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มของศิลปะภาพพิมพ์ (Printmaking) ประเภท

แม่พิมพ์พื้นราบ (Planographic) วัสดุที่ใช้เป็นแม่พิมพ์ คือ แผ่นหินปูน (Limestone), แผ่นสังกะสี (Zinc), และแผ่นอลูมิเนียม (Aluminum)

2. อัตลักษณ์ทางเพศ (Gender - Identity) หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลที่สะท้อนถึงแนวคิดหรือความชอบทางเพศของตนเองผสมกับตัวตน อัตลักษณ์ทางเพศสามารถเปลี่ยนแปลงตลอดชีวิตของแต่ละบุคคลและอาจสอดคล้องกับเพศทางวิถี พฤติกรรมทางเพศหรือความสัมพันธ์ทางเพศที่เกิดขึ้น

3. เพศสภาพ, สถานะเพศ ความแตกต่างระหว่างผู้ชายกับผู้หญิงตามเพศในทางกายวิภาค แต่ถ้าพิจารณาในแง่ความหมายทางสังคมวิทยา จะหมายถึง การจำแนกทางสังคม ซึ่งไม่จำเป็นต้องแบ่งตามลักษณะทางกายวิภาคเสมอไป

4. เพศที่สาม หมายถึง กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ เลสเบี้ยน เกย์ คนรักสองเพศ และคนข้ามเพศ คำย่อของกลุ่มนี้คือ LGBTQ+

บทที่ 2

เนื้อหา ข้อมูล และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “กาย – กลัปกาย” มีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวของเพศที่สามในรูปแบบของงานศิลปะภาพพิมพ์หิน (Lithograph) โดยสะท้อนจากประสบการณ์ตรงของข้าพเจ้า และเพื่อเป็นการสื่อสารทางอ้อมให้สังคมได้เปิดใจและยอมรับเพศทางเลือกมากขึ้น พร้อมทั้งเปลี่ยนทัศนคติเชิงลบที่มีต่อเพศที่สาม ดังนั้นในเนื้อหาบทนี้ข้าพเจ้าจะกล่าวถึงเนื้อหา ข้อมูล เอกสารที่เกี่ยวข้องต่อซึ่งเป็นปฐมภูมิแห่งการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. อัตลักษณ์ทางเพศและเพศวิถีของเพศที่สาม

1.1 อัตลักษณ์ทางเพศ (Gender Identity) หมายถึงความหมายของบุคคลเกี่ยวกับเพศสภาวะ ซึ่งจะสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับเพศโดยกำเนิดของตนก็ได้ และรับรู้ว่าตนเองต้องการเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงซึ่งมีอัตลักษณ์ทางเพศตรงกับเพศโดยกำเนิด โดยเฉพาะกลุ่มเพศที่มีอัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากเพศที่ถือกำเนิด เรามักเรียกบุคคลในกลุ่มหลังนี้ว่า “เพศที่สาม” หรือบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ เช่น ผู้ที่มีสรีระทางร่างกายเป็นผู้ชายแต่รู้สึกที่ตนเองเป็นผู้หญิง ซึ่งคนส่วนใหญ่เรียกว่า “กะเทย” หรือผู้ที่มีสรีระทางร่างกายเป็นผู้หญิงแต่รู้สึกที่ตนเองเป็นผู้ชาย ที่คนส่วนใหญ่เรียกว่า “ทอม” อย่างไรก็ตามกลุ่มคนข้ามเพศไม่จำเป็นต้องมีอัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากสรีระร่างกายและอวัยวะเพศเสมอไป แต่อาจหมายถึงผู้ที่ไม่สามารถกำหนดให้ตนเองเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงเพียงเพศใดเพศหนึ่งได้

1.2 เพศวิถีของเพศที่สาม (Sexual Orientation) ในที่นี้อาจหมายถึงความรู้สึก, อารมณ์, เสน่ห์, ทัศนคติทางเพศหรือความพึงพอใจทางเพศที่มีต่อบุคคลอื่น สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่

กลุ่มรักเพศเดียวกัน คือผู้ที่มีรสนิยมชอบเพศเดียวกัน ต้องการมีความสัมพันธ์ทางกายและทางใจกับบุคคลซึ่งเป็นเพศเดียวกัน แบ่งออกเป็นกลุ่มหลัก ๆ ได้ดังนี้

- เลสเบียน (Lesbian) คือ กลุ่มผู้หญิงที่รู้สึกที่ตัวเองเป็นผู้หญิงและต้องการสร้างความสัมพันธ์กับผู้หญิงด้วยกัน

- เกย์ (Gay) คือ ผู้ชายที่รู้สึกที่ตัวเองเป็นผู้ชายและรักผู้ชายด้วยกัน

บุคคลข้ามเพศ (Transgender) คือ บุคคลที่รู้สึกพึงพอใจกับเพศสภาวะหรืออัตลักษณ์ทางเพศที่ตรงข้ามกับเพศกำเนิดของตน หากเพศกำเนิดเป็นผู้หญิงก็จะมีจิตใจเป็นชาย หรือเพศกำเนิดเป็นผู้ชายจะมีจิตใจเป็นหญิง ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

- ผู้ชายข้ามเพศ (Transman, Transsexual Males) คือกลุ่มคนข้ามเพศหรือแปลงเพศจากหญิงข้ามไปเป็นชาย เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Female to Male (FTM) เป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นเพศหญิงโดยกำเนิด มีสรีระร่างกายและอวัยวะเพศแรกเกิดเป็นหญิง กฎหมายจึงระบุให้เป็นเพศหญิง แต่เนื่องจากเขารับรู้ว่าแท้จริงแล้วตนมีจิตใจเป็นชายในภายหลัง จึงมีความต้องการที่จะเปลี่ยนเพศในฐานะผู้ชายเพื่อให้สอดคล้องกับจิตใจและความต้องการที่จะเป็นผู้ชาย

- ผู้หญิงข้ามเพศ (Transwoman, Transsexual Female) คือ กลุ่มบุคคลข้ามเพศหรือแปลงเพศจากชายข้ามไปเป็นหญิง เพื่อสร้างอัตลักษณ์ทางสังคมและให้สัมพันธ์กับความรู้สึกทางเพศของตนเอง จึงเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Male to Female (MTF) เป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นเพศชายโดยกำเนิด มีสรีระร่างกายเป็นผู้ชายและอวัยวะเพศแรกเกิดเป็นชาย กฎหมายจึงระบุให้เป็นเพศชาย แต่เนื่องจากเขารับรู้ว่าตนมีจิตใจเป็นผู้หญิง จึงมีความต้องการที่จะเปลี่ยนเพศในฐานะผู้หญิงเพื่อให้สอดคล้องกับจิตใจที่เป็นผู้หญิง

ทอม (Tomboy) ในภาษาอังกฤษ หมายถึง ผู้หญิงที่มีเพศภาวะไม่ตรงกับเพศกำเนิด จะมีอัตลักษณ์ที่ค่อนข้างไปทางเพศชาย และชอบเพศหญิงที่อาจไม่ใช่คนที่เป็นที่ดีเสมอไป

ดี้ (Lady) ในภาษาอังกฤษ หมายถึง ผู้หญิงที่มีลักษณะหรือการแสดงออกที่เป็นหญิง และชอบผู้หญิงด้วยกันซึ่งอาจจะไม่ได้เป็นทอมเสมอไป ซึ่งบางกรณีอาจจะไปรวมอยู่ในหมวดของเลสเบี้ยน

กะเทย (Hermaphrodite) คือ คนที่เกิดมาเป็นชายโดยกำเนิดแต่มีลักษณะภายนอกของพฤติกรรมแสดงออกและอัตลักษณ์ไปในทางของเพศหญิง และมีความพึงพอใจกับร่างกายและไม่รู้สึกว่าจะตนจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงอะไรในร่างกายของตัวเอง

รักสองเพศ (Bisexual) คือ ผู้ที่มีรสนิยมชอบได้ทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีอารมณ์เสนาหาและต้องการมีความสัมพันธ์ทางกาย ทางใจ กับเพศตรงข้ามหรือเพศเดียวกันก็ได้ ซึ่งจิตแพทย์สามารถแบ่งประเภทย่อย ๆ ของคนรักสองเพศตามความชอบและพฤติกรรมทางเพศ เช่น Bisexual ตามสถานการณ์, Bisexual คบ ชู้, Bisexual คบ ซ้อน, Bisexual ทางเลือก (Labriola & Counselor/Nurse, 2017) เป็นต้น

ไม่นิยามเพศ (Queer) คือผู้ที่ไม่สนใจหรือฝักใฝ่ในการมีเพศสัมพันธ์ เป็นกลุ่มบุคคลที่ไม่นิยามว่าตนเองเป็นเพศอะไร แต่ยังสามารถมีความรักหรือผูกพันกับบุคคลอื่นได้ตามปกติ

เพศกำกวม, คนสองเพศ (Intersexual) คือ กลุ่มคนที่เกิดมาโดยไม่สามารถระบุเพศได้ว่าเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย เกิดมาพร้อมกับคุณสมบัติทางกายภาพของฮอร์โมน หรือทางพันธุกรรมที่มีอวัยวะเพศทั้งหญิงและชายรวมกัน (สุริยสาร, 2557)

จากตัวอย่างเพศวิถีที่กล่าวมานั้น คือกลุ่มตัวอย่างที่สามารถอธิบายให้เข้าใจได้พอสมควร โดยไม่ให้เกิดความสับสน แต่ในความเป็นเพศวิถีนั้นมีความซับซ้อนมากมาย ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ผู้สร้างสรรค์มุ่งเน้นที่จะศึกษาเรื่องราวของ “ทอม” ซึ่งเป็นกลุ่มเพศหนึ่งในกลุ่มความหลากหลายทางเพศ ดังนั้นข้อมูลเชิงลึกต่อจากนี้ จะนำเสนอข้อมูลเฉพาะแค่กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศเท่านั้น ซึ่งจากการสืบค้นข้อมูลจึงได้พบว่า การที่ผู้ชายและผู้หญิงจะมีความรักความสัมพันธ์กับเพศเดียวกันได้นั้น ย่อมมีสาเหตุหลายอย่างทั้งปัจจัยทางชีวภาพและจิตวิทยา เริ่มตั้งแต่สาเหตุทางพันธุกรรม เช่นการพัฒนาสมองของเด็กตั้งแต่ในครรภ์ อิทธิพลของฮอร์โมนเพศตลอดจนการอบรมเลี้ยงดู และประสบการณ์การเรียนรู้จากสภาพแวดล้อม ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ไม่ได้เกิดจากการเลียนแบบ และไม่สามารถติดต่อกันได้ ในประเทศไทยพบว่าการแสดงออกเรื่องเพศที่ตนเองเลือกนั้นยังอยู่ภายใต้กรอบคิดทางศาสนาและวัฒนธรรม อีกทั้งพฤติกรรมและความคิดที่ผิดเพี้ยนไปจากชายจริงหญิงแท้ มักจะถูกมองว่าเป็นความเจ็บป่วยหรือความไม่สมประกอบของชีวิต ผู้สร้างสรรค์มองว่าในประเทศไทยนั้นมีการยอมรับกลุ่มเพศที่สามอย่างซับซ้อนและขัดแย้งอยู่อย่างมาก แม้ดูเหมือนว่าสังคมจะยอมรับในพฤติกรรมความรักเพศเดียวกันรวมถึงการข้ามเพศ สังเกตได้จากทอมและสาวประเภทสองที่มีอยู่มากกว่าประเทศอื่น ๆ แต่ความชิงชังและอคติที่มีต่อกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศยังปรากฏให้เห็นอยู่ อีกทั้งยังมีการเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มคนเหล่านี้ ได้แฝงอยู่ในสังคมรวมถึงองค์กรต่าง ๆ ที่มีกลุ่มคนเหล่านี้ใช้ชีวิตทำงานอยู่ร่วมกับเพศปกติ

1.3 อิทธิพลที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของเพศที่สาม

อิทธิพลจากครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันหลักแห่งแรกของมนุษย์ทุกชีวิตที่มีระบบการเลี้ยงดูสั่งสอน ผ่านการอบรมทางด้านจิตใจและปลูกฝังพฤติกรรมให้แก่บุคคลนั้น ๆ ตั้งแต่วัยเยาว์ ดังนั้นสถาบันครอบครัวจึงส่งอิทธิพลอย่างมากต่อการแสดงออกในพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น ลักษณะนิสัย การพูดจา การสื่อสารผ่านทางกาย ฯลฯ รวมไปถึงการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศของตนเองต่อบุคคลอื่นที่อยู่นอกครอบครัว ในปัจจุบันยังไม่มีบทสรุปทางวิชาการ งานวิจัย หรือ

วิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ได้อย่างแน่ชัดว่าเพศที่สามนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร แต่มีข้อสันนิษฐานเบื้องต้นว่าการเลี้ยงลูก อบรมสั่งสอน หรือการแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด อย่างสม่ำเสมอ ก็อาจจะเป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อพฤติกรรมนั้นด้วยเช่นกัน

อิทธิพลจากเพื่อน ช่วงอายุวัยรุ่น คือช่วงชีวิตที่ “เพื่อน” เข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตมากที่สุด เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่ต้องพบปะสนทนา เล่าเรียนศึกษา ใช้ชีวิตร่วมกันในกิจกรรมต่าง ๆ กับกลุ่มเพื่อน อาจกล่าวได้ว่า เรามักใช้เวลาเหล่านั้นมากพอ ๆ กับสมาชิกในครอบครัว และอาจทำให้หลายคนรู้สึกผูกพัน มีความสนิทใจกับเพื่อนมากกว่าบุคคลในครอบครัว ยิ่งไปกว่านั้นหลายคนได้แสดงทรรศนะที่ว่าเพื่อนในวัยเดียวกัน มักจะเข้าใจเราได้มากกว่าพ่อแม่หรือพี่น้องที่อยู่ในวัยต่างกัน ดังนั้นเมื่อเกิดปัญหาทุกข์ใจหรือกังวลใจ วัยรุ่นจึงมักจะเล่าเรื่องต่าง ๆ ให้เพื่อนฟังมากกว่าพ่อแม่ของตน นั้นหมายความว่า เพื่อนยอมเข้ามาอิทธิพลทั้งในเรื่องความคิด ความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมหรือการแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้วัยรุ่นยังเป็นวัยที่ถูกชักจูงให้คล้อยตามเพื่อนได้ง่าย ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะอยากได้รับการยอมรับ และอีกส่วนเป็นเพราะความชอบโดยสมัครใจ ดังนั้นในช่วงวัยรุ่นนี้ เราคบเพื่อนเช่นไรก็มีโอกาสเป็นไปได้สูงที่จะเป็นคนเช่นนั้นด้วย

อิทธิพลจากสังคม ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทรงอิทธิพลกับมนุษย์เป็นอย่างมาก และมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมทางเพศ ตลอดจนความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับบทบาททางเพศและการปฏิบัติตนต่อเพศเดียวกันไปจนถึงเพศตรงข้าม กล่าวคืออิทธิพลของสังคมมีบทบาทในการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ ในเรื่องของบทบาททางเพศและเพศสภาพ ไปสู่การเลือกปฏิบัติ และแบ่งชนชั้นของเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมแบบชายจริงหญิงแท้เป็นใหญ่ กรอบความคิดความเชื่อของสังคมในเรื่องเพศส่วนใหญ่จะถูกชักจูงจากสื่อต่าง ๆ อีกการนำเสนอข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ ก็มีส่วนช่วยทำให้เกิดค่านิยมทางเพศในรูปแบบปกติและผิดปกติจากจารีตประเพณี วัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ ขึ้นอยู่กับ การนำเสนอหรือการให้ข้อมูล หากเป็นข้อมูลด้านดีก็จะสามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับเพศที่สามได้ แต่หากเป็นด้านลบเพียงด้านเดียวก็อาจจะส่งผลกระทบต่อเพศที่สามโดยรวมได้ด้วยเช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมของเพศที่สามนอกจากจะเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากสัญชาตญาณหรือความชอบส่วนตัวแล้ว นอกจากกลุ่มบุคคลในสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัวก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดพฤติกรรมของเพศที่สามเช่นเดียวกัน

2. จุดกำเนิดของเพศที่สามในประเทศไทยและต่างประเทศ

2.1 จุดกำเนิดของเพศที่สามในประเทศไทย

ในประเทศไทยได้ค้นพบว่ามี การบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่ถือว่าไม่เป็นไปตามบรรทัดฐานทางสังคมแบบรักเพศเดียวกันมาเป็นเวลานานแล้ว ผู้สร้างสรรค์ได้พยายามสืบค้นจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และผลการค้นคว้าทางวิชาการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว พอที่จะสรุปประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ได้ว่า ในความเป็นจริงที่ปรากฏเกี่ยวกับพฤติกรรมรักร่วมเพศนี้ เป็นพฤติกรรมเก่าแก่ที่มีมาแต่โบราณ ดังจะเห็นได้ตามภาพจิตรกรรมฝาผนังของวัดต่าง ๆ ในประเทศไทยหลายแห่ง โดยไม่ได้ถือว่าเป็นเรื่องลามกสัปดน แต่เป็นความจริงที่ภาพเขียนเหล่านั้นได้สะท้อนชีวิตผู้คนในอดีต ซึ่งอ้างอิงจากภาพจิตรกรรมฝาผนังที่บอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของสังคมเพศที่สาม ซึ่งมักเกิดขึ้นกับบุคคลที่ถูกจำกัดขอบเขต ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ เช่น เจ้าจอมหม่อมหม่อมนางใน ถูกกักให้อยู่แต่ในเขตหวงห้ามผู้ชายไม่อาจสามารถล่วงล้ำเข้าไปได้ และห้ามออกมาใช้ชีวิตคบหากับคนข้างนอก จึงทำให้สังคมที่ถูกกักบริเวณนั้น เหลือแต่กลุ่มบุคคลที่เป็นเพศเดียวกัน จนในบางครั้งได้เกิดเป็นเรื่องราวของความรักรักร่วมเพศเดียวกันขึ้นมา

นอกจากภาพจิตรกรรมฝาผนังสมัยรัตนโกสินทร์ ตัวอย่างเช่น วัดคงคาราม ที่สะท้อนบอกเล่าเรื่องราว ของสาวชาววังขณะกำลังกอดกันแนบชิด โดยใช้ชื่อภาพว่า “เล่นเพื่อน” ซึ่งเป็นคำเก่าในพจนานุกรมอธิบายความหมายนี้ว่า คบเพื่อนหญิงด้วยกันต่างซู้รัก ถ้าจะเปรียบเทียบกับคำในภาษาอังกฤษให้เห็นถึงที่มาของคำว่า “เล่นเพื่อน” คือคำว่า “เลสเบี้ยน” หรือ Lesbianism นั้นเอง ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ฉันคู่สาวระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิง การเล่นเพื่อนในเมืองไทยเกิดขึ้นมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะในรั้วในวังที่เต็มไปด้วยผู้หญิง ผ่านเรื่องเล่าในวังอย่างมากมาย บางเรื่องก็เล่าสู่กันฟังอย่างตลกขบขัน ฯลฯ อีกทั้งมีการบันทึกเรื่องราวพฤติกรรมรักร่วมเพศในสังคมไทยของนายโยส สเติน (Terwiel, 2007) อดีตเจ้าหน้าที่การค้าของฮอลันดา (เนเธอร์แลนด์) ประจำกรุงศรีอยุธยา ได้ถูกลงโทษประหารชีวิตโดยรัฐบาลของเนเธอร์แลนด์ที่เมืองปัตตาเวีย ในข้อกล่าวหาที่ว่า เป็นผู้มีความผิดพฤติกรรมรักร่วมเพศซึ่งเป็นความผิดอย่างร้ายแรงในสังคมตะวันตก การบันทึกเรื่องนี้ทำให้สันนิษฐานได้ว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศมีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในสังคมหรือในบันทึกเรื่องราวการเล่นสวาท (การเลี้ยงเด็กชายเป็นลูกสวาท) ของหม่อมไกรสร หรือพระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าไกรสร กรมหลวงรักษ์รณเรศ พระราชโอรสในพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกและเจ้าจอมมารดาน้อยแก้ว ธิดาของพระจักรีเมืองนครศรีธรรมราช ในบันทึกมีอยู่ว่าทรงมีนายละครคนโปรดของท่านคือนายขุนทอง (อิเหนา) รองลงมาคือนายแยม (บุษบา) ทั้งสองคนได้รับการชุบเลี้ยงให้อยู่ดีกินดีเป็นพิเศษ ในสมัยนั้นพฤติกรรมของหม่อมไกรสร เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไปเพราะท่านมิได้แอบหรือปกปิดตัวของท่าน

แต่อย่างไร และยังแสดงออกอย่างเปิดเผย และชัดเจนให้เห็นกันอย่างตรงไปตรงมา (Reyes & Clarence-Smith, 2012)

นอกจากนี้ใน “พะจนะพาสาท” ที่เขียนโดย บาทหลวงปาลเลอกัวร์ ในปี พ.ศ. 2397 ที่เขียนว่า “กะเทย” แผลมาจากภาษาอังกฤษว่า “Hermaphrodite” (แก้วมาก, 2558) และหมอบรัดเลย์ได้ เขียนหนังสือชื่อ “อักขรานุศรย์” (Bradley, 1873) ในปี พ.ศ.2416 ว่า “กะเทย” หมายถึง “คนที่ไม่เป็นเพศชาย ไม่เป็นเพศหญิง มีแต่ทางปัสสาวะ” จากบันทึกของ บาทหลวงปาลเลอกัวร์และหมอบรัดเลย์นี้ เป็นเครื่องยืนยันได้ว่าสังคมไทยได้รับรู้เรื่องราวผู้รักร่วมเพศมานานแล้ว ต่อมาจึงมีการบัญญัติศัพท์ไว้เป็นที่ชัดเจนในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 และพจนานุกรมอื่น ๆ ไว้ใช้ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

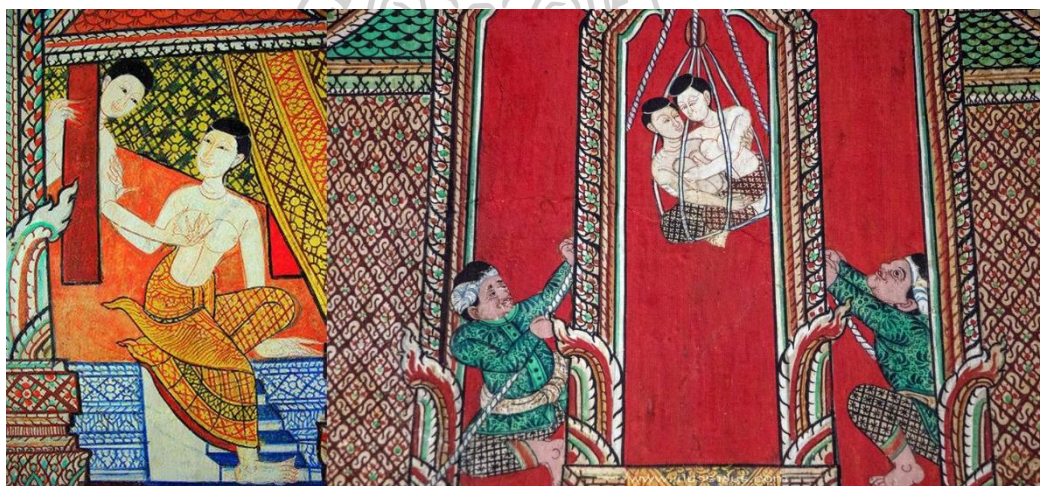
ต่อมาเรื่องเพศสภาพได้กลายเป็นความผิดในระบบกฎหมาย เพราะมีบันทึกในสมัย สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ได้มีการปฏิรูปกฎหมายบ้านเมืองมากมาย คือการยกเลิกกฎหมาย ตราสามดวง และสร้างระบบกฎหมายใหม่โดยการลอกเลียนระบบกฎหมายอาญาของชาติตะวันตก (Sodomy Law) จากฐานประเพณีความเชื่อทางศาสนาคริสต์ ซึ่งในตอนนั้นได้ให้เหตุผลการปรับปรุง ระบบกฎหมายดังกล่าวว่าเพื่อพัฒนาระบบกฎหมายไทยให้มีความเป็นสากล ทัดเทียม และทันสมัย เช่นเดียวกับประเทศตะวันตก ซึ่งในระบบกฎหมายใหม่ในตอนนั้นมีการระบุถึงความผิดฐานชำเราผิด ธรรมเนียมและบทลงโทษของพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน (ทองกระจ่าง) แต่การระบุและให้โทษใน ความผิดนี้ถูกใช้ไม่ได้ไม่นานนัก ภายหลังมีการประกาศให้ลดหย่อนโทษความผิด มีการตรวงชำระ ประมวลกฎหมายลักษณะอาญา และจัดทำประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่ ซึ่งได้ประกาศใช้ใน พ.ศ. 2499 โดยคณะกรรมการร่างประมวลกฎหมายมีมติให้ยกเลิกความผิดฐานนี้ไป เพราะเห็นว่าคดีเช่นนี้ มักไม่เกิดขึ้น ดังนั้นหลังจาก พ.ศ. 2499 เป็นต้นมา พฤติกรรมรักเพศเดียวกันในประเทศไทยจึงไม่ถือเป็นความผิดอาญาฐานกระทำชำเราผิดธรรมเนียมตามนุษย์อีกต่อไป

ถึงแม้การรักเพศเดียวกันจะไม่ผิดกฎหมายอีกต่อไปหลังจากมีการปรับปรุงระบบ กฎหมาย ไม่นานก็ได้เกิดวาทกรรมทางการแพทย์สมัยใหม่จากตะวันตกที่มีบทบาทในการตีตราความ หลากหลายทางเพศว่าเป็นเพศที่วิปริตผิดปกติ องค์ความรู้ด้านการแพทย์ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อมุมมอง เรื่องความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย โดยพยายามที่จะจำแนกประเภทของกะเทยว่าเป็น บุคคลที่มีอวัยวะเพศที่กำกวม ไม่สามารถระบุความเป็นหญิงหรือชายได้ ส่วนบุคคลที่มีพฤติกรรมตรง ข้ามกับเพศกำเนิดควรเรียกว่า “ลัทธิเพศ” ซึ่งหมายถึงการลักเอาพฤติกรรมของเพศตรงข้ามมาเป็นของ ตน ในปี พ.ศ.2508 การศึกษาของนายแพทย์สุด แสงวิเชียร ได้ถูกตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์สยามนิกรโดย พาดหัวข่าวว่า “วิจัยกะเทย แก้ปัญหารักร่วมเพศ ระบุอาการป่วยทางจิต” โดยระบุว่า พฤติกรรม ดังกล่าวเป็นความผิดปกติจากจิต ซึ่งรักษาได้ยากกว่าทางร่างกาย แต่สามารถบำบัดได้ ผลงาน

การศึกษาเชิงลึกของนายแพทย์สุด ได้กลายเป็นต้นแบบการศึกษาในเวลาต่อมา (ทองกระจาย) ซึ่งอิทธิพลทางการแพทย์ในขณะนั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตวาทกรรมความวิปริตผิดเพศ และความอคติของสังคมที่มีต่อกลุ่มบุคคลเพศที่สามให้เพิ่มขึ้น และเป็นที่มาของความเชื่อเรื่องความผิดปกติที่ฝังรากลึกกับคนไทยทั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ในความเป็นจริงโดยธรรมชาติคนเราไม่สามารถเลือกหรือเปลี่ยนแปลงรสนิยมทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศของตนเองได้ ทำนองเดียวกันกับการที่ไม่สามารถเลือกสีของดวงตา และกำหนดความสูง เนื่องจากสิ่งเหล่านี้ล้วนเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ อาจกล่าวได้ว่าเพศที่สามนั้นสามารถเกิดขึ้นจากอิทธิพลในหลาย ๆ ปัจจัยร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นพันธุกรรม ฮอโมน รวมไปถึงสิ่งแวดล้อม เช่น การเลี้ยงดู กลุ่มเพื่อน หรือสภาพแวดล้อมของสังคม ณ ขณะนั้น

ภาพที่ 1 ภาพจิตรกรรมฝาผนัง “เล่นเพื่อน” หรือ “เลสเบี้ยน” ว่าด้วยเรื่องเล่าของสาวชาววัง
ที่มา: ผลงานจิตรกรรมฝาผนัง วัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี

2.2 การกำเนิดของเพศที่สามในต่างประเทศ

การมีตัวตนของเพศที่สามในต่างประเทศจากข้อมูลในอดีตนั้น เป็นกลุ่มเพศสภาพที่ไม่สามารถแสดงสถานะทางเพศของตนต่อพื้นที่สาธารณะได้เลย เหตุเพราะข้อห้ามที่ปรากฏอยู่ในพระคัมภีร์ไบเบิล (เลวีนิติ 18:22) ซึ่งระบุไว้ว่า “ห้ามผู้ชายหลับนอนกับผู้ชายด้วยกัน เช่นเดียวกันกับการหลับนอนกับผู้หญิงเป็นสิ่งที่พึงรังเกียจ” และในทางกฎหมายการรักร่วมเพศ ได้ถือว่าเป็นความผิดทางอาญา เมื่อในอดีตประเทศสหรัฐอเมริกา มีโทษทางอาญาสำหรับบุคคลที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศเดียวกัน โดยให้จำคุกตลอดชีวิต ซึ่งต่อมาได้ยกเลิกไป (เชาว์เจริญรัตน์, 2558) หรือแม้แต่ประเทศอังกฤษก็มีบทลงโทษที่ร้ายแรงและโหดเหี้ยมต่อผู้ที่รักร่วมเพศเดียวกันคือจะต้องถูกแขวนคอ ในช่วงปี ค.ศ.1867 จึงได้

เกิดนักเคลื่อนไหวเพื่อแสดงสิทธิของชาวรักร่วมเพศขึ้น มีการเขียนบทความแตกต่างให้กลุ่มนักโทษที่โดนจับข้อหาร่วมเพศทั้งในแง่กฎหมายและเชิงศีลธรรม นอกจากนี้ยังมีการเรียกร้องให้สภาศาลในนครมิวนิก ยกเลิกกฎหมายลงโทษรักร่วมเพศท่ามกลางเสียงโห่ขับไล่และต่อต้านเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นที่สามซึ่งได้เป็นจุดเริ่มต้นทำให้กลุ่มคนรักร่วมเพศตื่นตัวกับการมีอยู่อันกว้างขวาง และเป็นกลุ่มใหญ่มากขึ้น จนทำให้กล้าที่จะเปิดเผยพฤติกรรมผ่านรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งในหลายประเทศเริ่มมีการปรับเปลี่ยนกฎหมายยกเลิกความผิดทางอาญาสำหรับกลุ่มคนรักร่วมเพศ โดยในประเทศอังกฤษได้มีการเรียกร้องให้ยกเลิกบทลงโทษนี้และมีคำกล่าวที่ว่า “หน้าที่ของกฎหมายก็คือการรักษาระเบียบแบบแผนของสังคม ป้องกันพลเมืองให้พ้นจากการถูกทำร้ายและความรุนแรง คຸ້ມครองบุคคลให้ปลอดภัยจากการข่มเหง และการกดขี่เบียดเบียนและทำลายมนุษย์ด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายต้องให้ความคุ้มครองผู้ที่ยอ่อนแอและอ่อนอายุโดยไม่เลือกฐานะ เชื้อชาติ ผิว และเพศ”

ถึงแม้ว่าประเด็นของเพศที่สามที่เกิดขึ้นในต่างประเทศนั้น มักเน้นไปที่เรื่องของการไม่ยอมรับซึ่งปรากฏเป็นหลักฐานทางศาสนาและข้อกฎหมายอยู่มาก ผู้สร้างสรรค์จึงได้พยายามสืบค้นข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้เพิ่มเติม โดยเฉพาะเรื่องราวกลุ่มคนเพศที่สามจากกลุ่มชนเผ่าต่าง ๆ ที่มีความเชื่อในแบบของตนเอง และได้พบรายงานของนักมานุษยวิทยาที่บันทึกพฤติกรรมทำนองรักร่วมเพศอยู่ในหมู่ชนเผ่าที่ล้าหลังหลายชนเผ่า (Mead & Benedict, 1939) ที่ให้ความนับถือและให้ความสำคัญกับกลุ่มเพศที่สาม เช่นกลุ่ม Berdache ของชนเผ่าอินเดียนแดงในทวีปอเมริกา Berdache แปลว่า ชายคนสนิท เป็นกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะสองเพศมีหน้าที่เกี่ยวกับการบูชา และถูกเรียกว่า “สองวิญญาณ” ชาวอินเดียนแดงนั้นไม่ได้มองที่เพศสรีระร่างกาย หรือกิจกรรมบนเตียง พวกเขาให้ความสำคัญที่จิตวิญญาณของ Berdache เหล่านี้ ว่าเป็นพรสวรรค์แม้แต่ทุกวันนี้ชนเผ่าอินเดียนแดงมองบุคคลิกของคน ที่มีกะสะท้อนถึงจิตวิญญาณของคน ๆ นั้น เพราะทุกสิ่งทุกอย่างเชื่อว่ามาจากโลกแห่งจิตวิญญาณ ดังนั้นกระเทยจึงถูกมองว่ามีทั้งวิญญาณหญิงและชายในคนเดียวกัน จึงถือว่าเป็นบุชายและมีพรสวรรค์มากกว่าหญิงหรือชายธรรมดา ในวัฒนธรรมอินเดียนแดงพวกเขามองว่าเพศที่สามควรเป็นผู้นำพิธีศาสนาและเป็นครู ซึ่งความคิดนี้มีเช่นกันในชนพื้นเมืองไซบีเรียในรัสเซีย จนถึงซิลีในอเมริกาใต้ ไปจนถึงเอเชียกลางและอินโดนีเซีย หลักการดำรงชีวิตของชนพื้นเมืองอินเดียนแดงเหล่านี้จึงไม่บีบให้ตีกรอบอยู่แต่การจำกัดความเป็นเพศสภาพ แต่ยังให้ความสำคัญสร้างพื้นที่ทางสังคม ความเชื่อและวัฒนธรรมต่อกลุ่มเพศที่หลากหลาย กล่าวคือตั้งแต่ผู้ชายที่มีลักษณะตุ้งตุ้งไปจนถึงผู้ชายที่แต่งกายเป็นหญิงแต่มีจิตใจที่แข็งแกร่งกว่าผู้หญิง มีความห้าวหาญทั้งร่างกายและจิตใจ (Williams, 2010)

กรณีศึกษาอีกหนึ่งกลุ่มคือกลุ่ม Hijra ในประเทศอินเดียที่มีประวัติมาอย่างยาวนานมากกว่า 2,000 ปี “ฮิจรา” เป็นวรรณะที่เชื่อว่าตนเองพิเศษและทุกวรรณะต้องให้เกียรติ เชื่อว่าตนเองเป็นตัวแทนเทพ และมีหน้าที่ทางพิธีกรรมของเผ่าฮิจรา ซึ่งไม่ใช่ทั้งเพศหญิงและเพศชาย (Nanda & Serena, 1999) แต่เป็นอีกเพศสภาพหนึ่ง โดยเป็นกลุ่มประชากรจำนวนมากในเขตวัฒนธรรมอินเดียเหนือ ได้ผ่านพิธีกรรมทางศาสนาและกระบวนการตัดอวัยวะเพศชายออกซึ่งไม่ได้ผ่าตัดแปลงด้วยวิทยาการทางการแพทย์สมัยใหม่ แต่พวกเขามีกระบวนการตัดอวัยวะเพศและสมานแผลกันเองตามคติความเชื่อดั้งเดิม การผ่าตัดแปลงเพศของฮิจราเป็นไปตามความเชื่อความศรัทธาต่อพระแม่พหุชรา เทวีแห่งความหลากหลายทางเพศ และมักกระทำกันในวัดประจำพหุชรา (ยอดหงษ์, 2017) ลักษณะเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพร่างกายจากผู้ชายทั่ว ๆ ไปสู่เพศฮิจรา ที่สวมใส่เสื้อผ้าแต่งหน้า ทำทรงผมแบบผู้หญิง ห่ม紗หริ มีจริตแบบเพศหญิง โดยมีความเชื่อที่ว่าพลังจิตสามารถเชื่อมต่อกับพระผู้เป็นเจ้าได้ พวกเขามีพลังวิเศษสามารถประทานพรและสาปแช่งใครก็ได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ฮิจราก็ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมอินเดียทั่วไปมากนัก เพราะถือว่าเป็นคนนอกวรรณะถึงแม้จะมีการต่อสู้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

เรื่องความหลากหลายทางเพศไม่ใช่เรื่องใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นในกลุ่มประชากรของโลก หากแต่มีมาอย่างยาวนานแล้วซึ่งแฝงอยู่ในอารยธรรมต่าง ๆ ของสังคม การทำความเข้าใจกลุ่มเพศที่สามในต่างประเทศนั้น จำเป็นต้องเข้าใจวิถีคิดเรื่องเพศที่ปรากฏอยู่ในแต่ละวัฒนธรรมและพื้นที่นั้น ๆ เพศที่สามอาจมีความสำคัญกับพื้นที่บางแห่ง บางลัทธิความเชื่อ การทำความเข้าใจในอุดมการณ์ ความเชื่อ ความสุขทางจิตวิญญาณ และปรับมุมมองในเชิงบวกต่อความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างเพศเดียวกันของกลุ่มชนเผ่าบางกลุ่มนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็น แนวคิดเรื่องเพศที่ยึดติดกับความเป็นเพศสองเพศระหว่างชายกับหญิง หรือการแบ่งแยกเพศตามอวัยวะเพศนั้นไม่ได้เป็นเรื่องที่เป็นสากล และไม่ใช่ความจริงที่ลบล้างไม่ได้ การยึดติดว่าเพศต้องเป็นไปตามอวัยวะเพศที่ถือกำเนิดเป็นความคิดที่ไม่ครอบคลุมความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม การมองกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นความผิดปกตินั้นเป็นองค์ความรู้ที่ผิด และนำไปสู่การสร้างอคติทางเพศหรืออาจเกิดความรุนแรงต่อกลุ่มความหลากหลายทางเพศได้

ภาพที่ 2 ภาพชนเผ่า Berdache: ชายที่แต่งกายด้วยเสื้อผ้าของผู้หญิงในชนเผ่าอินเดียนแดง
เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2562 เข้าถึงได้จาก <https://www.nostraightnews.com/know-native-americans-acknowledged-5-genders/>

ภาพที่ 3 ภาพกลุ่มลัทธิ Hijra ชายที่นุ่งห่มสำหรับแบบลักษณะเฉพาะของผู้หญิงอินเดีย
เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2562 เข้าถึงได้จาก <http://souciant.com/wp-content/uploads/2013/08/SOUCIANT-HIJRA2.jpg>

3. สภาพแวดล้อมและปัญหาของเพศที่สามตามช่วงอายุ

3.1 กลุ่มเพศที่สามในวัยรุ่น

วัยรุ่นถือเป็นช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ทั้งการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์และความรู้สึกทางเพศ เช่น รูปร่างและฮอร์โมนที่เป็นสัญญาณของการก้าวเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ เริ่มเกิดความรู้สึกทางเพศรวมถึงความเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคม จึงเป็นช่วงเวลาที่ต้องการความเข้าใจและการสนับสนุนจากพ่อแม่หรือคนรอบข้างเป็นพิเศษ โดยเฉพาะวัยรุ่นที่พบว่าตนเองเป็นเพศที่สาม สิ่งหนึ่งที่ควรรู้และทำความเข้าใจคือบริบทเรื่องเพศในแต่ละวัฒนธรรมของแต่ละสังคม เพื่อที่จะเข้าใจการให้ความหมายต่อการมีชีวิตอยู่ของมนุษย์ในแต่ละวัฒนธรรมนั้น ซึ่งเรื่องเพศก็เป็นมิติหนึ่งของวัฒนธรรมในทุก ๆ สังคม ดังนั้นการทำความเข้าใจวิธีคิดต่อเรื่องเพศจึงเป็นสิ่งแรกที่จะทำให้เราเห็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ที่ใช้ “เพศ” เป็นเครื่องมือจัดระเบียบสังคม แต่วิธีคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศถูกอธิบายด้วยแนวคิดทฤษฎีที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับกรอบความคิดของผู้ศึกษาแต่ละคนว่าจะมองเรื่องเพศในมิติใด อีกทั้งเรื่องแนวคิดและทฤษฎีที่ว่าด้วยเรื่องเพศของมนุษย์นั้น ผู้สร้างสรรค์จำเป็นจะต้องอ้างอิงถึงวิชาสุขศึกษาและเพศศึกษา หลักสูตรการศึกษาของประเทศไทย ในประเด็นเรื่องเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศที่ไม่ได้รวมอยู่ในวิชาเพศศึกษาอย่างเป็นทางการ และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยนอกจากจะไม่มีการถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องในชั้นเรียนแล้ว หนังสือวิชาเพศศึกษาที่ใช้เรียนกันในโรงเรียนทั่วประเทศก็ยังมี “อคติ” ต่อกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยมักมีการนำเสนอข้อมูลเชิงลบต่อกลุ่มบุคคลที่มีเพศหลากหลาย และได้ปรากฏในหนังสือเรียนแสดงให้เห็นว่า กระเทย ทอม คนข้ามเพศเป็นคนผิดปกติ มีจิตวิปริต และถูกตอกย้ำโดยการเขียนในหลักสูตรว่าเป็นพฤติกรรม “เบี่ยงเบนทางเพศ” ส่งผลให้กรอบความคิดนี้ถูกปลูกฝังรากลึก ตลอดจนครูผู้สอนก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงชุดความเชื่อเหล่านี้ได้ เพราะหลักสูตรในรายวิชาที่โรงเรียนยังคงต้องใช้หนังสือเล่มดังกล่าวเป็นสื่อในการสอนจนกว่าจะมีการปรับทัศนคติใหม่ต่อผู้เขียนหนังสือเล่มนั้น ดังนั้นการปรับเปลี่ยนความรู้เรื่องเพศศึกษาให้ทันต่อยุคสมัยและก้าวข้ามความจริงที่พยายามไม่พูดถึงในแง่มุมที่หลากหลายเกี่ยวกับเพศในยุคปัจจุบัน จึงเป็นเรื่องที่ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องจะต้องทบทวน เปิดกว้าง และนำเสนอสาระต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้นมาใหม่

อีกทั้งการไม่ให้ความสำคัญในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับการสอนเรื่องการใช้เกียรติ ให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกันในบทเรียนนั้น อาจทำให้เกิดเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นอันตรายต่อนักเรียนที่เป็นกลุ่มคนหลากหลายทางเพศ ดังนั้นสิ่งที่อาจจะช่วยบรรเทาให้กับกลุ่มนักเรียนที่มีความหลากหลายทางเพศได้ คือการปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจใน

เรื่องเพศวิถีที่หลากหลาย ยอมรับและเข้าใจได้ในความหลากหลายของกลุ่มเพศ สู่การปฏิบัติต่อเพื่อนในกลุ่มเพศที่สามแบบไม่มีความอคติ หยุดแสดงอาการรังเกียจ และสามารถมอบความรักความเข้าใจให้กับพวกเราเหล่านั้นเหมือนเพศปกติ และต้องมีความเข้าใจว่าต่อไปพวกเขาเหล่านั้นจะต้องใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับเราในสังคมนี้ไปตลอดจนหมดสิ้นลมหายใจ

3.2 กลุ่มเพศที่สามในระดับวัยทำงาน

การเป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศมักค้นพบความจริงที่ว่า มักพบอุปสรรคในการทำงานร่วมกับกลุ่มเพศหญิงและเพศชาย และมักพบอุปสรรคความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของตน ประเด็นเกี่ยวกับเรื่องการทำงานเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ทุกคน เนื่องจากการมีอาชีพ ซึ่งหมายถึงการมีงานทำ เพื่อสร้างรายได้หาเลี้ยงตนเองและครอบครัวจึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นที่อย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิต แต่ถ้าหากการเลือกที่จะเป็นกลุ่มเพศทางเลือกแล้ว ได้ถูกตัดสิน กีดกัน แยกแยะ ให้กลุ่มคนเหล่านั้นไม่มีงานทำหรือมีตัวเลือกของอาชีพที่น้อยลง เนื่องด้วยสถานภาพทางเพศที่คลุมเครือ นั่นก็คือการไม่เปิดกว้าง มีอคติ และไม่มองที่ความสามารถเป็นหลักสำคัญในอันดับแรก อนึ่งหากพูดถึงสภาพสังคมยุคปัจจุบัน อาจพบเห็นภาพของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศได้ทั่วไปในพื้นที่สาธารณะ สถานศึกษา ที่ทำงาน วงการบันเทิง ในแวดวงบุคคลที่มีหน้าตาทางสังคม จนทำให้เข้าใจว่าทัศนคติทั่วไปของสังคมไทยที่มีต่อความหลากหลายทางเพศคือการเข้าใจและยอมรับ แต่หากเมื่อได้ลองพบปะพูดคุยหรือสังเกตจากกลุ่มบุคคลรอบข้างเหล่านี้แล้ว ยังพบว่าในวัยรุ่นมีเพียงส่วนน้อยที่ “ยอมรับ” และส่วนใหญ่ยัง “ยอมรับไม่ได้” ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสังคมไทยไม่มีทัศนคติต่อความหลากหลายทางเพศแบบที่นักวิชาการต่างประเทศวิเคราะห์ว่ามีลักษณะ “ทนได้ แต่ยอมรับไม่ได้” และถึงแม้ว่าสังคมไทยจะไม่ได้ถล่มถ้านกลุ่มคนที่เป็นเพศที่สามอย่างชัดเจน แต่ก็ยังคงไม่ยอมรับความหลากหลายทางเพศได้ทั้งหมด สังคมส่วนมากยังคงมีทัศนคติที่ดีต่อกลุ่มเพศที่สาม ตราบใดที่พวกเขาอยู่ภายใต้กรอบความคิดแบบเดิมของสังคมนั้น ๆ อาจกล่าวได้ว่าความชิงชังอาจแฝงตัวอยู่ในจิตใจและกลุ่มคนบางส่วนในสังคมก็ยังไม่ได้แสดงความคิดเห็นออกมาอย่างเปิดเผย อีกสิ่งหนึ่งที่เป็นภาระอันยิ่งใหญ่และมีความสำคัญมากที่สุดที่กลุ่มเพศที่สามในสังคมไทยต้องเผชิญปัญหาอยู่คือการยอมรับจากสมาชิกในครอบครัว เนื่องจากลูกจะต้องกตัญญูให้ความเคารพต่อ พ่อแม่ ต้องทำตามความรัก ความคาดหวังของพ่อแม่ และการรักษาชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่ควรปฏิบัติดีของคนไทย ทำให้บางกรณีจึงมีความจำเป็นจะต้องเก็บกดเอาความจริงและความรู้สึกเกี่ยวกับเพศที่แปรเปลี่ยนไปจากเพศกำเนิด ให้ถูกซุกซ่อนปิดบังเป็นความลับต่อไป

3.3 ปัญหาสิทธิมนุษยชนของบุคคลเพศที่สาม

อย่างที่หลาย ๆ คนมีความเข้าใจว่าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้มีการแทนค่าและจัดจำแนกเพศออกเป็นสองเพศ คือเพศหญิงและเพศชาย ซึ่งได้เป็นมาตรฐานการยอมรับกันเป็นสากลแล้วว่าเพศที่ปกติ มีความถูกต้องและสมบูรณ์ โดยจำแนกด้วยวิธีใช้วิยะเพศที่ถือกำเนิดมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งแยก แต่ในขณะเดียวกันเมื่อมีกลุ่มเพศอีกหลายกลุ่มที่พยายามบอกเล่าและเปิดเผยตัวตนว่า คืออีกกลุ่มเพศหนึ่งที่มีตัวตนอยู่จริงในสังคมยุคปัจจุบัน โดยเรียกตนเองว่ากลุ่มเพศที่สาม หรือกลุ่มเพศทางเลือก ที่มีความพึงพอใจในการเลือกเพศให้กับตนเองและเลือกที่จะมีความรักไปจนถึงการมีชีวิตคู่กับกลุ่มคนเพศเดียวกัน แต่กลับถูกสังคมมองว่าบุคคลกลุ่มนี้เป็นพวกจิตวิปริต ผิดปกติทางเพศ เป็นตัวประหลาด และมักมองด้วยสายตาที่รังเกียจ ดูถูก จนกระทั่งทำให้เพศที่สามบางคนไม่กล้าที่จะเปิดเผยตัวตน หรือไม่กล้าเรียกร้องสิทธิ เพราะอาจจะทำให้การดำเนินชีวิตนั้นเป็นไปอย่างยากลำบาก สำหรับเพศที่สามนั้นเป็นกลุ่มเพศที่ถูกเอาใจเปรียบในหลาย ๆ ด้านจากทัศนคติที่มองเพศนี้ไปในเชิงลบ เป็นเหตุให้บุคคลกลุ่มนี้มักถูกละเมิดสิทธิในอีกหลายต่อหลายเรื่อง รวมถึงสิทธิบางประการที่กลุ่มเพศที่สามไม่สามารถเข้าถึงได้เหมือนกับคนในเพศปกติ

ในขณะที่ประเทศไทยไม่มีบทบัญญัติทางกฎหมาย ว่าด้วยการลงโทษบุคคลรักร่วมเพศ แต่ก็ไม่ได้มีข้อห้ามไม่ให้เลือกปฏิบัติกับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ อย่างไรก็ตามบุคคลที่มีวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลายโดยทั่วไปยังไม่ได้ถูกรับรองสิทธิภายใต้กฎหมาย ซึ่งมีแต่การรับรองเฉพาะบุคคลที่เป็นเพศชายหรือเพศหญิงเท่านั้น และจนถึงปัจจุบันก็ยังไม่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเพศที่สาม กลุ่มเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางเพศ ถึงขั้นพยายามที่จะเรียกร้องขอความคุ้มครองในร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2550 มาตรา 30 โดยให้ครอบคลุมถึงประเด็นความหลากหลายทางเพศแต่ก็ไม่สำเร็จเท่าที่ควร ถึงแม้จะไม่มีคุ้มครองเฉพาะเจาะจงในอัตลักษณ์ทางเพศ เพศสภาวะ และความหลากหลายทางเพศ ก็ได้รับความคุ้มครองบนพื้นฐานในเรื่องเพศตามเจตนารมณ์ ที่ได้ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (สุริยสาร, 2557)

4. อิทธิพลความเชื่อทางศาสนาที่มีต่อเพศที่สาม

4.1 เพศที่สามในศาสนาพุทธ

ศาสนาเป็นปัจจัยสำคัญต่อความเข้าใจและการรับรู้เกี่ยวกับวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศในสังคมไทย คนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ซึ่งมักจะมีมุมมองเชิงลบต่อวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ ที่ไม่เป็นไปตามบรรทัดฐานทางสังคม โดยอ้างอิงจากหลัก

พระพุทธศาสนา ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การฝึกศีลข้อที่ 3 กาเมสุมิฉาจารา เวรมณี (กาเมสุ แปลว่า เสพกาม, มิฉา แปลว่า ไม่ถูกต้อง, จารา แปลว่า จาริตประเพณี) แปลได้ว่า การละเว้นจากการเสพกามที่ไม่ถูกต้องตามจาริตประเพณี การฝึกลูกฝึกเมียผู้อื่น ไม่ซื่อสัตย์กับคนรักของตนเอง เมื่อเกิดมาชาติใหม่จึงต้องชดใช้กรรมเหล่านั้น

4.2 เพศที่สามในศาสนาคริสต์

กลุ่มเพศที่สามในศาสนาคริสต์ ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ มีการกล่าวถึงการสมสู่กับคนในเพศเดียวกันมีความผิดเป็นบาปขั้นร้ายแรงอยู่หลายตอน และสิ่งเหล่านี้เองจึงทำให้เกิดเป็นกรอบความคิดที่ฝังแน่นมาหลายพันปี ซึ่งเป็นสำนักทางศีลธรรมและข้อบังคับกฎหมายเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ในตำนานการสร้างโลกหรือเอนไซค กล่าวไว้ว่าการประพุดิตนเป็นเกย์เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้พระเจ้าลงโทษมนุษย์อย่างรุนแรงถึงขั้นล้างบ้านล้างเมือง ซึ่งปรากฏอยู่ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ (เลวีนิติ 18:22) ที่ได้กล่าวถึงการที่พระเจ้าผู้เป็นเจ้าของบ้านให้ไฟบรรลัยกัลป์เผาผลาญแผ่นดิน ชาวเมืองรวมถึงบรรดาสิ่งที่ยกขึ้นมาจากแผ่นดินให้พินาศย่อยยับทั้งหมด สาเหตุมาจากชาวเมืองโสโดม และเมืองอะโมรา (กิตติศักดิ์, 2527) นั้นนิยมประพุดิตนเป็นเกย์คือการสมสู่กันในระหว่างคนเพศเดียวกันทั้งเมือง จาริกในคริสตธรรมคัมภีร์อันเป็นคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์อยู่เหนือจิตใจและความเชื่อของชาวคริสต์มาเป็นเวลานานพันปีนั้นถือว่าการสมสู่กับคนเพศเดียวกันไม่ใช่เรื่องส่วนตัวที่ใครกระทำ บุคคลผู้นั้นต้องรับผิดชอบแต่เพียงคนเดียวหรือคู่เดียว หากได้เกิดเหตุการณ์เหล่านั้นขึ้นแล้ว สังคมนั้นบ้านเมืองนั้นจะต้องรับผิดชอบและถูกลงโทษร่วมกัน และอาจทำให้บ้านเมืองต้องพินาศล่มจม หรือทำให้กองทัพต้องพ่ายแพ้แก่ศัตรูได้ในทันที

4.3 เพศที่สามในศาสนาอิสลาม

หากกล่าวถึงประชากรไทยประมาณร้อยละ 5 ที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชากรกลุ่มนี้มักมีความเป็นอนุรักษ์นิยมค่อนข้างสูง คนที่นับถือศาสนาอิสลามต่างก็มีความเชื่อว่า การรักร่วมเพศเป็นบาปมหันต์เช่นเดียวกับคริสต์ศาสนา จึงมีบทบัญญัติความผิดทางอาญาและบทลงโทษในกฎหมายอิสลามที่เรียกว่า “อัล-ลิวาฏ” หมายถึง การสมสู่กันระหว่างชายกับชาย หรือระหว่างชายกับหญิงที่มีใช้ภรรยาของตนทางทวารหนัก ซึ่งเป็นข้อห้ามเด็ดขาดผู้ที่ฝ่าฝืนจะถูกลงโทษอย่างหนักตามหลักของศาสนา คือการประหารชีวิตเพียงสถานเดียวเท่านั้น ดังนั้นประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามจึงต้องรับเอากฎหมายอิสลามไปปรับใช้ด้วยเพื่อให้เหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งได้แก่ประเทศ เซเนกัล ตูนิเซีย โมร็อกโก จอร์แดน อียิปต์ ซาอุดีอาระเบีย อิรัก ตุรกี อัฟกานิสถาน อิหร่าน ปากีสถาน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ หรือ

แม้กระทั่ง มาเลเซียและอินโดนีเซีย โดยแต่ละประเทศมักมีรายละเอียดการลงโทษที่แตกต่างกันออกไป

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนั้นล้วนแล้วแต่เป็นข้อมูลที่มีความสำคัญในระดับชั้นปฐมนุฎซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ อาจกล่าวได้ว่าผู้สร้างสรรค์ต้องพยายามหาประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องสอดคล้องกับเนื้อหา โดยนำมาเป็นแรงขับเคลื่อนเพื่อทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ขั้นสูง และสามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาปรับประยุกต์สื่อผ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่จะปรากฏร่วมอยู่ในผลงาน ซึ่งผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และอาศัยแรงกดดันจากการดำรงชีวิตท่ามกลางปัญหาความไม่เท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติต่อเพศทางเลือก การกีดกันการพูดจาเยาะเย้ยถากถาง และท้ายสุดคือความไม่เข้าใจของสมาชิกในครอบครัวตนเอง ที่พยายามบีบบังคับไม่ให้เพศกำเนิดของตนต้องแปรเปลี่ยนไปเป็นเพศอื่นที่พวกเขาไม่คุ้นชินและไม่รู้จัก โดยมักปฏิเสธความเป็นจริง ของสถานะทางเพศที่ตนได้เป็นผู้เลือกด้วยความเต็มใจและยากที่จะเปลี่ยนแปลงให้กลับไปเป็นเพศหญิงตามที่พวกเขาได้คาดหวังไว้ซึ่งต้องมีความสำรวมต่อกิริยามารยาท มีความสุภาพอ่อนโยน พูดจาอ่อนหวาน สรีระงดงาม สามารถตั้งท้องและเลี้ยงดูบุตรเพื่อสืบเชื้อสายเผ่าพันธุ์ ซึ่งความคาดหวังเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดความทุกข์ เกิดเป็นปมปัญหา ทำให้ทุกช่วงขณะของชีวิตมักพบแต่ความกังวลใจ ความลึกลับใจ จนไม่กล้าเปิดเผยสถานะทางเพศที่แท้จริงของตนเองให้กับบุคคลอื่นได้รับรู้อย่างเต็มที่ และสิ่งเหล่านี้มันเองจึงก่อให้เกิดพลังแห่งการสร้างสรรค์ โดยได้นำเอาปัญหาที่ตนเองได้เผชิญอยู่แปรเปลี่ยนเป็นผลงานศิลปะ เพราะอย่างน้อยที่สุดผลงานสร้างสรรค์ของตนเอง อาจจะเป็นหนทางเดียวที่จะช่วยบรรเทาความทุกข์ใจ และคอยเป็นเพื่อนที่รู้ใจและเข้าใจในตัวตนเองอย่างไม่มีข้อสงสัย

5. อิทธิพลจากผลงานศิลปะที่เป็นแรงบันดาลใจ

อิทธิพลทางด้านรูปแบบผลงานศิลปกรรมที่ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจนั้น โดยส่วนมากเป็นภาพผลงานที่อาศัยรูปทรงของคนเป็นสื่อหลักในการแสดงออก ซึ่งอาจหมายรวมถึงแนวความคิดที่สะท้อนความเป็นเพศที่สื่อสะท้อนความรู้สึกผ่านใบหน้า เรือนร่าง รวมถึงวัตถุสิ่งของและรูปทรงของสิ่งมีชีวิตในรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งสามารถสร้างความหมายใหม่และสอดคล้องกับแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตน อิทธิพลของผลงานศิลปกรรมเหล่านี้สามารถเติมเต็มหลักวิถีคิดและความรู้สึกบางอย่างที่ได้ขาดหายไป รวมถึงเป็นข้อมูลสนับสนุนทำให้ผลงานสร้างสรรค์ของตนมีความหมายได้อย่างสมบูรณ์แบบ

5.1 สุกิจ ชุศรี

อิทธิพลจากผลงานจิตรกรรมของสุกิจ ชุศรี ที่มักนำเสนอเรื่องราวผ่านการใช้สัญลักษณ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสื่อแทนค่าความหมายของความรู้สึก ยกตัวอย่างเช่น ภาพผลงานจิตรกรรม “หนึ่งชีวิต” ซึ่งเป็นภาพของเด็กหญิงสาวที่ปรากฏตัวอยู่ท่ามกลางพื้นที่เฉพาะ โดยศิลปินได้สร้างสภาวะแวดล้อมขึ้นมาใหม่ให้เข้ามามีบทบาทสนับสนุนเนื้อหาที่ปรากฏในผลงาน โดยเฉพาะรูปทรงของเด็กผู้หญิงที่มีรูปแบบลักษณะของศิลปะแบบกึ่งเหมือนจริง ซึ่งใช้วิธีการนำเสนอให้ผลงานมีรูปแบบคล้ายกับผลงานจิตรกรรมไทย กล่าวคือไม่เน้นการสร้างมิติลวงตา รวมถึงการสร้างปริมาตรของคนและรูปทรงให้มีลักษณะกลมด้วยน้ำหนัก แต่อย่างไรก็ตามสุกิจพยายามนำเสนอรูปแบบให้มีความร่วมสมัยกับยุคปัจจุบันด้วยวิธีการหยิบยืมรูปแบบการสร้างสรรคผลงานของศิลปะไทย ซึ่งเน้นการระบายสีแบบเป็นระนาบแบนเรียบ และเพิ่มเติมน้ำหนักและแสงเงาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างสัญลักษณ์ให้มีความร่วมสมัยมากขึ้น ลักษณะเด่นที่มีความพิเศษคือการใช้เงาของใบไม้ของต้นโพธิ์พาดทาบทับลงบนรูปทรงหลัก เพื่อนำเสนอความหมายถึงการชีวิต ความตาย และการเสื่อมสลาย และได้ปรากฏรูปสะท้อนของพระพุทธรูปในแนวตาคือกกลมโต เพื่อต้องการชี้ให้เห็นถึงการมองเห็นและความเข้าใจในสัจจะของชีวิตตามหลักคำสอนของพุทธศาสนา ขณะเดียวกันยังสื่อผ่านสัญลักษณ์ของการดับสลาย การเปลี่ยนแปลง มุ่งสู่การเติบโตใหม่อย่างเป็นวัฏจักร ผ่านรูปทรงของใบโพธิ์แห่งที่ปลิดปลิวร่วงหล่น

ผลงานจิตรกรรมของสุกิจมีแนวคิดและแรงบันดาลใจที่สะท้อนถึงแง่มุมต่าง ๆ ของชีวิต โดยได้แสดงเนื้อหาผ่านเรื่องราวของวิถีชีวิต วัฒนธรรม ความเชื่อ ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติ ให้รู้สึกถึงความสุข ความหวังของชีวิต ผู้สร้างสรรค์ได้หยิบยืมกลวิธีการนำเสนอลักษณะเด่นของวิถีคิดผ่านการสร้างสรรค์ คือการใช้รูปทรงของเงาที่เกิดจากกิ่งไม้ ใบไม้ พาดทาบทับบนรูปทรงของคน เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ ในที่นี้จะกล่าวถึงธรรมชาติที่เกิดจากเพศที่กำเนิด และการแปรเปลี่ยนไปสู่เพศที่ตนมีความต้องการที่จะถือครอง ซึ่งล้วนแล้วแต่ควรจะเป็นไปตามธรรมชาติของการดำรงชีวิตตามเพศสภาพ และผลจากการสังเกตธรรมชาติแวดล้อมใกล้ตัว จึงเกิดการตั้งคำถามต่อการมีอยู่ของชีวิตที่นอกเหนือจากการอยู่ร่วมและตั้งรับกับการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมแล้ว การเปลี่ยนแปลงของสภาวะอารมณ์และการคงอยู่ของสภาวะนั้นจะคล้ายคลึงกันหรือไม่ หากเราปรับตัวให้เป็นไปตามสัจธรรมความจริงที่เกิดขึ้น จะสามารถปลดปล่อยความทุกข์ที่เกิดขึ้นให้คลายลงได้ เสมือนใบไม้ที่กำลังร่วงหล่นสิ้นอายุไขได้หรือไม่ หากการไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใน

เพศสภาพของตน มีผลกระทบทำให้บุคคลอื่นเกิดความทุกข์ ซึ่งได้กลายเป็นประสบการณ์ตรงที่สำคัญ
อย่างมากต่อการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

ภาพที่ 4 ผลงานสร้างสรรค์ของ สุกิจ ชุศรี

ชื่อผลงาน หนึ่งชีวิต เทคนิคผสมบนผ้าใบ ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ.2560

เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2562 เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/sukit.choosri>

ภาพที่ 5 ผลงานสร้างสรรค์ของ สุกิจ ชุศรี

ชื่อผลงาน Awaken, ขนาด 180x150 ซม. เทคนิคผสมบนผ้าใบ ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ.2561

เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2562 เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/sukit.choosri>

5.2 กมลพันธุ์ โชติวิชัย

ผลงานสร้างสรรค์ของ กมลพันธุ์ ได้ส่งอิทธิพลที่สำคัญ ผ่านรูปแบบวิธีการนำเสนอ และวิธีคิดได้อย่างน่าสนใจ ภายใต้การแสดงออกถึงบริบทของตนและความเชื่อทางสังคมที่มีต่อเรื่องเพศ ผลงานสะท้อนถึงการทำความเข้าใจในเพศสภาพของตนเอง ผ่านการบอกเล่าความรู้สึกผ่านสรีระร่างกายของตัวศิลปินเอง กมลพันธุ์ใช้กระบวนการสร้างสรรค์เทคนิคผสมเป็นหัวใจหลักในการนำเสนอผลงาน โดยมุ่งเน้นการจดจ่อจากการกระทำ การมีสติ สมาธิขณะสร้างสรรค์ผลงานของตนด้วยความประณีตบรรจงขณะกรีดตัดแผ่นกระดาษให้เป็นเส้นตรงขนาดเล็กรูปทรงต่าง ๆ กัน โดยการกรีดตัดให้กระดาษขาดแยกออกจากกันเป็นกระบวนการหนึ่งของศิลปินที่มักจะกระทำควบคู่ไปกับการนำเสนอภาพถ่ายเรือนร่างของตนที่มีความสมบูรณ์บนพื้นฉากหลังสีดำในลักษณะเหมือนจริง สู่สภาพการแปรเปลี่ยนของรูปทรงซึ่งผ่านเทคนิควิธีการกรีดตัดแผ่นกระดาษที่ผ่านกระบวนการพิมพ์ดิจิทัล (Digital C – Print) ที่ปรากฏรูปทรงเหล่านั้นจนกลายเป็นริ้วของกลุ่มเส้นอิสระสีขาวและสีดำเกาะกลุ่มกันยื่นออกมาจากพื้นระนาบสองมิติ ภายใต้การจัดการอย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อแสดงถึงตัวตนที่กำลังเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงทางกายภาพจนค่อย ๆ กลายไปสู่สภาวะแห่งความว่างเปล่าไร้รูปร่างและจิต เพื่อสะท้อนสาระของชีวิตภายใต้การดำรงอยู่ท่ามกลางสภาพสังคมที่เต็มไปด้วยเรื่องราวอันมากมาย ล้วนแล้วแต่สร้างความกดดัน จึงได้เกิดการตั้งคำถามต่อการใช้ชีวิตอยู่ พร้อมกับสำรวจจิตใจของตนเองเพื่อค้นหาความสุขที่แท้จริง

แรงบันดาลใจจากผลงานของกมลพันธุ์ได้สร้างแรงบันดาลใจสนับสนุนต่อการใช้ประเด็นทางเพศเพื่อตีแผ่สาระของความจริงในเพศสภาพเนื่องจากการใช้สัญลักษณ์เฉพาะทางเพศ เช่นการนำเสนอภาพส่วนเว้าส่วนโค้งของสรีระเพศหญิง ภาพส่วนหนึ่งของหน้าอก เอว สะโพก ที่ปรากฏแต่เพียงในเพศหญิงเท่านั้น ล้วนแล้วแต่สะท้อนถึงความเป็นปัจเจกและอัตลักษณ์ทางเพศได้อย่างตรงไปตรงมา เฉกเช่นสาระที่ปรากฏในผลงานของผู้สร้างสรรค์ ที่พยายามนำเสนอภาพผ่านมุมมองและหลักวิธีคิดของตนเองที่เกี่ยวกับเพศสภาพที่ตนได้ถือครองอยู่ อาจมีความแตกต่างกันตรงที่การนำเสนอสรีระร่างกาย โดยผลงานของกมลพันธุ์พยายามเปลือยร่างกายเพื่อสื่อแสดงให้เห็นถึงแก่นแท้ของชีวิต แต่ผลงานสร้างสรรค์ของตนมักนำเสนอการปกปิดร่างกายด้วยเครื่องแต่งกายที่มีความสลับซับซ้อนกันหลายมิติ นั่นเป็นเพราะว่าการพยายามปิดบังอำพรางเพศ (หญิง) ที่ตนไม่พึงปรารถนาอย่างใดก็ตามการนำเสนอประเด็นทางเพศของกมลพันธุ์ ล้วนแล้วแต่ได้สร้างความบันเทิงใจให้ตนได้สำนึกถึงบทบาทที่สำคัญของเพศ มากกว่าภาพลักษณ์ทางเพศที่เป็นแค่เพียงเปลือกภายนอกเท่านั้น

ภาพที่ 6 ผลงานสร้างสรรค์ของ กมลพันธุ์ โชติวิชัย
ชื่อผลงาน Suffering No.2 ขนาด 142x87 ซม.
เทคนิคภาพพิมพ์สื่อผสม ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ.2558
เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2562 เข้าถึงได้จาก <http://www.resource.lib.su.ac.th>

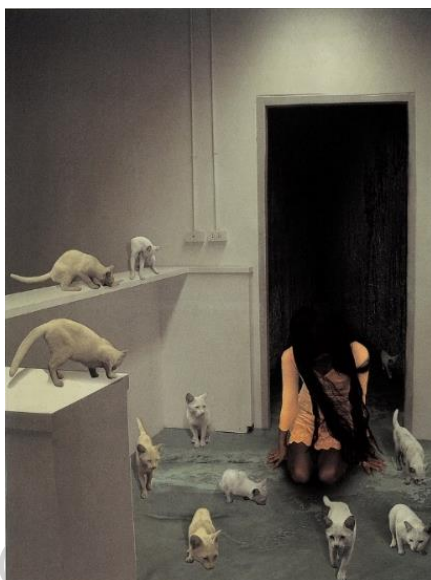

ภาพที่ 7 ผลงานสร้างสรรค์ของ กมลพันธุ์ โชติวิชัย
ชื่อผลงาน The Illusion of Self ขนาด 112X110 ซม.
เทคนิคภาพพิมพ์สื่อผสม ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ.2557
เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2562 เข้าถึงได้จาก <http://www.resource.lib.su.ac.th>

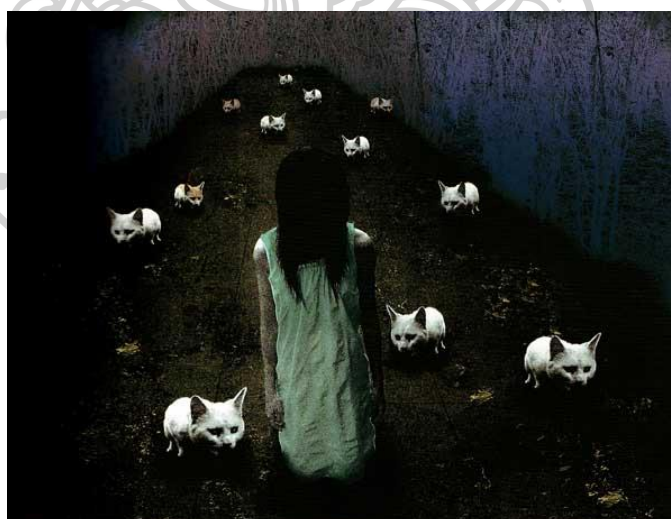
5.3 ขวนชม บุญมีเกิดทรัพย์

ขวนชมเป็นศิลปินอีกท่านหนึ่งที่ส่งอิทธิพลผ่านผลงานสร้างสรรค์ เป็นทั้งแรงบันดาลใจในส่วนองแนวความคิดและเทคนิควิธีการนำเสนอ โดยการนำเรื่องราวจากประสบการณ์ด้านลบของชีวิตที่ผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีเข้ามาสร้างความสั่นสะเทือนต่อจิตใจ จนเกิดเป็นความทุกข์ ความเหงา ขวนชมได้พยายามสื่อสารให้รับรู้ถึงเรื่องราวส่วนตัวที่มีความสำคัญต่อชีวิต และเป็นจุดเปลี่ยนของชีวิตในแต่ละสถานการณ์ โดยได้นำภาพจำทางความรู้สึกมานำเสนอเพื่อต่อยอดให้เห็นถึงประสบการณ์ในช่วงชีวิตที่ผ่านมา โดยมุ่งเน้นไปที่การสำรวจจิตใจของตนเองต่อสถานการณ์นั้น ๆ อย่างตรงไปตรงมา เพื่อปรับเปลี่ยนเหตุการณ์แห่งทุกข์ให้กลับกลายเป็นประสบการณ์ของเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ และพยายามไม่ให้เกิดภาพซ้ำของอดีตขึ้นมาอีกครั้ง คล้ายกับการสร้างภูมิคุ้มกันของจิตใจ เหมือนกับการบำบัดรักษาเยียวยาจิตใจของตนเองด้วยภาพแห่งความจริงในอดีต ผ่านการจินตนาการนำเสนอผลงานด้วยรูปแบบเหมือนจริง อีกทั้งผลงานของขวนชมยังแฝงไปด้วยอารมณ์แห่งความโดดเดี่ยว อ้างว้าง ความเหงา และการถูกทอดทิ้งให้อยู่เพียงลำพัง

ขวนชมมักเลือกใช้เทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยภาพจำที่เกิดจากการจินตนาการผสมผสานเหตุการณ์ที่เหนือจริง ดังนั้นการใช้ภาพถ่ายของตัวศิลปินเองจึงเป็นวิถีทางที่มักแสดงออกถึงความรู้สึกส่วนบุคคลได้อย่างตรงไปตรงมาที่สุด ผสมผสานกับการใช้วิธีการตัดต่อภาพด้วยเทคนิคโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ (Photoshop) เพื่อสร้างให้ภาพจากจินตนาการเหล่านั้นดูเหมือนจริง และอาจเป็นพื้นที่ของสภาวะแวดล้อมที่ไม่มีอยู่จริงก็ย่อมได้ และนี่คือแรงจูงใจให้ผู้สร้างสรรค์มักเลือกใช้กรรมวิธีการแสดงออกผ่านภาพถ่ายบุคคลในอิริยาบถต่าง ๆ เช่นเดียวกับศิลปิน โดยได้คำนึงถึงความรู้สึกและภาษาของภาพเป็นอันดับแรก อีกทั้งการใช้กรรมวิธีของภาพพิมพ์ลิโธกราฟ วิธีพิมพ์ภาพด้วยระบบออฟเซต (Offset Lithograph) ผสมผสานกับขั้นตอนการสร้างสรรค์ด้วยเทคนิคภาพพิมพ์หินบนแผ่นอลูมิเนียมเพื่อสร้างให้เกิดมิติที่ทับซ้อน รวมไปถึงการสร้างรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มลักษณะพิเศษให้ผลงานมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 8 ผลงานสร้างสรรค์ของ ชวนชม บุญมีเกิดทรัพย์
ชื่อผลงาน Beauty in Silence No.1 ขนาด 56X75 ซม.
เทคนิคภาพพิมพ์ออฟเซ็ทและภาพพิมพ์หิน ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ.2549
เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2562 เข้าถึงได้จาก <http://www.resource.lib.su.ac.th>

ภาพที่ 9 ผลงานสร้างสรรค์ของ ชวนชม บุญมีเกิดทรัพย์
ชื่อผลงาน Mindless No.1 ขนาด 80X89 ซม.
เทคนิคภาพพิมพ์ออฟเซ็ทและภาพพิมพ์หิน ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ.2548
เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2562 เข้าถึงได้จาก <http://www.resource.lib.su.ac.th>

บทที่ 3

กระบวนการและองค์ประกอบในการสร้างสรรค์

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เกิดจากการความต้องการนำเสนอสาระของแนวความคิดโดยอาศัยเทคนิคและกรรมวิธีทางศิลปะภาพพิมพ์เพื่อให้กลายเป็นภาษาทางศิลปะ และมีส่วนช่วยสนับสนุนทำให้ผลงานสร้างสรรค์เหล่านั้น ได้แสดงออกถึงความรู้สึกที่ข้าพเจ้าได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้เป็นลำดับแรก โดยได้ลำดับขั้นตอนการสร้างสรรค์ไว้ดังต่อไปนี้

1. วิธีที่ศึกษาค้นคว้าข้อมูล

ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่อง กาย - กลีบกลาย ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วนคือข้อมูลด้านเนื้อหา ซึ่งเป็นข้อมูลที่อธิบายถึงความเป็นมาของผลงาน และข้อมูลด้านเทคนิควิธีการที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่ออธิบายขั้นตอนและเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ข้อมูลด้านเนื้อหา

- เนื้อหาที่ปรากฏในผลงานวิทยานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้าได้นำมาจากประสบการณ์ตรงของตนเองในฐานะเพศที่สาม (ทอม) ซึ่งได้พยายามทบทวนเรื่องผลกระทบจากสถานภาพของตนและจากบริบททางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมตนเอง และบุคคลรอบตัวที่มีเพศสถานะเดียวกัน ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์สอบถามความคิดเห็นต่อประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุที่มาของปัญหาความเหลื่อมล้ำการถูกแบ่งแยกสู่การเลือกปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นเรื่องความรู้สึกและพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศที่ไม่ตรงกับเพศกำเนิด
- ศึกษาผลงานศิลปะที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบ รวมถึงการรวบรวมข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับทางด้านสังคมศาสตร์และเพศวิถีศึกษา

1.2 ข้อมูลด้านเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

- รวบรวมข้อมูลที่ตนเองสนใจ เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงประเด็นที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำไปสร้างภาพต้นแบบทางความคิด (ภาพร่าง) เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของตนเอง
- บันทึกภาพถ่ายของตนเองในมุมมองที่มีความหลากหลาย แตกต่างอิริยาบถ เพื่อให้สอดคล้องตามภาพร่างต้นแบบ (Sketch) หลังจากนั้นจึงใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ในการตกแต่งภาพ (Photoshop) โดยได้เพิ่มเติมบรรยากาศ รูปทรงต่าง ๆ เพื่อให้ผลงานภาพร่างเกิดความสมบูรณ์

2. ลักษณะข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน

ข้อมูลที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ โดยส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเชิงประสบการณ์ การสัมภาษณ์บุคคลอื่น ผสมผสานกับการจินตนาการตามความรู้สึกส่วนตัวโดยมีขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลได้ดังต่อไปนี้

- สรุปรูปข้อมูลจากประสบการณ์ตรงและศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากสื่อต่าง ๆ จนนำไปสู่การจินตนาการภาพจากความเป็นนามธรรมในมโนทัศน์ สู่อการสร้างภาพแบบร่างเพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

- ข้อมูลในผลงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นการสะท้อนความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ในเรื่องเพศสภาพ โดยให้ความคิดเป็นตัวนำเพื่อพัฒนาผลงานศิลปะจากสิ่งที่เข้ามากระทบจิตใจ สืบสาวสภาวะอารมณ์ของตนเองและนำเอาสภาวะอารมณ์เหล่านั้นสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ โดยอาศัยทัศนธาตุทางศิลปะและกระบวนการทางเทคนิคภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

- ศึกษาค้นคว้าหารูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์หิน ในวิธีการหรือกระบวนการที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องและบรรลุวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ในรูปแบบเฉพาะตน

3. อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า

- สมุดบันทึกความรู้สึก
- สมุดร่างภาพผลงาน
- กล้องถ่ายภาพ
- คอมพิวเตอร์เพื่อค้นคว้าข้อมูล และการสร้างสรรค์ภาพร่าง
- หนังสือ ฯลฯ

4. องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เริ่มต้นจากนำเอาความรู้สึกจากประสบการณ์ตรงเป็นสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน ความรู้สึกที่ถูกมองข้ามความสำคัญ การกล่าวหาโดยสังคมว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นปัญหาของสังคมนั้น โดยได้ผ่านช่วงระยะเวลาของการสะสมความรู้สึกกดดันเหล่านั้น และผลักดันให้ออกมาเป็นความคิดสร้างสรรค์ผ่านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์หิน

(Lithograph) โดยการใช้ร่างกายตนเองเป็นองค์ประกอบหลักเพื่อบอกเล่าเรื่องราว ผ่านรูปแบบความหลากหลายของเครื่องแต่งกาย เช่นความโปร่งบางของเสื้อผ้าชั้นนอก ความซับซ้อนของเสื้อผ้าชั้นใน และการใช้ผ้ารัดหน้าอกเพื่อสื่อแสดงให้เห็นถึงการปกปิดที่อึดอัดทั้งทางกายภาพและจิตใจ รวมไปถึงการใช้สัญลักษณ์ผ่านรูปทรงของวัตถุ เช่น ดอกแมกโนเลีย (Magnolia) ที่มีนัยยะสื่อความอ่อนหวาน แต่เข้มแข็งและสามารถเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ทางเพศของผู้สร้างสรรค์ได้อย่างน่าสนใจ รวมไปถึงการจัดลำดับความสำคัญที่ต้องการนำเสนอ เช่นการจัดการรูปทรง สัดส่วน องค์ประกอบของภาพ เพื่อสื่อ นัยยะของสาระที่ต้องการสื่อสาร ประกอบกับการใช้หลักทัศนธาตุทางศิลปะ พื้นผิว เส้น สี พื้นผิว แสงเงา ระยะเวลาตามพื้นระนาบสองมิติ ที่เชื่อมโยงกันอย่างมีเอกภาพ โดยมุ่งเน้นถึงการแสดงออกของสุนทรียภาพ อารมณ์ความรู้สึกและแนวความคิดเป็นหลักสำคัญ

4.1 องค์ประกอบทัศนธาตุทางศิลปะ (Visual Elements) สามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

รูปทรง (Form) ผลงานนิพนธ์ชุดนี้ ผู้สร้างสรรค์เน้นการใช้รูปทรงเพื่อการอธิบายความหมายอย่างตรงไปตรงมา เพื่อบอกเล่าถึงเรื่องราว ความคิด อารมณ์ และการแสดงออกตามความรู้สึกส่วนตัว โดยผลงานจะปรากฏรูปทรงของคนในท่าทางยืนหันหลัง (ผู้สร้างสรรค์ใช้ร่างกายของตนเองเป็นสื่อ) พร้อมกับต้นแมกโนเลียซึ่งเป็นวัตถุร่วมโดยอาศัยความหมายเชิงสัญลักษณ์และเมื่อนำมาถ่ายทอดร่วมกันจะสามารถสร้างความหมายใหม่เชิงความคิด อีกทั้งรูปทรงของคนที่ยืนหันหลังสงบนิ่ง ไม่แสดงพฤติกรรม ไม่เปิดเผยภาพใบหน้าที่สามารถบอกความต้องการ แต่กลับมองก้มต่ำไปยังพื้นที่ดำมืดสนิท ให้ความรู้สึกถึงความทุกข์ ความเศร้าหมองราวกับชีวิตนั้นมีมิติ หนทางข้างหน้าดูที่บั้นอึดอัด เสมือนพื้นที่ที่อยู่เบื้องหน้าขณะนั้น ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่สื่อถึงเพื่อนำเสนอเรื่องราว ที่ได้เกิดขึ้นกับผู้สร้างสรรค์และบุคคลที่เป็นเพศที่สามอีกหลายคน สิ่งที่มีความสำคัญคือการให้ความหมายถึงรูปทรงที่ยืนหันหลัง และได้หันหน้าไปเผชิญกับความมืดมิดที่อยู่เบื้องหน้านั้น เพื่อต้องการสื่อให้เห็นถึงความรู้สึกถึงความเด็ดเดี่ยวต่อการกระทำของตนเอง ที่ยืนหยัดและแน่วแน่ต่อความคิดบนสถานภาพทางเพศของตนเองที่ตนเป็นผู้เลือกเอง

นอกจากนี้ยังอาศัยรูปทรงของต้นแมกโนเลียเข้ามามีส่วนร่วมประกอบที่สำคัญในภาพผลงานทุกชิ้น ซึ่งเกาะเกี่ยวพันอยู่รายรอบตัวของคนที่ปรากฏอยู่กลางภาพ นอกจากอาศัยความหมายเชิงสัญลักษณ์แล้ว ยังสามารถช่วยสร้างสภาพแวดล้อมใหม่ สร้างความเคลื่อนไหว มีชีวิตชีวาให้สอดคล้องกับแนวความคิด อีกทั้งช่วยเพิ่มเติมเรื่องราวและนัยยะของผลงาน ซึ่งลักษณะของดอกแมกโนเลียเป็นดอกไม้ที่มีรูปร่างภายนอกสวยงามสะดุดตา กลีบดอกมีสีขาว สีเหลืองอ่อน สีชมพู แตกต่างกันตาม

สายพันธุ์ และมักส่งกลิ่นหอมตอนเช้าตรู่ เมื่อสังเกตด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและได้สัมผัสจะพบว่า กลีบดอกนั้นทั้งแข็งและหนา ซึ่งคุณสมบัติของกลีบดอกที่หนานี้จะทนทานต่อลมฝนและพายุได้เป็นอย่างดี ไม่นับกลิ่นที่เป็นสุดยอดแห่งความทรหดทนต่อสภาวะแวดล้อม จึงเห็นความสำคัญและสามารถนำมาเชื่อมโยงกับเรื่องราวทางความคิด ที่ผู้สร้างสรรค์ต้องใช้ความพยายามอดทนต่อความไม่เข้าใจ และการไม่ยอมรับในเพศสภาพที่แตกต่างจากตน เสมือนกับชีวิตที่ผ่านมาต้องเผชิญกับมรสุมแห่งความแตกต่างทางเพศมาโดยตลอด รูปทรงอีกประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญและสามารถสะท้อนความเป็นเพศของตนเองได้นั้น คือการนำเสนอรูปทรงของผ้ารัดหน้าอก ที่ปรากฏอยู่ในผลงานทุกชิ้นอย่างเผยตัวตน โดยทั่วไปแล้วคงไม่ต้องกล่าวถึงความอึดอัดทางกายภาพที่ต้องรัดผ้าเหล่านั้นให้แน่นแนบเนื้อมากที่สุดเพื่อปกปิด อ้าพรางหน้าอกที่ยืนนูนออกมาอย่างเห็นได้ชัด ในที่นี้จะกล่าวถึงความอึดอัด ความทรมาณต่อจิตใจอย่างแสนสาหัส ที่ไม่อาจสามารถเปิดเผยความเป็นตัวตนให้บุคคลและสังคมได้รับรู้ และมองเห็นถึงความรู้ ความสามารถ และศักยภาพของความเป็นมนุษย์มากกว่าที่จะตัดสินกีดกัน และดูถูกเมื่อพบว่าพวกเขาเหล่านั้นเป็นกลุ่มเพศที่ผิดปกติ มีความแตกต่าง และเป็นกลุ่มคนที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับจิตเพศ

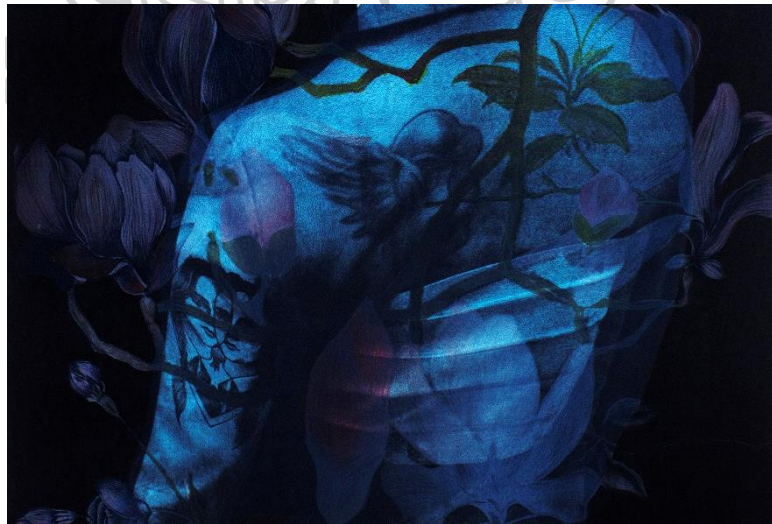
บรรยากาศและมุมมองของภาพ (Atmosphere, Perspective) โดยในลำดับแรก จะกำหนดบรรยากาศที่ต้องการให้ปรากฏในผลงานด้วยการบันทึกภาพถ่าย สร้างระยะใกล้ - ไกล เกิดเป็นมิติสมจริง ด้วยการควบคุมแสงและเงาตามลักษณะของธรรมชาติที่จะปรากฏบนสรีระร่างกาย และคำนึงถึงการทับซ้อนของวัตถุไปอย่างพร้อมเพรียงกัน รวมถึงแทนค่าความหมายของสีให้สอดคล้องกับแนวความคิด พื้นที่บางส่วนของภาพต้องเพิ่มการตกกระทบของแสงให้มากกว่าปกติ เพื่อต้องการกำหนดให้เงาของวัตถุทับพื้นที่บริเวณดังกล่าว และบางส่วนของพื้นที่มีการสร้างให้เกิดแสงเงาที่เข้มจัดเพื่อปิดบังอ้าพราง และเพื่อให้รูปทรงของคนมีความกลมกลืนกับพื้นฉากหลังที่ดำสนิท โดยเฉพาะวัตถุที่มีความโปร่งบาง โปร่งแสงจะต้องถูกวางแผนการดำเนินงานในการบันทึกภาพอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ก่อนจะนำไปตกแต่งภาพด้วยโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์อีกครั้ง และเมื่อผ่านระบบการพิมพ์ด้วยกรรมวิธีภาพพิมพ์พื้นราบแบบระบบอุตสาหกรรมแล้ว (Offset Lithograph) จึงนำมาสร้างสรรค์เพิ่มเติมด้วยกรรมวิธีภาพพิมพ์หินบนแผ่นอลูมิเนียม หลายสีหลายแม่พิมพ์ตามลำดับ ดังนั้นภาพบรรยากาศโดยรวมของผลงานจึงมุ่งเน้นไปที่สภาวะแวดล้อมที่มีลักษณะเข้มจัด ไม่บ่งบอกเฉพาะเจาะจงว่าเป็นสถานที่แห่งใด และไร้ซึ่งกาลเวลา และมีความรู้สึกคล้ายกับตัวบุคคลที่ยืนหลังอยู่นั้น ตกอยู่ท่ามกลางบรรยากาศที่มีมิติ ส่งผลต่อความหมายที่ต้องการให้ปรากฏอยู่ในผลงานคือ ความโดดเดี่ยว เหนงา และอ้างว้าง

พื้นที่ว่าง (Space) เป็นองค์ประกอบหลักที่มีความสำคัญ สามารถโน้มน้าวสร้างความรู้สึกให้เข้าใจต่อแนวความคิดของข้าพเจ้าได้เป็นอย่างดี พื้นที่ว่างที่ปรากฏบนพื้นฉากหลังในผลงานชุดนี้ ล้วนแล้วแต่เป็นพื้นที่สีดำ มีมิติและว่างเปล่า เพื่อบ่งบอกถึงความรู้สึกภายในที่ปิดบังมาทั้งชีวิตและยังได้สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกที่อ้างว้าง โดดเดี่ยว ในความมืดมิดที่ไม่ปรากฏสิ่งใดเลยมักสร้างความรู้สึกถึงภาวะความกดดันได้เช่นกัน แต่ในทางกลับกันการเว้นพื้นที่ว่างในผลงานสามารถช่วยให้องค์ประกอบระหว่างสัดส่วนของรูปทรงและพื้นที่ของพื้นฉากหลังในภาพ ดูไม่อึดอัดมากจนเกินไปซึ่งเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดให้บรรยากาศและสีดำที่เข้มจัดมีส่วนช่วยให้พื้นที่ว่างมีความหมายมากกว่าความเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะเรียบแบนเป็นระนาบ สิ่งที่สำคัญและเป็นจุดร่วมที่ต้องการกล่าวถึงคือการพยายามสร้างรายละเอียดผ่านน้ำหนักของหมึกพิมพ์ที่มีลักษณะโปร่งใส เมื่อผ่านการพิมพ์ทับซ้อนลงบนพื้นที่ที่เข้มจัด จะมองเห็นถึงความแตกต่างเมื่อมองย้อนแสง และได้ปรากฏรูปทรงของวัตถุในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างน่าสนใจ

สี (Color) เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการแสดงสภาวะของอารมณ์ ที่จะปรากฏอยู่ในผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งได้แบ่งลักษณะของสีออกเป็น 2 ขั้นตอนของการสร้างสรรค์คือ สีขั้นแรกซึ่งผ่านขั้นตอนการพิมพ์ โดยมักเลือกใช้สีน้ำเงินเจือดำ หรือสีน้ำตาลเจือดำ และมักจะหลีกเลี่ยงการใช้สีดำโดยตรงในการพิมพ์ภาพผลงานซึ่งเป็นแม่พิมพ์หลัก (Key plate) เพราะอาจทำให้ผลงานที่ปรากฏในขั้นตอนแรกนี้ดูแข็งกระด้างทางความรู้สึก และทำให้บรรยากาศของสีดูทึบตันขาดมิติลวงตา หลังจากนั้นคือการพิมพ์แทรกสี ด้วยแม่พิมพ์ที่หลากหลายในเทคนิคภาพพิมพ์หินบนแผ่นอลูมิเนียม ตามลักษณะและบรรยากาศของผลงานในแต่ละชิ้น และข้อสำคัญในขั้นตอนของการผสมหมึกพิมพ์ทุกครั้งจะต้องคำนึงถึงความโปร่งใสของสี (Transparent) ด้วยวิธีผสมหมึกพิมพ์กับหมึกพิมพ์สีใส (Medium Ink) เพื่อผลของการทับซ้อนรูปทรงต่าง ๆ ให้มีลักษณะกลมกลืน โปร่งบางและโปร่งใส โดยได้กำหนดสีหลักในแต่ละผลงานให้แตกต่างกันออกไป และมักจะปรากฏสีในลักษณะต่าง ๆ ผ่านรูปทรงของเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และสีของดอกไม้เป็นหลักสำคัญโดยยึดหลักการของความเป็นเอกภาพกลมกลืน ไม่โดดเด่นขัดแย้งกันมากจนเกินไป เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะอารมณ์ในขณะนั้น

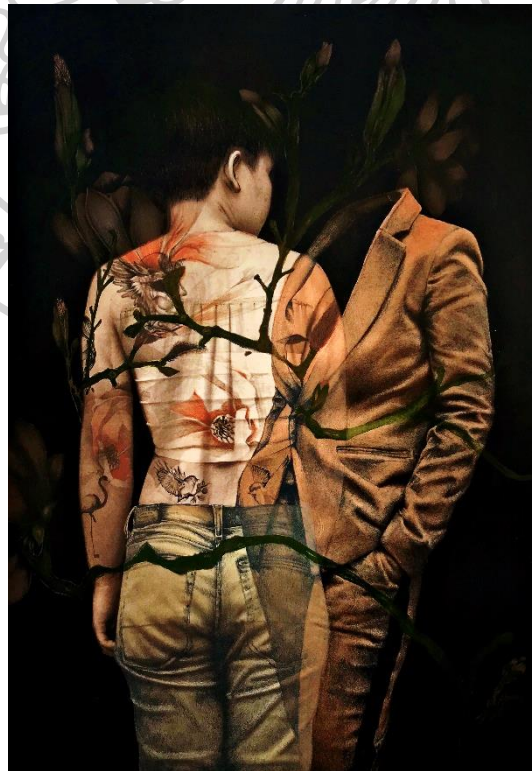
ภาพที่ 10 ภาพรูปทรงหลัก (Form)

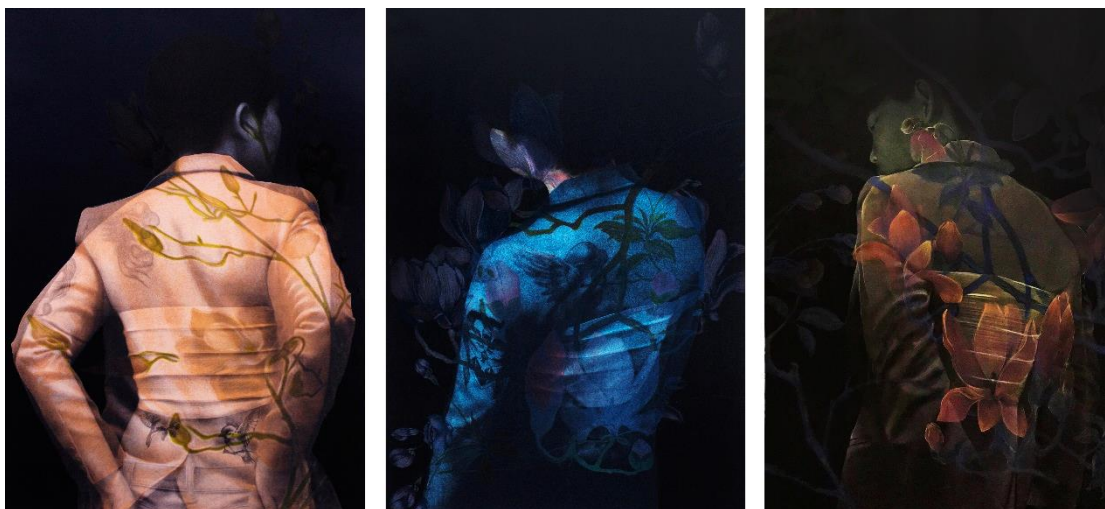
ภาพที่ 11 ภาพบรรยากาศและมุมมองของภาพ (Atmosphere, Perspective)

ภาพที่ 12 ภาพพื้นที่ว่าง (Space)

ภาพที่ 13 ภาพแสดงลักษณะของสี (Color)

ภาพที่ 14 ภาพเปรียบเทียบผลงานบางส่วน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของลักษณะท่าทาง

5. ขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์

ผลงานการสร้างสรรคชุดนี้ ได้เลือกใช้แม่พิมพ์อลูมิเนียมสำหรับขั้นตอนต่าง ๆ ทั้งหมด 2 ประเภทคือ แม่พิมพ์อลูมิเนียมเคลือบน้ำยาเคมีซึ่งมีความไวต่อแสงยูวี ในกระบวนการของการอัดภาพถ่ายลงบนแผ่นแม่พิมพ์ และแม่พิมพ์อลูมิเนียมชนิดปกติที่ใช้ในการเขียนภาพด้วยวัสดุไซ โดยมียาระเอียดดังต่อไปนี้

5.1 แม่พิมพ์อลูมิเนียมเคลือบน้ำยาเคมี ประกอบไปด้วยวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างภาพบนแผ่นแม่พิมพ์ ดังต่อไปนี้

- ภาพฟิล์มต้นแบบสำหรับถ่ายแสง (Positive / Negative film)
- น้ำยาสังภาพ (Developer) แบบ Positive
- น้ำยาทำความสะอาดเพลท (ครีมน้ำนม)
- น้ำยาลบเพลท (Plate Remover)
- กาวเคลือบหน้าเพลท (IGA)
- ฟองน้ำใยธรรมชาติชนิดอย่างดี 2 - 3 ก้อน
- ถังมือพลาสติก หรือถังมือยางกันสารเคมี
- กะละมังขนาดกลาง 2 ใบ
- นาฬิกาจับเวลา สำหรับใช้จับเวลาในการฉายแสง
- เครื่องฉายแสง

ขั้นตอนในการสร้างภาพลงบนแม่พิมพ์อลูมิเนียมชนิดเคลือบน้ำยาเคมี

เทคนิคนี้สามารถสนองตอบความต้องการรูปแบบความเหมือนจริงของผลงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นเทคนิควิธีการของการสร้างแม่พิมพ์การพิมพ์เชิงพาณิชย์ตามโรงพิมพ์ทั่วไป ดังนั้นเมื่อผ่านกระบวนการของการพิมพ์แล้ว ภาพที่ออกมาจะเหมือนกับภาพต้นแบบเกือบทุกประการ สิ่งที่มีความสำคัญที่สุดในเทคนิคนี้คือ ภาพฟิล์มต้นแบบ และแผ่นแม่พิมพ์เคลือบน้ำยาไวแสง โดยได้ลำดับขั้นตอนอย่างพอสังเขป ดังต่อไปนี้

1. การเตรียมฟิล์ม โดยผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้ ได้นำภาพหลังจากการตกแต่งภาพด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และโอนถ่ายไฟล์ภาพแปลงเป็นแผ่นฟิล์ม ซึ่งมีลักษณะโปร่งแสงในพื้นที่ว่างและทึบแสงบริเวณรูปทรงที่เกิดจากการเรียงตัวของเม็ดสกรีน ซึ่งมีระยะชิด - ห่างของเม็ดสกรีนแตกต่างกัน และมีขนาดเล็กที่ยากต่อการมองด้วยตาเปล่า

2. การถ่ายฟิล์มลงบนแม่พิมพ์อลูมิเนียมชนิดเคลือบน้ำยาเคมี มีขั้นตอนดังนี้

- การเตรียมน้ำยาสร้างภาพ (Developer) ผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้เลือกใช้แม่พิมพ์ชนิด Positive (ผิวหน้าแผ่นแม่พิมพ์เป็นสีเขียว เมื่อผ่านการฉายแสงและล้างน้ำยา Developer แล้วจะเปลี่ยนเป็นสีฟ้า) ดังนั้นจึงต้องใช้น้ำยา Developer แบบ Positive Coating โดยใช้อัตราส่วนระหว่างน้ำกับน้ำยาในสัดส่วน 8 ต่อ 1 ข้อควรระวังในขั้นตอนนี้คือ หากใช้น้ำยาผิดประเภทจะทำให้แม่พิมพ์เสียหาย แม่พิมพ์ที่ผ่านการฉายแสงอาจไม่ปรากฏน้ำหนัก และคุณภาพของภาพที่ปรากฏอาจเกาะติดแม่พิมพ์ไม่สม่ำเสมอ เมื่อนำสู่ระบบขั้นตอนการพิมพ์อาจทำให้เกิดปัญหา

- ขั้นตอนการวางแม่พิมพ์ในตู้ฉายแสงให้นำแผ่นฟิล์มวางประกบกับผิวหน้าแม่พิมพ์ ด้านที่เป็นสีเขียว จากนั้นปิดบานพับตู้ฉายแสงลงมาให้แนบสนิทแล้วทำการดูดอากาศภายในตู้ออก เมื่อแผ่นฟิล์มแนบเรียบไปกับผิวหน้าแม่พิมพ์แล้วจึงเปิดไฟเพื่อทำการถ่ายแม่พิมพ์ ในขั้นตอนนี้จะใช้เวลาการฉายแสงแม่พิมพ์เพียง 2 นาที สังเกตได้ว่าสีที่ปรากฏบนแผ่นแม่พิมพ์จะค่อย ๆ เปลี่ยนสีเป็นสีฟ้า เมื่อครบเวลาการฉายแสงตามที่กำหนด ให้ปิดสวิทซ์ไฟ ปิดสวิทซ์เครื่องดูดอากาศตามลำดับ แล้วจึงยกบานพับตู้ฉายแสงขึ้นเพื่อนำแม่พิมพ์ไปล้างน้ำยา

- นำแม่พิมพ์วางลงบนพื้นที่สำหรับล้างน้ำยาเคลือบแม่พิมพ์ โดยใช้ฟองน้ำที่มีน้ำยา Developer ลูบวนให้ทั่วแม่พิมพ์เบา ๆ และรวดเร็ว (ต้องใช้น้ำยาให้ตรงตามชนิดแม่พิมพ์) จากนั้นสารเคมีที่ถูเคลือบอยู่บนแม่พิมพ์จะค่อย ๆ หลุดออก ส่วนที่หลุดนั้นจะเป็นส่วนที่แผ่นฟิล์มมีน้ำหนักอ่อน น้ำยาที่เคลือบจะหลุดออกไปเรื่อย ๆ จนปรากฏภาพที่เหมือนภาพต้นแบบทุกประการ จากนั้นจึง

ล้างออกด้วยน้ำสะอาด (ห้ามปล่อยน้ำยาล้างแม่พิมพ์ค้างบนแม่พิมพ์นานเกินไป เพราะจะทำให้ภาพบนแม่พิมพ์หลุดและเกิดความเสียหายได้) ขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์ (Photo Plate) เป็นอันเสร็จสิ้น หากต้องการพิมพ์ก็สามารถกระทำได้ในทันที แต่ถ้ายังไม่ต้องใช้งาน ให้ใช้กาวเคลือบหน้าเพลท (IGA) หรือใช้กาวกระฉินลูบบาง ๆ ทั่วแผ่นแม่พิมพ์ จากนั้นพดให้แห้งแล้วจึงห่อให้มิดชิด และเก็บไว้ให้แห้งแฉะ

ภาพที่ 15 ตู้ฉายแสง และแม่พิมพ์ที่ผ่านการฉายแสงจากแผ่นฟิล์ม (Photo Plate)

ก่อนที่จะเข้าสู่ขั้นตอนของการพิมพ์ภาพผลงาน จำเป็นจะต้องเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมเสียก่อน เพราะหากเกิดปัญหาขึ้นจะสามารถแก้ไขได้ทันทีและรวดเร็ว เพราะการพิมพ์เป็นกระบวนการสุดท้ายในการสร้างสรรค์ผลงาน หากเกิดความผิดพลาดในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง จะเกิดความเสียหายแก่ผลงาน และทำให้เสียเวลาเพิ่มเติมในการแก้ปัญหา การเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังต่อไปนี้

1. เตรียมกระดาษสำหรับพิมพ์ โดยกำหนดตำแหน่งการวางกระดาษ Registration mark T, I (T and Bar) บริเวณด้านหลังของกระดาษ Fabriano กระดาษที่นำมาใช้พิมพ์ควรมีขนาดเล็กกว่าแผ่นแม่พิมพ์ เพื่อความสะดวกในการวางแผ่นกระดาษให้ตรงกับตำแหน่งการวางกระดาษที่ปรากฏบนแผ่นแม่พิมพ์เช่นเดียวกัน กระดาษชนิดนี้ผลิตจากวัตถุดิบที่มีส่วนผสมของฝ้ายบริสุทธิ์ (Cotton) มีลักษณะผิวที่นุ่ม ดูดซับหมึกพิมพ์ได้ดี

2. การเตรียมหมึก สำหรับขั้นตอนการพิมพ์ โดยเลือกใช้หมึกพิมพ์ออฟเซ็ท ซึ่งเป็นประเภทเดียวกันกับที่ใช้ในโรงพิมพ์อุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ เมื่อผสมเฉดสีได้ตามความต้องการแล้ว จะต้อง

ตรวจสอบความทึบแสงและความโปร่งใสของหมึกพิมพ์อีกครั้งหนึ่งบนแผ่นกระดาษ เพื่อทดสอบคุณสมบัติของหมึกพิมพ์ เมื่อเป็นไปตามที่ต้องการแล้วให้นำผงไลต์แมกนีเซียม คาร์บอนต ผสมเข้ากับหมึกพิมพ์ เพื่อให้หมึกพิมพ์มีความข้นเหนียวมากขึ้นทำให้สามารถเก็บรายละเอียดน้ำหนักของผลงานได้เป็นอย่างดี เพราะหมึกพิมพ์ที่ตักออกจากกระป๋องบรรจุหมึกพิมพ์นั้น มักมีลักษณะเหลวอาจทำให้ลงไปอุดตันตามรูพรุนขนาดเล็กที่ปรากฏบนผิวแม่พิมพ์ ทำให้ผลงานเกิดความทึบตันได้อย่างรวดเร็ว และแม่พิมพ์อาจเกิดความเสียหายได้ แล้วจึงกลิ้งหมึกพิมพ์ได้ทันที

ภาพที่ 16 ภาพการกำหนดตำแหน่งเครื่องหมายการวางกระดาษ (Registration Mark) และการทำขึ้นกระดาษสำหรับพิมพ์

ภาพที่ 17 ภาพหมึกพิมพ์ขณะกำลังผสมด้วยผงไลต์แมกนีเซียมคาร์บอนตและภาพการปาดหมึกพิมพ์ลงบนแผ่นกระดาษ เพื่อทดสอบคุณสมบัติของหมึกพิมพ์

ขั้นตอนการพิมพ์แม่พิมพ์อลูมิเนียมเคลือบน้ำยาเคมี

1. ใช้ฟองที่น้ำหมาดน้ำเช็ดวนภาชนะที่เคลือบผิวแผ่นแม่พิมพ์ออกให้สะอาดจาก นั้นใช้ ลูกกลิ้งยางกลิ้งหมึกพิมพ์สลับกับการเช็ดน้ำคอยหล่อเลี้ยงผิวหน้าแม่พิมพ์อยู่ตลอดเวลา ซึ่งในขั้นตอนนี้ห้ามให้ผิวของแม่พิมพ์แห้งโดยเด็ดขาด อาจทำให้แม่พิมพ์ได้รับความเสียหายจากการจับติดของหมึกพิมพ์บนพื้นที่ว่าง เนื่องจากน้ำจะเป็นตัวกั้นไม่ให้หมึกพิมพ์จากลูกกลิ้งจับติดบนผิวหน้าแม่พิมพ์ บริเวณที่ไม่ต้องการ ดังนั้นเมื่อขั้นตอนการเช็ดน้ำมีความสมบูรณ์แบบหมึกพิมพ์จากลูกกลิ้งจะจับติดเฉพาะตรงที่เป็นส่วนรับหมึกเท่านั้น สลับทิศการกลิ้งหมึกให้ครบทั้ง 8 ทิศโดยให้ครอบคลุมภาพที่ปรากฏอยู่บนแผ่นแม่พิมพ์ เมื่อเสร็จขั้นตอนการกลิ้งหมึกแล้วให้ทำความสะอาดพื้นที่โดยรอบของแผ่นแม่พิมพ์ เช่นคราบหมึกส่วนเกินและละอองหมึกขนาดเล็กที่ไม่ต้องการด้วยถุงน่องหมาดน้ำ เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้น้ำมันทุกชนิดในห้องปรับอากาศ ก่อนเข้าสู่ขั้นตอนของการพิมพ์

2. เมื่อกลิ้งหมึกพิมพ์ครบรอบตามจำนวนที่ต้องการ ให้ทำการพิมพ์ทดสอบคุณภาพ (Proof) ของแม่พิมพ์ก่อนทุกครั้ง เพื่อตรวจสอบความเข้มจัดของน้ำหมึก รายละเอียดของผลงาน ความคมชัด ฯลฯ จนเห็นได้ว่าควบคุมหมึกได้สม่ำเสมอแล้ว จึงเริ่มพิมพ์ลงบนกระดาษจริงจนครบจำนวนที่ต้องการ และการพิมพ์ลงบนกระดาษจริงให้ทำขึ้นกระดาษด้วยทุกครั้ง โดยวิธีการพ่นน้ำให้เป็นละอองฝอยละเอียดเหนือแผ่นกระดาษ และละอองน้ำจะตกลงมาจับที่ผิวกระดาษอย่างสม่ำเสมอ รอให้ละอองน้ำซึมผ่านผิวของกระดาษ จะทำให้เนื้อกระดาษมีความนุ่มมากยิ่งขึ้น ประมาณ 2 นาที แล้วจึงใช้กระดาษปรีฟที่สะอาด ชั้บละอองน้ำส่วนเกินออกให้ทั่วทั้งแผ่น จากนั้นนำกระดาษพิมพ์เข้าสู่กระบวนการพิมพ์ต่อไป การทำขึ้นกระดาษเรามักใช้น้ำดื่มสะอาดแทนการใช้น้ำประปาเนื่องจากหากทิ้งระยะเวลาไว้นานผิวกระดาษอาจมีจุดสีเหลือง (Yellow Spot) ทำให้ผลงานได้รับความเสียหาย

3. เมื่อวางกระดาษลงบนตำแหน่งที่กำหนดแล้ว ให้ใช้กระดาษปรีฟสะอาดวางทับ 6 – 8 แผ่นหลังจากนั้นใช้แผ่นอะคริลิกใสวางทับให้แนบสนิท ใช้จารบีหล่อลื่นระหว่างไม้ครูด (Scrapper Bar) กับแผ่นอะคริลิกใส ในขณะที่หมุนแท่นพิมพ์ให้เคลื่อนที่ไปข้างหน้า เมื่อสิ้นสุดขั้นตอนการหมุนแท่นพิมพ์แล้ว ให้ถอนกระดาษพิมพ์ขึ้นจากแผ่นแม่พิมพ์ด้วยความระมัดระวัง หรือใช้วิธีการยกประครองจากมุมใดมุมหนึ่ง นำภาพที่ผ่านการพิมพ์แล้ววางบนตะแกรงตากผลงาน เพื่อรอให้หมึกพิมพ์แห้ง และรอขั้นตอนการพิมพ์ทับซ้อนในแม่พิมพ์ถัดไป

ภาพที่ 18 ภาพขั้นตอนการพิมพ์ภาพผลงาน จากแผ่นแม่พิมพ์ที่ผ่านกระบวนการฉายแสง เรียกว่าระบบออฟเซ็ทลิโธกราฟ (Offset Lithograph, Photo Plate)

ภาพที่ 19 ภาพการวางกระดาษให้ตรงตามตำแหน่งที่กำหนดไว้

ภาพที่ 20 ภาพการวางกระดาษปรีฟเพื่อช่วยซับแรงกดรีดของแม่พิมพ์

ภาพที่ 21 ภาพการถอนกระดาษขึ้นจากแม่พิมพ์

5.2 แม่พิมพ์แผ่นอลูมิเนียมชนิดที่ใช้วัสดุชนิดต่าง ๆ เขียนแม่พิมพ์

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน ลงบนแผ่นแม่พิมพ์อลูมิเนียมชนิดที่ใช้วัสดุชนิดต่าง ๆ เขียนแม่พิมพ์ มักมีความแตกต่างในเครื่องของเคมีภัณฑ์ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้วัสดุอุปกรณ์ชนิดเดียวกันกับที่ใช้ในเพลทแม่พิมพ์อลูมิเนียมเคลือบน้ำยาเคมี เช่น กาวกระถิน ฟองน้ำใยธรรมชาติ ถูมือกันสารเคมี แปรง พู่กัน กะละมัง นาฬิกาจับเวลา ทินเนอร์ นอกจากนี้ยังมีวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติมดังนี้

- กรดซัลฟูริก (Sulfuric acid)
- กรดฟอสฟอริก (Phosphoric acid)
- น้ำยา Red lacquer ใช้เป็นน้ำยาสีสร้างภาพในแม่พิมพ์แผ่นอลูมิเนียม
- วัสดุสำหรับเขียนแม่พิมพ์ชนิดต่าง ๆ
- กระดาษกกระจอกที่เคลือบผงสนิมเหล็ก (สำหรับขั้นตอนการลอกแบบลายเส้น)
- ผ้าสาลูชนิดไม่ลงแป้ง ขนาดไม่เกิน 1.5 ฟุต 7 – 8 ผืน
- แป้งฝุ่น หรือผงแป้ง Talcum

ขั้นตอนในการสร้างภาพลงบนแม่พิมพ์อลูมิเนียมชนิดธรรมดา ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สองของกระบวนการพิมพ์ผลงาน มีการเปลี่ยนชนิดของแม่พิมพ์ โดยใช้แม่พิมพ์อลูมิเนียมสำหรับเขียนวัสดุ ซึ่งกระบวนการพิมพ์จะมีความแตกต่างจากขั้นตอนแรกเล็กน้อย นั่นคือมีขั้นตอนการเขียนวัสดุและการกัดกรดเพิ่มเติม

1. การเตรียมแผ่นแม่พิมพ์ ด้วยวิธีการล้างทำความสะอาดแผ่นแม่พิมพ์ด้วยกรดซัลฟูริกเจือจางกับน้ำสะอาด (อัตราส่วน กรดซัลฟูริก 2 ออนซ์ต่อน้ำสะอาด 20 ลิตร) ใช้น้ำสะอาดพรมให้ชื้นทั่วทั้งแม่พิมพ์ และใช้เศษผ้าสะอาดชุบกรดเจือจางลูบวนให้ทั่วแม่พิมพ์โดยใช้เวลาประมาณ 2 - 3 นาที เพื่อขจัดคราบไขมันส่วนเกิน เขม่าดำหรือฝุ่นละอองที่ยังคงหลงเหลือบริเวณรูพูนให้สะอาด แล้วจึงล้างน้ำสะอาดให้ทั่วผิวหน้าแม่พิมพ์อีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นนำกระดาษปรีฟสะอาดชุบน้ำที่ผิวแผ่นแม่พิมพ์เพื่อให้แม่พิมพ์แห้งเร็วยิ่งขึ้น (การล้างแผ่นแม่พิมพ์ทุกครั้งก่อนนำไปใช้งาน จะช่วยให้แม่พิมพ์ปรับสภาพรับไซโตดีขึ้น) เมื่อแม่พิมพ์แห้งสนิทแล้วสามารถนำไปใช้งานได้ทันที

2. การลอกแบบร่างลายเส้น (Drafting) ลงบนแผ่นแม่พิมพ์ ในขั้นตอนนี้จะอาศัยกระดาษลอกแบบที่ผ่านการทำขึ้นมาเอง ซึ่งมีส่วนผสมของผงสนิมเหล็ก (Ferric Oxide) กับแอลกอฮอล์ (Alcohol) ทาเคลือบไปบนแผ่นกระดาษกกระจอก เมื่อแห้งสนิทแล้วสามารถนำมาเป็นสื่อกลาง

เพื่อให้ภาพลายเส้นบนแผ่นต้นแบบของผลงานติดลงบนแผ่นแม่พิมพ์ โดยจะมีลักษณะเป็นเส้นสีน้ำตาลอ่อน ตามแรงกดของปากกาในขณะที่ลอกแบบลายเส้น ในขั้นตอนนี้ให้เตรียมพื้นที่ทำงานให้สะอาดเรียบร้อย โดยวางแผ่นแม่พิมพ์วางลงบนโต๊ะที่ผ่านขั้นตอนการทำความสะอาดแล้ว ให้ปราศจากผงฝุ่น เศษวัตถุอื่น ๆ ซึ่งอาจทำให้แม่พิมพ์ชำรุดเสียหายเนื่องจากแผ่นแม่พิมพ์มีความบางบอบหักง่าย จากนั้นวางกระดาษลอกแบบลายเส้น ให้ด้านที่เป็นสีน้ำตาลอ่อนสัมผัสกับผิวหน้าแม่พิมพ์ และวางทาบทับด้วยกระดาษซีฟิล์มที่ผ่านการลอกแบบลายเส้นจากโครงสร้างรูปทรงที่ปรากฏอยู่ในผลงานไว้แล้ว ยึดขอบทั้ง 4 มุมด้วย กระดาษกาวเพื่อไม่ให้เกิดการเคลื่อนที่ของกระดาษลอกแบบ และแผ่นแม่พิมพ์ที่อาจทำให้เกิดความผิด พลาดเกี่ยวกับรายละเอียดของผลงานที่อาจไม่ตรงกัน หลังจากนั้นจึงใช้ปากกาลูกกลิ้งเขียนตามเส้นร่างที่ปรากฏเพื่อเป็นการกำหนดขอบเขตและพื้นที่ในการวาดเส้นหรือเขียนด้วยวัสดุชนิดต่าง ๆ ข้อพึงระวังในขั้นตอนนี้คือ ก่อนที่จะเริ่มต้นการลอกแบบลายเส้นของผลงานทุกครั้งจะต้องสร้างเครื่องหมายตำแหน่งการวางกระดาษ (Registration Mark) หรือที่เราเรียกว่า ที - บาร์ เป็นอันดับแรกของขั้นตอนนี้เพื่อป้องกันการหลงลืม และอาจทำให้เสียเวลา เมื่อผ่านขั้นตอนการลอกแบบลายเส้น ให้ใช้ใบมีดคัตเตอร์กรีดลงตำแหน่ง ทีและบาร์ ด้วยวิธีการออกแรงกดเพียงเล็กน้อย เพราะถ้าหากข้ามขั้นตอนนี้ไป อาจทำให้ตำแหน่งการวางกระดาษลบลื่นหายไป หลังจากนั้นใช้กาวกระถินบริสุทธิ์กั้นปิดบริเวณในส่วนที่ไม่ต้องการให้วัสดุไขจับติดผิวหน้าแม่พิมพ์ และบริเวณในส่วนที่เป็นขอบเขตของผลงาน (Margin Image) เมื่อกาวกระถินบริสุทธิ์แห้งสนิทแล้ว สามารถนำไปใช้งานได้ทันที

3. การเขียนแม่พิมพ์ ด้วยวัสดุชนิดต่าง ๆ ซึ่งมีมากมายหลายชนิดทั้งชนิดแบบเปียกและแบบแห้ง แต่ละชนิดจะให้คุณสมบัติที่แตกต่างกัน โดยวัสดุชนิดหนึ่งที่สามารถนำมาเขียนแม่พิมพ์ได้ทันที เช่น ดินสอไข เกรยองไข และหมึกไขอัดแท่ง ส่วนวัสดุชนิดแบบเปียก ที่มีลักษณะโดดเด่นมากที่สุดคือหมึกไขชนิดแท่ง (Stick Tusche) แต่สามารถนำมาละลายให้เข้ากับน้ำ, น้ำมันสน, ทินเนอร์ และแอลกอฮอล์ เมื่อหมึกไขที่ผ่านการเขียนลงบนพื้นที่ที่ต้องการแห้งสนิทแล้ว จะปรากฏคราบพื้นผิว ร่องรอยที่มีลักษณะพิเศษ แตกต่างจากเทคนิคอื่น ๆ ของการสร้างสรรค์ศิลปะภาพพิมพ์ หรือการใช้น้ำมันวานิชดำ (Varnish) ระบายพื้นที่ต่าง ๆ หรือการเขียนให้มีลักษณะที่แปร่งได้ตามความต้องการ

4. เมื่อเขียนแม่พิมพ์ด้วยวัสดุไขได้ครบตามความต้องการแล้วให้นำแป้งฝุ่นหรือทาลคัม ลูบทาให้ทั่วผิวของแม่พิมพ์ เพื่อดูดซับความชื้นจากวัสดุไขที่ใช้เขียนแม่พิมพ์ อีกทั้งยังช่วยดูดซับความชื้นจากรูพรุนของแผ่นแม่พิมพ์ หลังจากนั้นให้ใช้กาวกระถินบริสุทธิ์ลูบวนด้วยฝ่ามือให้ทั่ว หรือด้วยฟองน้ำที่

หมาดน้ำ โดยทำให้กาวกระถินมีลักษณะแห้ง เรียบบางเป็นเนื้อเดียวกัน วางผึ่งลมให้แห้งแล้วพักแม่พิมพ์ทิ้งไว้อย่างน้อย 1 วันหรือ 24 ชั่วโมง เพื่อรอขั้นตอนการกัดกรด และข้อดีของการพักแม่พิมพ์เป็นเวลานานจะช่วยให้วัสดุที่เขียนลงบนแผ่นแม่พิมพ์มีคุณสมบัติจับติดแม่พิมพ์ได้ดียิ่งขึ้น

5. ขั้นตอนการกัดกรด ในขั้นตอนนี้มีความจำเป็นที่ต้องระมัดระวังเรื่องอัตราส่วนของกรดที่อาจเข้ามามีส่วนทำให้แม่พิมพ์ได้รับความเสียหาย หากปริมาณของกรดเกินอัตราส่วนที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นจะต้องมีความรอบคอบ ระวังในเรื่องของเวลาในการกัดกรด อัตราส่วนผสมของกรดฟอสฟอริกกับกาวกระถินบริสุทธิ์ เพราะหากใช้ปริมาณกรดเกินอัตราส่วนที่กำหนด ในพื้นที่ที่มีการเขียนด้วยวัสดุไซท์ที่มีค่าน้ำหนักความอ่อน เบบาง จะหลุดออกจากแม่พิมพ์ทันทีตามปริมาณของกรดที่อาจเกินค่ามาตรฐานที่ได้กำหนดเอาไว้ กล่าวคือพื้นที่บริเวณนั้นอาจจะไม่สามารถรับหมึกจากลูกกลิ้ง ในทางกลับกันหากมีส่วนผสมของกรดน้อยในขั้นตอนการกัดกรด อาจทำให้แม่พิมพ์รับหมึกจากลูกกลิ้งมากจนเกินไป โดยได้กำหนดวิธีการแบ่งอัตราส่วน ดังนี้

อัตราส่วนกาวกรด

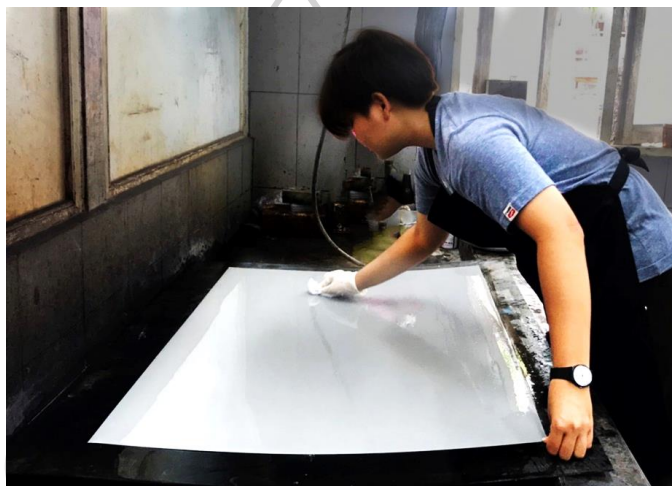
อัตราส่วนกาวกรด (Gum Etch) คือ กาวกระถินบริสุทธิ์ 8 oz. : กรดฟอสฟอริก 5.6 ml. และอัตราส่วนของกาวกรดที่เจือจางในขั้นตอนการกัดกรด เช่น กาวกรด 40% : กาวกระถินบริสุทธิ์ 60% อัตราส่วนของกาวกรดและเวลาในการกัดกรด จะขึ้นอยู่กับปริมาณความเข้ม - อ่อน ของน้ำหนักที่ปรากฏอยู่ในผลงาน เช่น 50 : 50, 40 : 60, 30 : 70, 20 : 80 เป็นต้น โดยกำหนดให้เลขตัวหน้าหมายถึงกาวกรดและเลขตัวหลังคือการเจือจางด้วยกาวกระถินบริสุทธิ์อีกครั้งหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น 70 : 30

ขั้นตอนการกัดกรด

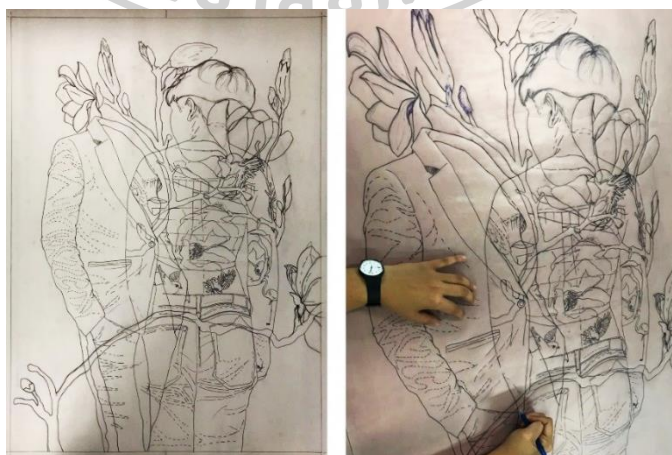
การใช้อัตราส่วนของกาวกรดและกาวกระถินบริสุทธิ์ มักคำนึงให้มีความเหมาะสมกับค่าน้ำหนักความเข้ม - อ่อนของภาพนั้น ๆ ที่ปรากฏอยู่บนแผ่นแม่พิมพ์ ยกตัวอย่างเช่น หากผลงานมีลักษณะปรากฏค่าน้ำหนักที่อ่อน บางเบา และมีค่าน้ำหนักเทามากกว่าน้ำหนักเข้มดำจัด เราจึงใช้อัตราส่วน 30 : 70 ในการกัดกรดโดยกำหนดระยะเวลาไว้ 5 นาที โดยเริ่มจากการใช้แปรงขนกระต่ายจุ่มกาวกรดที่ผสมไว้นำไปแปรงสลับไปมา ลงบนแม่พิมพ์ในส่วนที่มีความเข้มจัดในนาทีแรก หลังจากนั้นให้เลื่อนตำแหน่งไปยังน้ำหนักเทาเข้ม, เทากลางและน้ำหนักอ่อนสุดโดยวิธีการลดหลั่นเวลาจนน้ำหนักอ่อนสุดจะถูกกัดกรดเพียงแค่ 1 นาทีเท่านั้น เราเรียกวิธีการนี้ว่าการกัดกรดแบบทดเวลา เมื่อกัดกรดครบเวลาที่กำหนดไว้แล้ว จึงใช้ฟองน้ำชุ่มน้ำเซ็ดวนกาวกรดออกให้หมด สลับกับการนำน้ำสะอาดทำความสะอาดแม่พิมพ์จนแน่ใจแล้วว่าไม่มีกาวกรดหลงเหลืออยู่ เซ็ดน้ำออกให้หมาดน้ำ

ที่สุดแล้วจึงเทกาวกระถินบริสุทธิ์ลูบวนให้ทั่วแผ่นแม่พิมพ์ จากนั้นนำผ้าสาหลูปั่นให้เป็นลูกประคบ เช็ดวนผิวหน้าแม่พิมพ์ให้กาวกระถินเรียบบางที่สุด แล้วจึงพักแม่พิมพ์ทิ้งไว้ให้แห้ง และห้ามให้แม่พิมพ์โดนน้ำโดยเด็ดขาด เพราะเนื่องจากน้ำจะไปทำลายให้กาวกระถินที่แห้งปิดเคลือบผิวแม่พิมพ์หลุดออก ซึ่งเมื่อถึงขั้นตอนการล้างแม่พิมพ์ด้วยน้ำมันชนิดต่าง ๆ น้ำมันหรือไขจะไปจับติดพื้นที่บริเวณนั้นจนเกิดเป็นภาพส่วนเกินที่ไม่ต้องการขึ้นมาได้ทันที เมื่อแม่พิมพ์แห้งสนิทดีแล้ว ควรพักแม่พิมพ์ทิ้งไว้อย่างน้อยที่สุด 4 ชั่วโมง เพื่อรอเข้าสู่กระบวนการพิมพ์

ภาพที่ 22 ภาพการล้างทำความสะอาดแม่พิมพ์ ด้วยกรดซัลฟูริกเจือจางกับน้ำ

ภาพที่ 23 ภาพการลอกแบบลายเส้นโครงสร้างลงบนแผ่นแม่พิมพ์

ภาพที่ 24 ภาพการเขียนแม่พิมพ์ด้วยหมึกไซท์ละลายกับน้ำ

ภาพที่ 25 ภาพแม่พิมพ์ที่ผ่านการเขียนด้วยหมึกไซท์ละลายกับน้ำผสมกับการเขียนด้วยดินสอไซท์

ภาพที่ 26 ภาพขั้นตอนการเคลือบขาว และการกัดกรดบนแม่พิมพ์

5.3 ขั้นตอนการพิมพ์บนแม่พิมพ์อลูมิเนียม

ในขั้นตอนนี้ถือได้ว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ และมีความสำคัญมากที่สุด ขั้นตอนการพิมพ์บนแม่พิมพ์แผ่นอลูมิเนียมที่ผ่านการเขียนด้วยวัสดุไซโนติดต่าง ๆ มีความแตกต่างกับแม่พิมพ์ที่ผ่านการเคลือบน้ำยาไวแสง และผ่านกระบวนการการฉายแสง ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ในขั้นตอนนี้มีความสำคัญเพราะเนื่องจากได้มีเคมีภัณฑ์ และน้ำมันเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการพิมพ์ดังนี้

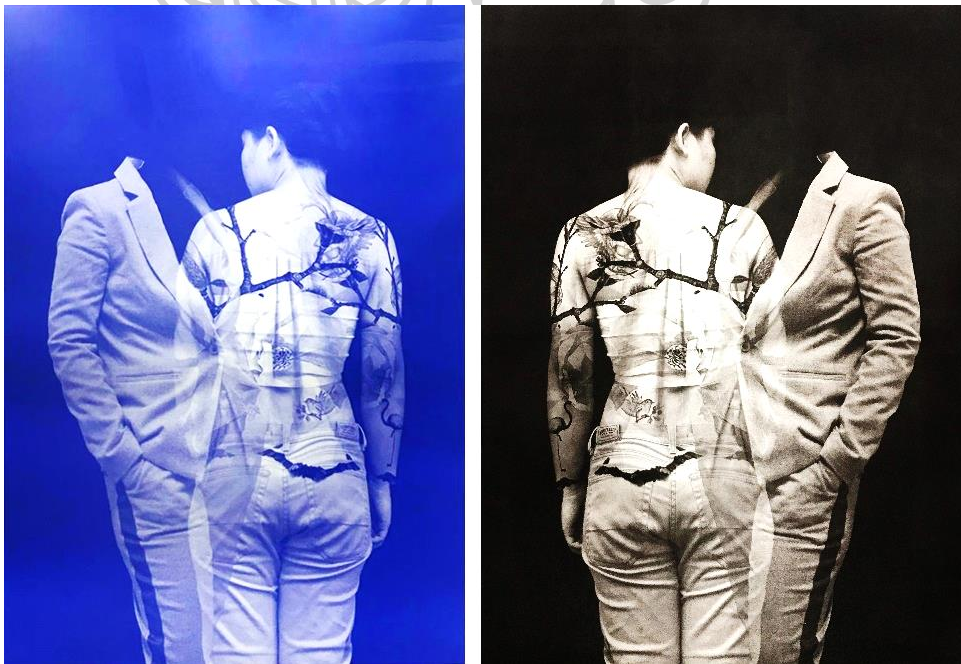
1. ขั้นตอนการล้างคราบเขม่าดำจากวัสดุไซโน ให้นำแผ่นแม่พิมพ์ขึ้นวางบนแผ่นวางรองบนแท่นพิมพ์ใช้เศษผ้าเนื้อนุ่มชุบน้ำมันสนเช็ดลูบวนให้ทั่วบริเวณที่เขียนด้วยวัสดุไซโน จนวัสดุไซโนที่ใช้เขียนหลุดออกจากแม่พิมพ์จนหมด พักทิ้งไว้รอให้แห้ง แล้วจึงใช้ทินเนอร์เช็ดแม่พิมพ์ซ้ำอีกครั้งให้เหมือนกับขั้นตอนการเช็ดด้วยน้ำมันสนจนแม่พิมพ์สะอาดปราศจากคราบไซโน

2. เมื่อแม่พิมพ์สะอาดปราศจากคราบสกปรกใด ๆ จึงใช้เศษผ้าเนื้อนุ่มชุบน้ำยาแลคเกอร์แดง (Red lacquer) ซึ่งเป็นน้ำยาที่ใช้ในการสร้างให้แม่พิมพ์มีสภาพคงทน อีกทั้งยังจะช่วยทำให้แม่พิมพ์สามารถรับหมึกจากลูกกลิ้งได้ดียิ่งขึ้น โดยหลีกเลี่ยงการเช็ดให้มีลักษณะหนาจนเกินไป เพราะอาจจะทำให้มีผลกระทบต่อรายละเอียดที่จะปรากฏบนแม่พิมพ์ เราจึงมักใช้วิธีเช็ดวนให้เรียบให้บางด้วยความรวดเร็ว โดยหลีกเลี่ยงการเช็ดซ้ำบนพื้นที่เดิม

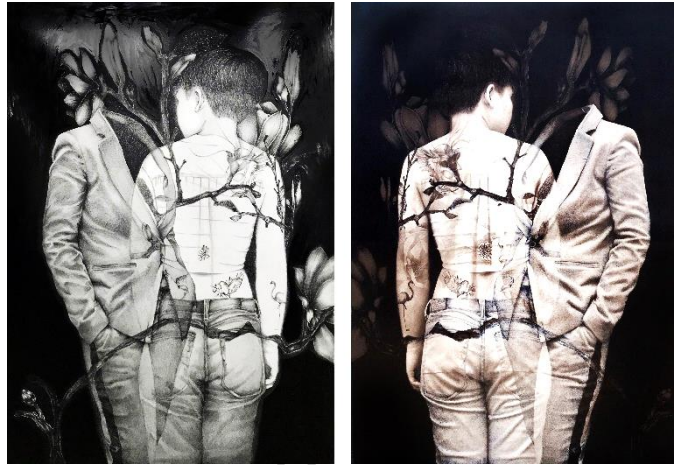
3. ใช้ผ้าเนื้อนุ่มชุบหมึกพิมพ์ที่เจือจางน้ำมันสนเพียงเล็กน้อยเช็ดวนให้ทั่วภาพ ในขั้นตอนนี้จึงเรียกว่าเป็นการสร้างฐานของหมึกที่จะปรากฏอยู่บนแม่พิมพ์ หลังจากนั้นใช้เศษผ้าเช็ดน้ำมันส่วนเกินออกให้บางและแห้งสนิท หรืออาจใช้การพัดช่วยให้ น้ำมันสนระเหยด้วยความรวดเร็วก็ย่อมได้ หลังจากนั้นจึงเป็นขั้นตอนสุดท้ายคือการใช้ฟองน้ำชุบน้ำล้างคราบขาว คราบเขม่า คราบไซโนส่วนเกินที่ไม่ต้องการออกจากผิวแผ่นแม่พิมพ์ให้สะอาด แล้วจึงเริ่มกลิ้งหมึกพิมพ์ได้ทันที โดยใช้วิธีการเดียวกันกับการพิมพ์บนแม่พิมพ์แผ่นอลูมิเนียมที่ผ่านการเคลือบน้ำยาเคมี และการฉายแสง

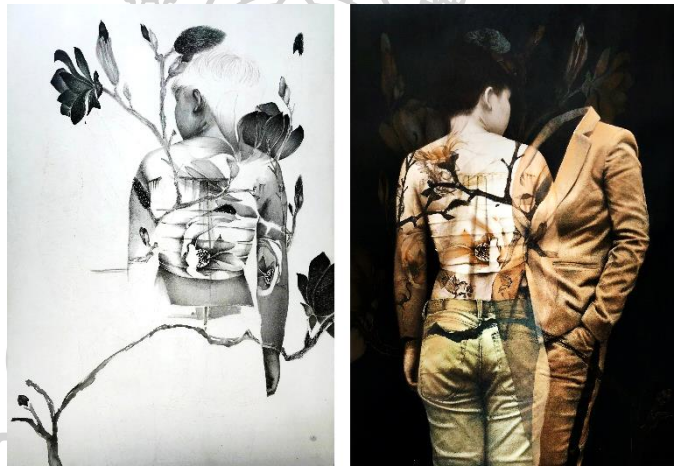
ภาพที่ 27 ภาพขั้นตอนการล้างคราบเขม่าดำ และการเช็ดน้ำยาแลคเคอร์แดง

ภาพที่ 28 ภาพเปรียบเทียบแม่พิมพ์และภาพผลงานจริงแม่พิมพ์ที่ 1 (Plate Photo)

ภาพที่ 29 ภาพเปรียบเทียบแม่พิมพ์และภาพผลงานจริงแม่พิมพ์ที่ 2

ภาพที่ 30 ภาพเปรียบเทียบแม่พิมพ์และภาพผลงานจริงแม่พิมพ์ที่ 3

ภาพที่ 31 ภาพเปรียบเทียบผลงานจริง จากแม่พิมพ์ที่ 1 และแม่พิมพ์ที่ 7

บทที่ 4

การพัฒนากระบวนการทางความคิด การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

ตลอดช่วงระยะเวลาแห่งการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ได้ค้นพบแนวทางการพัฒนาทั้งกระบวนการทางความคิด นำเสนอผ่านรูปแบบของผลงาน จวบจนถึงเทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง ได้มีการค้นคว้าทดลองแก้ไขและปรับเปลี่ยนให้เทคนิคกระบวนการของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้สอดคล้องกับแนวคิดที่ต้องการนำเสนอ โดยแบ่งระยะของสร้างสรรค์และการพัฒนาแนวความคิดออกเป็น 4 ระยะ เริ่มตั้งแต่การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ถึงระยะที่ 3 และสิ้นสุดที่การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นระยะที่ 4 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

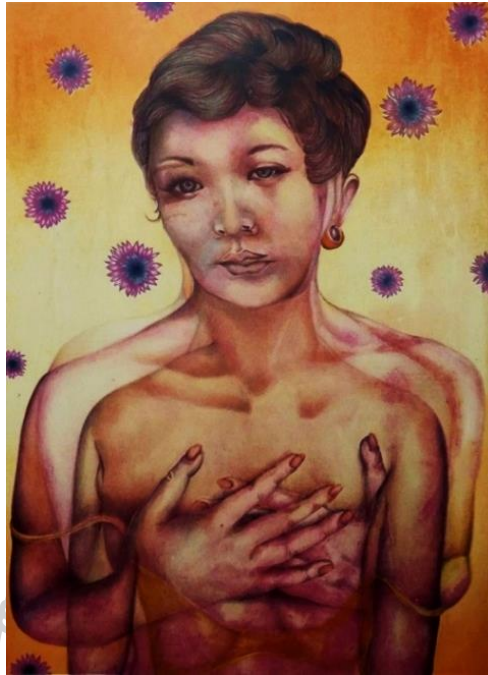
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1/2559

ผลงานในรายนี้นักศึกษามุ่งนำเสนอเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นของเพศที่สาม อาจกล่าวได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ให้ความสนใจในเนื้อหาเกี่ยวกับเพศสภาพ อย่างจริงจังมากขึ้นกว่าเดิม โดยได้นำเอาความรู้สึกร่วมกันจากประสบการณ์ส่วนตัวที่เป็นความทรงจำด้านลบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความรู้สึกและสภาวะของอารมณ์มาโดยตลอด จึงนำเอาความรู้สึกที่ได้รับเหล่านั้นมาจัดลำดับ เรียงเรียงเหตุการณ์ให้สอดคล้องประสานไปกับกระบวนการของความคิด และมุ่งค้นหาวิธีการนำเสนอให้ผลงานสร้างสรรค์สามารถสื่อสารเผยถึงความน้อยที่หลบซ่อนเร้นอยู่ในจิตใจมาอย่างยาวนาน เพื่อสะท้อนถึงความเจ็บปวด ความทุกข์ระทมของจิตใจในทุกขณะที่ต้องดำเนินชีวิตท่ามกลางความแตกต่างของเพศสภาพร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม โดยใช้รูปทรงหลักเป็นภาพเหมือนบุคคล โดยพยายามถ่ายทอดรูปทรงที่เกิดจากการจินตนาการร่วมกับจิตใต้สำนึก ให้สามารถสื่อสารผ่านภาพตัวแทนทางอุดมคติที่แฝงนัยยะแห่งความผิดปกติของการดำเนินชีวิต สู่การแสดงออกที่มีต่อเพศทางเลือกเหล่านี้ รูปทรงหลักที่ปรากฏในผลงานมักแสดงอาการกิริยาของความสับสน แสดงพฤติกรรมที่ซับซ้อนไม่ชัดเจนผ่านทางกายภาพ ซึ่งเป็นผลพวงอันสืบเนื่องมาจากบริบททางสังคมและอัตลักษณ์เฉพาะของวัฒนธรรม จารีตประเพณีที่ส่งผลไปสู่ความคิด ความเชื่อ ที่ปลูกฝังกันมาอย่างยาวนานจนนำไปสู่การล้อมกรอบโดยกำหนดการให้คุณค่าความเป็นมนุษย์จากเพศที่ถือครอง ซึ่งมีเพียงแค่ชายกับหญิงเท่านั้นที่จะได้รับสิทธิ์ ได้รับประโยชน์และได้รับการตอบสนอง จึงทำให้เพศที่สามกลายเป็นเพศที่ผิดปกติ เป็นต้นเหตุแห่งปัญหาและเป็นส่วนเกินของสังคม โดยมุ่งเน้นให้เห็นถึงภาพที่เป็นตัวแทนของกลุ่มบุคคล ผ่านภาพใบหน้าที่ไม่แสดงอาการนิ่งเฉยไม่แสดงอารมณ์ความรู้สึก เน้นการแสดงออกทางร่างกายที่เกิดจากการซ้ำ การทับซ้อนของรูปทรงของร่างกายและเสื้อผ้าที่สวมใส่เพื่อแสดงออกถึง

ความไม่เป็นตัวของตัวเอง ความกลัว ความหวาดระแวงเรื่องการเปิดเผยตัวตนให้สังคมได้รับรู้ และเข้าใจในธรรมชาติของพฤติกรรมทางเพศ ผ่านการใช้สัญลักษณ์ของผ้ารัดหน้าอก ซึ่งเป็นสัญลักษณ์สากลแทนค่าความหมายของการพยายามปิดบังซ่อนเร้นเรือนร่างของตน ที่ถือกำเนิดเป็นเพศหญิง ซึ่งเป็นความไม่พึงพอใจในเพศสภาพของตนจึงพยายามไม่เปิดเผยให้ใครได้รับรู้ อีกทั้งการพยายามสื่อให้เห็นถึงความหมายเชิงเปรียบเทียบต่อการปิดบัง ด้วยวิธีการรัดผ้าจนแน่น สร้างความอึดอัดทางร่างกายและที่สำคัญสร้างความอึดอัดทางจิตใจ จนกลายเป็นความเก๋กตทางอารมณ์ ความทนทุกข์ทรมาน ซึ่งสะท้อนผ่านภาพความผิดปกติของเรือนร่าง ท่ามกลางพื้นที่และสภาวะแวดล้อมที่ตนเองเป็นผู้กำหนดขึ้นใหม่ตามสภาวะของอารมณ์ อีกทั้งการสื่อสารผ่านรูปทรง สัญลักษณ์ของดอกไม้ที่แสดงตัวเพื่อสื่อถึงความหมายของวัตถุเหล่านั้นอย่างตรงไปตรงมา เช่น ดอกกุหลาบสีแดง สื่อแสดงถึงความรักความเข้าใจ หากจะกล่าวถึงการเลือกใช้บรรยายและสีที่ปรากฏให้เห็นในผลงาน ข้าพเจ้ามักเลือกใช้สีที่แสดงถึงความหมายถึงความจริงของธรรมชาติเช่นสีผิวของมนุษย์ที่เน้นการใช้ชุดสีที่สามารถสื่อสารให้เข้าใจได้ง่าย และมักสอดประสานกลมกลืนไปกับบรรยายภาคโดยรวมของภาพอย่างไม่ขัดแย้งกัน และมุ่งเน้นไปที่ลักษณะของการยื่นประจันหน้า แสดงออกถึงภาวะอารมณ์ผ่านสีหน้าและแววตาซึ่งแสดงความนิ่งเฉยชา ไม่นินดียินร้าย

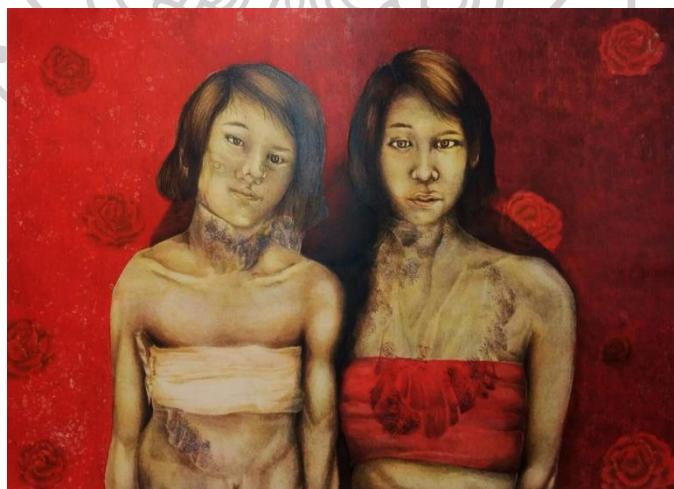
ข้อสรุป ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1/2559

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นแห่งกระบวนการทางความคิดให้สอดคล้องกับเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ทำให้เกิดความผิดพลาดขาดความสมบูรณ์ทางเทคนิควิธีการและการสื่อความหมายผ่านสัญลักษณ์ ภาพเหมือนบุคคลที่เกิดขึ้นจากการจินตนาการภายใต้สภาวะของอารมณ์ที่ขุ่นมัว ยังไม่สามารถกำหนดทิศทางการแสดงออกได้อย่างชัดเจนว่าควรจะนำเสนอผ่านมุมมองทางความคิดเหล่านั้นได้อย่างไร โดยเฉพาะเทคนิควิธีการของภาพพิมพ์หิน ที่ยังขาดความสมบูรณ์ มีลักษณะที่หยابไม่ตรงกับความต้องการ รวมถึงการใช้สีเพื่อสื่อถึงความหมายและแสดงสภาวะแวดล้อม โดยเลือกใช้สีที่มีลักษณะขัดแย้งกับแนวความคิดที่ต้องการสื่อถึงความทุกข์ทรมานของจิตใจ โดยเฉพาะพื้นฉากหลัง (Background) ยังเป็นเพียงแค่ฉากรองรับรูปทรงหลักเท่านั้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาจากประสบการณ์ของข้าพเจ้านั่นเอง ดังนั้นจึงนำเอาประสบการณ์และข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นไปปรับใช้กับผลงานในชุดถัดไป เพื่อสร้างความหมายผ่านรูปทรง สัญลักษณ์ต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

ภาพที่ 32 ชื่อผลงาน “Me/Gender/Mind No. 1”

ขนาด 100 X 70 ซม. เทคนิคภาพพิมพ์หิน ปีที่สร้างสรรค์ 2559

ภาพที่ 33 ชื่อผลงาน “Me/Gender/Mind No. 2”

ขนาด 100 X 70 ซม. เทคนิคภาพพิมพ์หิน ปีที่สร้างสรรค์ 2559

ภาพที่ 34 ชื่อผลงาน “Me/Gender/Mind No. 6”

ขนาด 100 X 70 ซม. เทคนิคภาพพิมพ์หิน ปีที่สร้างสรรค์ 2559

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2/2559

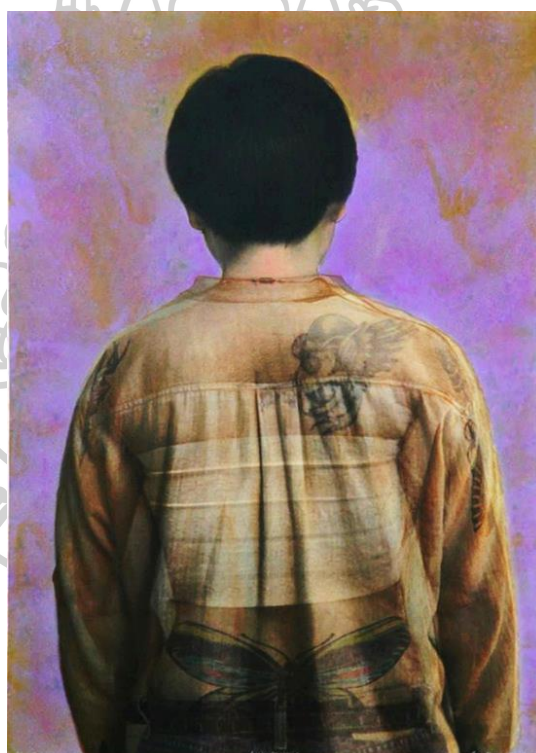
ข้าพเจ้าได้พยายามทบทวนถึงแนวความคิดและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการสร้างสรรค์ผลงานใน ระยะที่ผ่านมา เพื่อการปรับปรุงให้แนวความคิดได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของตน แต่ยังคงมีความ สนใจในประเด็นและเนื้อหาเกี่ยวกับเพศทางเลือก โดยหวังผลการต่อเนื่องเพื่อพัฒนาและผลสัมฤทธิ์ ของผลงาน โดยในลำดับแรกได้พยายามปรับเปลี่ยนมุมมองในรูปแบบใหม่ อาศัยเทคนิคการถ่ายภาพ ร่วมกับการตัดต่อภาพโดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ (Photoshop) ในการสร้างภาพต้นแบบทาง ความคิด (Sketch) และเนื่องด้วยความต้องการการบอกเล่าถึงเรื่องราวความรู้สึกส่วนตนที่เกิดขึ้นจาก สถานการณ์จริง ต่อปัญหาความเหลื่อมล้ำของเพศสภาพภายใต้สถานะทางเพศของ “ทอม” ให้มีความ ชัดเจนมากยิ่งขึ้นด้วยอาศัยกลวิธีของภาพถ่ายให้เข้ามามีบทบาทสำคัญ และร่วมแสดงถึงสภาวะ ความรู้สึกกดดัน อึดอัด และความทุกข์ทรมานของจิตใจ ท่ามกลางคำพูดจาต่อเสียดจากบุคคลอันเป็นที่ รักในครอบครัว และบุคคลที่ใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมทั้งที่เกี่ยวข้องกันโดยมีความจำเป็น และบุคคลที่ ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ผ่านการสร้างรูปทรงสัญลักษณ์โดยใช้ร่างกายของตนเองเป็นสื่อหลักในการ แสดงออก และเริ่มทดลองใช้วิธีการเปลี่ยนมุมมองของรูปทรงหลักใหม่ ด้วยวิธีการนำเสนอภาพบุคคล ที่กำลังยืนหันหลัง กล่าวคือการใช้ลักษณะท่าทางที่แสดงถึงด้านหลังเพราะมีความต้องการสื่อถึง ภาพรวมของปัญหามากกว่าการนำเสนอปัญหาของตนแต่เพียงฝ่ายเดียว อาจกล่าวได้ว่าเป็นตัวแทน

กลุ่มเพศทางเลือกที่พยายามบอกเล่าถึงความทุกข์ต่อสถานภาพทางเพศที่เป็นส่วนเกินของสังคม จึงไม่พยายามชี้เฉพาะว่าบุคคลนั้นเป็นใคร แต่อย่างไรก็ตามภาพที่ปรากฏยังคงสะท้อนความเป็นบุคลิกภาพเฉพาะของผู้สร้างสรรค์นั่นเอง จึงได้ทดลองนำเสนอผ่านกระบวนการทางภาพถ่าย โดยอาศัยกลวิธีและผลสัมฤทธิ์ของภาพพิมพ์ดิจิทัลผสมเทคนิคภาพพิมพ์หิน (Digital Print, Lithograph) เพื่อความสมจริง และเริ่มทดลองใช้กลุ่มสีที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะของกลุ่มเพศทางเลือก ให้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยขับเน้นสาระที่ปรากฏในผลงานเพื่อชี้เฉพาะเจาะจงถึงเรื่องเพศสภาพ อีกทั้งการนำเสนอให้เห็นถึงบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่สามารถอธิบายความรู้สึกถึงความอ้างว้าง ความโดดเดี่ยว ความเหงา ที่เกิดขึ้นกับบุคคลอาจหมายถึงตัวตนของตนเอง ขณะยื่นเผชิญหน้ากับปัญหาที่ไม่สามารถมองเห็นให้เป็นรูปธรรมได้ สิ่งที่มีความสำคัญคือการใช้ภาษาทางทัศนศิลป์เกี่ยวกับการแทนค่าสีผิวกายของคนที่มีลักษณะชดหมองแวดล้อมไปด้วยพื้นผิว คราบสกปรกที่แสดงทิศทางการเลือนไหลไปมาในผลงานเพื่อสื่อแทนสภาพร่องรอยแห่งความคิด ความรุนแรงของการพยายามกีดกันกลุ่มบุคคลเหล่านี้ ให้ถูกจัดอยู่ในกลุ่มบุคคลที่มีความผิดปกติทางเพศ ซึ่งเป็นการแสดงทัศนคติที่ไม่มีความยุติธรรม รังแกความเป็นมนุษย์ที่ควรมีคุณค่าเท่าเทียมกัน และสัญลักษณ์ของรอยสักบนเรือนร่างเป็นสิ่งที่เพิ่มเติมเข้ามาให้สามารถเพิ่มความหมายเพื่อสะท้อนความเป็นเพศ ที่คนส่วนใหญ่มองว่าเป็นสัญลักษณ์ของความแข็งแกร่ง ความไม่ตี ผิดแผกและแตกต่างไปจากข้อนิยามของ “คนดี” ผลงานชุดนี้ผู้สร้างสรรค์ให้ความสำคัญกับการสำรวจจิตใจของตนเองมากขึ้น ผ่านสรีระร่างกายของตนเองเพื่อแสดงถึงสภาวะความเป็นตัวตน ทั้งด้านความคิด ความรู้สึกที่อยู่ภายในจิตใจสำนึก เสมือนการบอกเล่าให้รับรู้ถึงสิ่งที่มีความอัดอั้น และต้องการปลดปล่อยความรู้สึกที่เจ็บปวดที่ไม่อาจบอกเล่าความทุกข์ทรมานเหล่านี้ให้คนอื่นได้รับรู้แม้แต่คนใกล้ชิด

ข้อสรุป ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2/2559

ผลงานในขณะนี้สามารถตอบสนองแนวความคิดในข้างต้น แต่ยังคงขาดความสมบูรณ์ขององค์ประกอบที่จะช่วยสนับสนุนให้สาระเรื่องราวในภาพนั้นสามารถสื่อสารประเด็นร่วมอื่น ๆ ประกอบกับการนำเสนอเทคนิควิธีการในรูปแบบใหม่ผ่านภาพพิมพ์ดิจิทัล สามารถเกื้อหนุนให้ผลงานดูสมจริงลดความซับซ้อนของเทคนิคและย่นระยะเวลาในการสร้างสรรค์ผลงานให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามได้มีการเพิ่มกระบวนการทางภาพพิมพ์หินบนแผ่นอลูมิเนียม เพื่อช่วยสร้างรายละเอียดสร้างลักษณะพื้นผิวลวดตา และในเรื่องของสีที่มีลักษณะพิเศษโดยที่ภาพพิมพ์ดิจิทัลไม่สามารถกระทำได้ เทคนิคภาพพิมพ์ดิจิทัลนี้จะต้องคำนึงและให้ความสำคัญกับคุณภาพไฟล์ภาพต้นแบบ คุณภาพของกระดาษพิมพ์ คุณภาพของหมึกพิมพ์ และสิ่งที่มีความสำคัญที่สุดคือคุณภาพของเครื่องพิมพ์ ซึ่ง

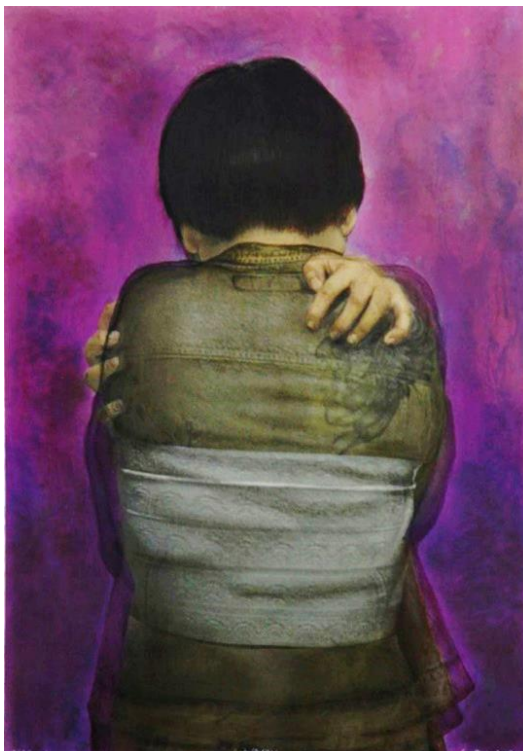
เทคนิคภาพพิมพ์ดิจิทัลนี้จะมีความแตกต่างกับเทคนิคภาพพิมพ์หินบนแผ่นอลูมิเนียม หากจะกล่าวถึงกระบวนการของการพิมพ์ที่ซับซ้อนเพิ่มเติมบนภาพพิมพ์ดิจิทัล เพราะหมึกพิมพ์จากเครื่องพิมพ์ดิจิทัล บนผิวหน้ากระดาษจะมีความไวต่อน้ำ หากสัมผัสกับน้ำจะทำให้สีหลุดออกเป็นคราบต่าง ดังนั้นในกระบวนการของการทำภาพพิมพ์หินที่ซับซ้อนลงบนกระดาษที่ผ่านการพิมพ์ในระบบดิจิทัล จึงห้ามไม่ให้กระดาษพิมพ์สัมผัสสละองน้ำหรือหยดคราบน้ำโดยเด็ดขาด การดูแลรักษาจะมีความยากมากกว่าผลงานที่ผ่านการใช้สีจากหมึกพิมพ์เขื่อน้ำมัน อีกทั้งเมื่อผ่านกาลเวลาหมึกพิมพ์จากระบบดิจิทัลจะซีดจาง จนกระทั่งทำให้โครงสร้างของสีในผลงานเกิดความผิตเพี้ยน

ภาพที่ 35 ชื่อผลงาน “Gender/Me/Mind No.2”

ขนาด 100 X 70 ซม. เทคนิคภาพพิมพ์ดิจิทัลและเทคนิคภาพพิมพ์หิน

ปีที่สร้างสรรค์ 2559

ภาพที่ 36 ชื่อผลงาน “Gender/Me/Mind No.4”

ขนาด 100 X 70 ซม. เทคนิคภาพพิมพ์ดิจิทัลและเทคนิคภาพพิมพ์หิน

ปีที่สร้างสรรค์ 2559

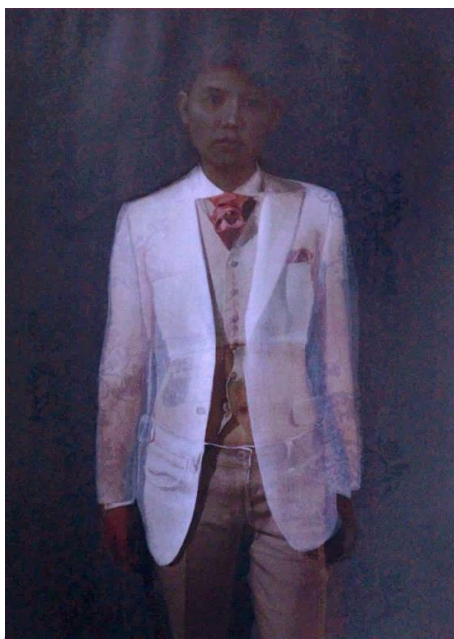
ผลงานก่อนนิพนธ์ ระยะเวลา 3 ภาคการศึกษาที่ 1/2560

ผลงานในระยะนี้ยังคงให้ความสำคัญต่อวิธีการนำเสนอความรู้สึกที่อยู่ภายในเกี่ยวกับสถานะทางเพศของตน และได้ลองปรับเปลี่ยนการนำเสนอมุมมองผ่านรูปทรงและสัญลักษณ์บนเรือนร่างของตนเองขณะที่ยื่นประจันหน้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งลักษณะหันหน้าและหันหลังให้มีความแตกต่างกันในวิธีคิดยกตัวอย่างเช่น ผลงานที่ชื่อ “HIDE No. 2” หรือ “การปิดบัง หมายเลข 2” โดยได้แสดงอากัปกิริยาขณะยืนนิ่งเฉยอยู่ในมุมมืดซึ่งคือพื้นที่ส่วนตัว ไม่แสดงอาการใด ๆ ของอารมณ์ผ่านสีหน้าและแววตา เพื่อบ่งบอกถึงความหมายของการซ่อนเร้น การปิดบังอำพรางทั้งในแง่ของความรู้สึก ที่ไม่เปิดเผยให้ใครได้รับรู้ เนื่องจากเกรงว่าจะได้รับการมีปฏิสัมพันธ์แบบมีเงื่อนไข และการปิดบังของรูปทรงของเพศหญิงที่ตนไม่พึงปรารถนา โดยกำหนดให้เป็นพื้นที่ของสภาพแวดล้อมทางจินตนาการยื่นตระหง่านในความมืดมิด คลุมเครือไม่ชัดเจนเพื่อให้สอดคล้องกับวิธีคิดในข้างต้น จะมีก็เพียงแต่สัญลักษณ์ของเสื้อผ้าที่สวมใส่ที่มีลักษณะโดดเด่นชัดเจน โดยกำหนดให้เสื้อสูทสากลสีขาว สื่อความหมายถึงเพศบุรุษ แต่ในขณะที่เดียวกันกลับมีร่องรอยของผ้าลายลูกไม้ซ่อนทับในมิติของพื้นที่

เดียวกัน และหากมองให้ถี่ถ้วนจะปรากฏรูปของผ้านวดหน้าอกที่ซุกซ่อนอยู่ด้านในอีกที โดยกำหนดให้แสดงสาระทางความคิด ถึงความโปร่งบาง โปร่งใสของเสื้อผ้าหลากหลายชั้น หลากหลายรูปแบบทั้งเพศหญิงและเพศชาย เกิดการทับซ้อนสร้างมิติอย่างน่าสนใจ ซึ่งสื่อแทนการสับสน ความกังวลใจในสถานะทางเพศของตนซึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิต หากได้เปิดเผยสถานะของตนต่อสังคม และผลงานที่ชื่อ “HIND No.2” หรือ “ข้างหลัง หมายเลข 2” เป็นตัวอย่างผลงานที่สะท้อนให้เห็นถึง การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มุ่งเน้นนำเสนอการพิจารณาจิตใจของตนอย่างลึกซึ้งเพื่อให้เข้าใจถึงสิ่งที่อยู่ภายใน (อารมณ์) โดยได้นำเสนอการแต่งกายด้วยชุดแต่งงานที่ไม่สอดคล้องกับคู่สมรส ไม่เป็นไปตามภาพโฆษณาชวนเชื่อที่เรามากคุ้นชินกัน หรือบางทีอาจจะนำเสนอเพื่อชวนให้นึกถึงความเป็นชายไม่จริงหญิงไม่แท้ จากรูปแบบของผลงานที่แสดงให้เห็นบุคคลที่มีทรงผมสั้นเกรียน สวมใส่ชุดผ้าลายลูกไม้ ซึ่งนำเสนอภาพแห่งความขัดแย้งทั้งด้านเรื่องราวและความน่าจะเป็น อีกทั้งความหมายของชุดแต่งงานยังสามารถบอกเล่าเรื่องราวสะท้อนสิ่งที่ตรงกันข้ามกับความเป็นจริงของชีวิตคู่ ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเพศเหล่านี้ ซึ่งยังเป็นปัญหาไม่ชัดเจนทั้งในเรื่องการใช้ชีวิตคู่ เรื่องสิทธิทางด้านกฎหมายได้เป็นอย่างดี รูปแบบวิธีการสร้างสรรค์ได้นำเสนอภาพร่างกายของตนเองที่ถูกซ่อนทับกับร่างกายของบุคคลอื่น เพื่อแสดงออกถึงการเคลื่อนไหวทางกายภาพและการเคลื่อนไหวของความรู้สึก ผลงานชุดนี้ยังคงให้ความสำคัญกับเทคนิคภาพพิมพ์ดิจิทัลผสมผสานร่วมกับเทคนิคภาพพิมพ์หิน ซึ่งได้มีการปรับแก้ไขให้กรรมวิธีทั้งสองนี้เกิดปัญหาน้อยที่สุด อีกทั้งข้อดีของเทคนิคภาพพิมพ์ดิจิทัลยังสามารถช่วยให้ผลงานแสดงความเหมือนจริง และเมื่อนำเทคนิคภาพพิมพ์หินเข้ามาเพิ่มเติมให้รายละเอียดของผลงาน พื้นผิว บรรยากาศ และสีที่ปรากฏจึงทำให้ผลงานมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

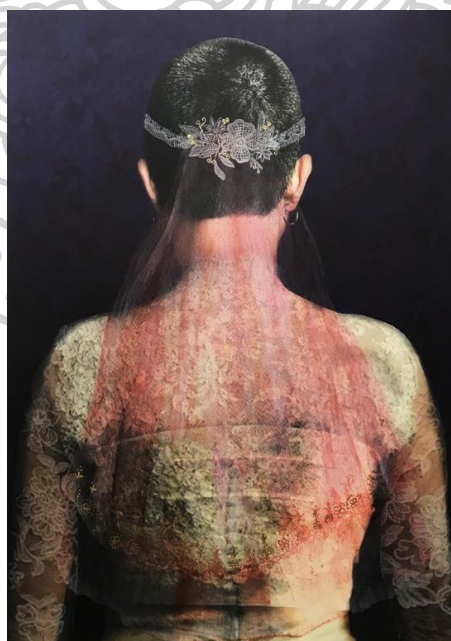
ข้อสรุปผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1/2560

การหยิบยกนำเสนอประเด็นเรื่องการใช้ชีวิตคู่ของเพศที่สามมาสร้างสรรค์ผลงาน เนื่องจากความวิตกกังวลถึงเรื่องในอนาคตของตน และถ้าหากในอนาคตยังไม่มีที่ยอมรับ ไม่มีข้อกฎหมายที่เอื้อประโยชน์การมีชีวิตคู่ของบุคคลเพศเดียวกันจะทำเช่นไร หากไม่มีการรับรองอัตลักษณ์บุคคลของเพศที่สามจะทำอย่างไร และหากเพศที่สามยังเป็นเพศที่ถูกเลือกปฏิบัติต่อคนในสังคมเหมือนเดิมจะทำเช่นไร สิ่งเหล่านี้คือความวิตกกังวลในสถานภาพทางเพศ และปัญหาที่มักเกิดความผิดพลาดในเทคนิคภาพพิมพ์ดิจิทัล ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงนำไปวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้และจำเป็นจะต้องพัฒนาและหาวิธีการใหม่เข้ามาทดแทนระบบภาพพิมพ์ดิจิทัล ที่ยังสามารถนำเสนอสาระและรูปแบบของความเหมือนจริงผ่านเทคนิคการถ่ายภาพ และนำภาพถ่ายเหล่านั้นไปพัฒนาสร้างสรรค์ให้ผลงานสามารถสื่อถึงความรู้สึกที่ต้องการ

ภาพที่ 37 ชื่อผลงาน “HIDE No. 1”

ขนาด 100 X 70 ซม. เทคนิคภาพพิมพ์ดิจิทัล และเทคนิคภาพพิมพ์หิน
ปีที่สร้างสรรค์ 2559

ภาพที่ 38 ชื่อผลงาน “HIND No. 2”

ขนาด 100 X 70 ซม. เทคนิคภาพพิมพ์ดิจิทัล และเทคนิคภาพพิมพ์หิน
ปีที่สร้างสรรค์ 2559

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1/2561

จากช่วงระยะเวลาของการสร้างสรรค์ผลงานทั้งหมด ทำให้เกิดความเข้าใจที่ว่า การคิดน้อยใจ ในเพศสภาพของตัวเองนั้นไม่ได้เป็นวิธีการแก้ปัญหา หรือทำให้เพศที่สามดูมีคุณค่ามากขึ้นกว่าเดิม และบางครั้งเกิดความท้อแท้ และหยุดกระทำในสิ่งที่สร้างสรรค์ที่พอจะสามารถสร้างคุณค่า สร้าง ศักยภาพในด้านอื่น ๆ ให้กับตนเอง การกระทำตนให้เป็นไปในทิศทางที่ตรงกันข้าม ทำให้ไม่เกิดผลดี แต่ประการใด แต่เป็นการตอกย้ำตัวเองให้จมลงสู่ก้นเหวที่ลึก มีดมืด ดังนั้นจึงปรับเปลี่ยนวิธีคิดแห่ง การดำรงตนให้สามารถใช้ความรู้ ความสามารถ มากกว่าการประพฤติดนประชดประชัน กระทบกระ เทียบบุคคลอื่นที่ไม่สามารถคล้อยตามสถานะทางเพศของตน ดังนั้นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอาจ เป็นหนทางหนึ่งที่สามารถปลดปล่อยพันธนาการแห่งทุกขนั้น ศิลปะทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของ ตนเอง ทำให้มั่นใจในอัตลักษณ์ของตนเอง มีความพร้อมและมีความกล้าเผชิญต่อทุกปัญหาที่เข้ามา บ่อนทำลายความเป็นเพศทางเลือกของตน และศิลปะยังสามารถสร้างความอบอุ่นแก่จิตใจ คลาย ความกังวลใจจนกระทั่งยกระดับจิตใจให้สูงขึ้นกว่าเดิม

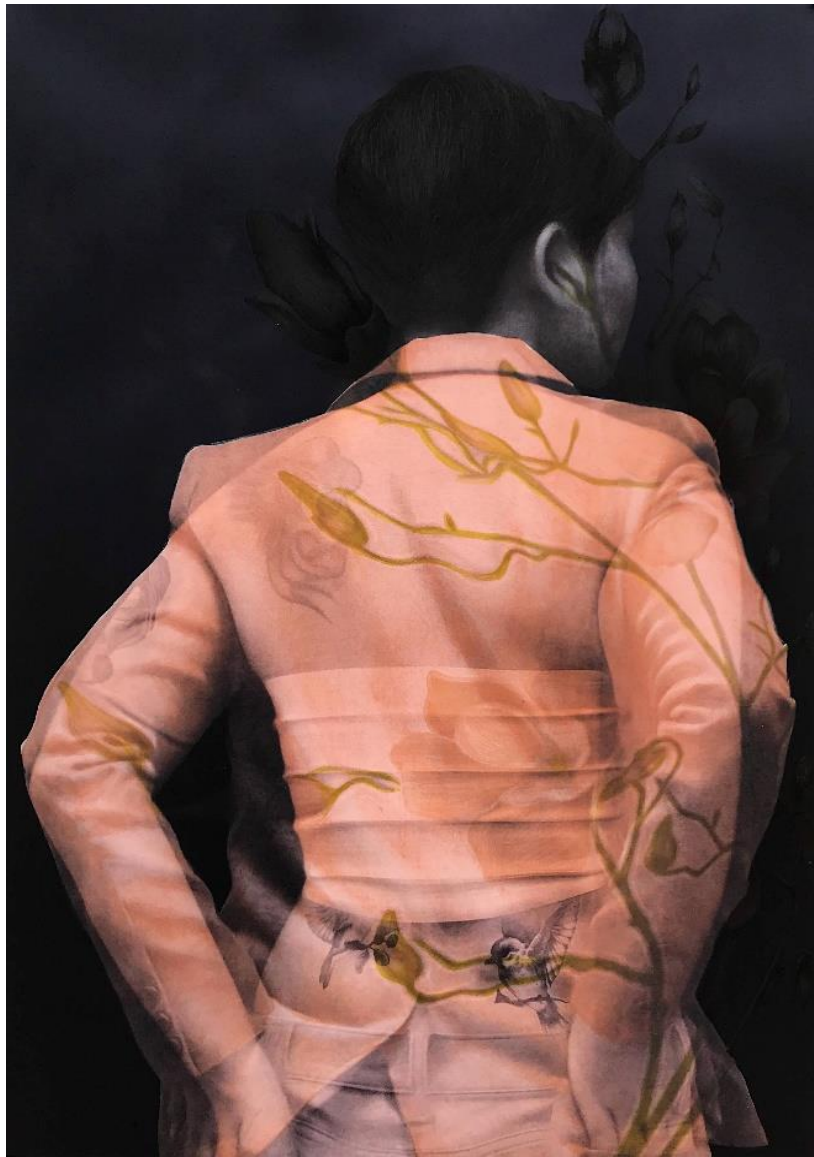
หากจะกล่าวถึงพัฒนาการในผลงานชุดนี้ ได้มีการปรับปรุงและแก้ไข ด้านการนำเสนอเทคนิค วิธีการให้สามารถสอดคล้องกับแนวความคิดได้อย่างลงตัวมากขึ้น มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และยังคง ยืนยันถึงจุดยืนในแนวทางที่มีความต้องการนำเสนอความคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศสภาพ และอัตลักษณ์ ความเป็นตัวตนของเพศที่สาม ที่ไม่สามารถเปิดเผยตัวตนในสังคมที่วัดคุณค่าของความเป็นมนุษย์ด้วย สถานะทางเพศเพียงแคเพศหญิงและเพศชายเท่านั้น โดยสื่อสะท้อนผ่านรูปทรงของร่างกายตนเอง ในขณะที่ริยาบถหันด้านหลัง มีทรงผมที่สั้นลักษณะคล้ายกับเพศชาย อีกทั้งแสดงถึงการแต่งกายที่เป็น สัญลักษณ์และอัตลักษณ์ของกลุ่มเพศเหล่านี้ ที่มีความทะมัดทะแมง แข็งแรง แต่มีพฤติกรรมสงบนิ่ง ไม่ก้าวร้าวแสดงออกซึ่งความนิยมวล อ่อนโยน ขณะที่ภาพแสดงถึงสัญลักษณ์ของการยืนหันหลัง เพื่อ สื่อความหมายถึงการเผชิญหน้าต่อความมืดมิด ความกลัวอย่างเด็ดเดี่ยวแต่เพียงลำพัง ในขณะที่ ลักษณะของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ได้นำเสนอถึงความสลบซับซ้อนหลายมิติ เช่น เสื้อผ้าชั้นนอกที่มี ลักษณะโปร่งเบา โปร่งบาง ซึ่งเผยให้เห็นผ้ารัดหน้าอกได้อย่างชัดเจน เพื่อต้องการสะท้อนความรู้สึกที่ อึดอัด กัดค้นในสถานภาพทางเพศ ที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวและ กลุ่มบุคคลในสังคมของตนเอง ผลงานในชุดนี้เริ่มให้ความสำคัญกับวัตถุในรูปแบบอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น กิ่งก้าน ใบไม้และดอกของต้นแมกโนเลียที่สื่อความหมายในตัวของมันเอง แทนค่าความเข้มแข็ง ทนต่อสภาพแวดล้อมและการมีชีวิตอยู่ผ่านมาได้หลายล้านปี อีกทั้งรูปลักษณะภายนอกของดอกที่ดู บอบบาง น่าทะนุถนอม แต่ในความเป็นจริงแล้วกลับมีกลีบดอกที่แข็ง คงทน และกลีบดอกจะร่วง

หล่น เมื่อหมดอายุขัยของตัวเองเท่านั้น ดังนั้นกิ่งก้าน และดอกแมกโนเลีย จึงเป็นสัญลักษณ์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยส่งเสริมและอธิบาย เพื่อเปรียบเทียบตัวตนของเพศที่สาม ได้เป็นอย่างดี ซึ่งได้พยายามนำเสนอมุมมองให้มีความหลากหลาย หรือแม้กระทั่งการเลือกใช้ชุดสีที่ถูกกำหนดให้แสดงความหมายผ่านเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่มีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละผลงาน สิ่งที่เป็นจุดเปลี่ยนที่ทำให้ผลงานเกิดการพัฒนาอย่างเห็นได้ชัดเจนคือ การใช้เทคนิคภาพพิมพ์ระบบออฟเซ็ท (Offset Lithograph) ร่วมกับภาพพิมพ์หิน หรือภาพพิมพ์ลิโธกราฟบนแม่พิมพ์แผ่นอลูมิเนียม ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในเทคนิคใหม่ ๆ ที่ต้องมีความพิถีพิถันในทุกขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มจัดแบบเพื่อบันทึกภาพ การตกแต่งภาพด้วยโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ ความรู้เกี่ยวกับการปรับค่าน้ำหนักในไฟล์ภาพดิจิทัล เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อการโอนถ่ายภาพลงบนแผ่นฟิล์ม รวมถึงขั้นตอนของการพิมพ์บนแม่พิมพ์ที่ผ่านกระบวนการฉายแสง การเคลือบน้ำยา ซึ่งแตกต่างกับกระบวนการเดิมของภาพพิมพ์หินที่ใช้วัสดุในการเขียนแม่พิมพ์ รวมถึงขั้นตอนการวางแผนงานให้เป็นอย่างรัดกุม ปลอดภัยและรักษาคุณภาพของผลงานให้อยู่ในเกณฑ์ตามมาตรฐานของตน

ข้อสรุปผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1/2561

ผลงานภาพพิมพ์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เป็นวิถีทางการค้นหาทางออกแห่งชีวิต จากปัญหาชีวิตในครอบครัวที่ไม่อาจยอมรับความจริงเกี่ยวกับเพศสภาพของตน โดยได้นำประสบการณ์ส่วนตัวที่สะสมพอกพูนความอัดอั้น ก่อรูปกลายเป็นความกดดัน จึงจำเป็นต้องหาวิธีเพื่อระบายความรู้สึกเหล่านั้น ดังนั้นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีความเหมาะสมที่สุด ที่จะช่วยบำบัดอารมณ์ความรู้สึก ให้ความกดดันนั้นให้ค่อย ๆ คลายไปสู่ความสุขสงบของจิตใจ และจึงได้เริ่มต้นค้นหาข้อมูลเชิงลึกร่วมกับการนำเอาประสบการณ์ส่วนตนมาคิดวิเคราะห์สู่การสร้างสรรค์และได้ทดลองเทคนิควิธีการ ที่ตนไม่มีความคุ้นเคยโดยที่สามารถทำความเข้าใจในหลักการทำงาน ของกระบวนการภาพพิมพ์ออฟเซ็ทได้เป็นอย่างดี สามารถนำเสนอให้เห็นถึงความแตกต่างในแต่ละเทคนิคได้ ดังนั้นกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้จึงเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญสำหรับแนวทางการสร้างสรรค์ของตนต่อไปในอนาคต

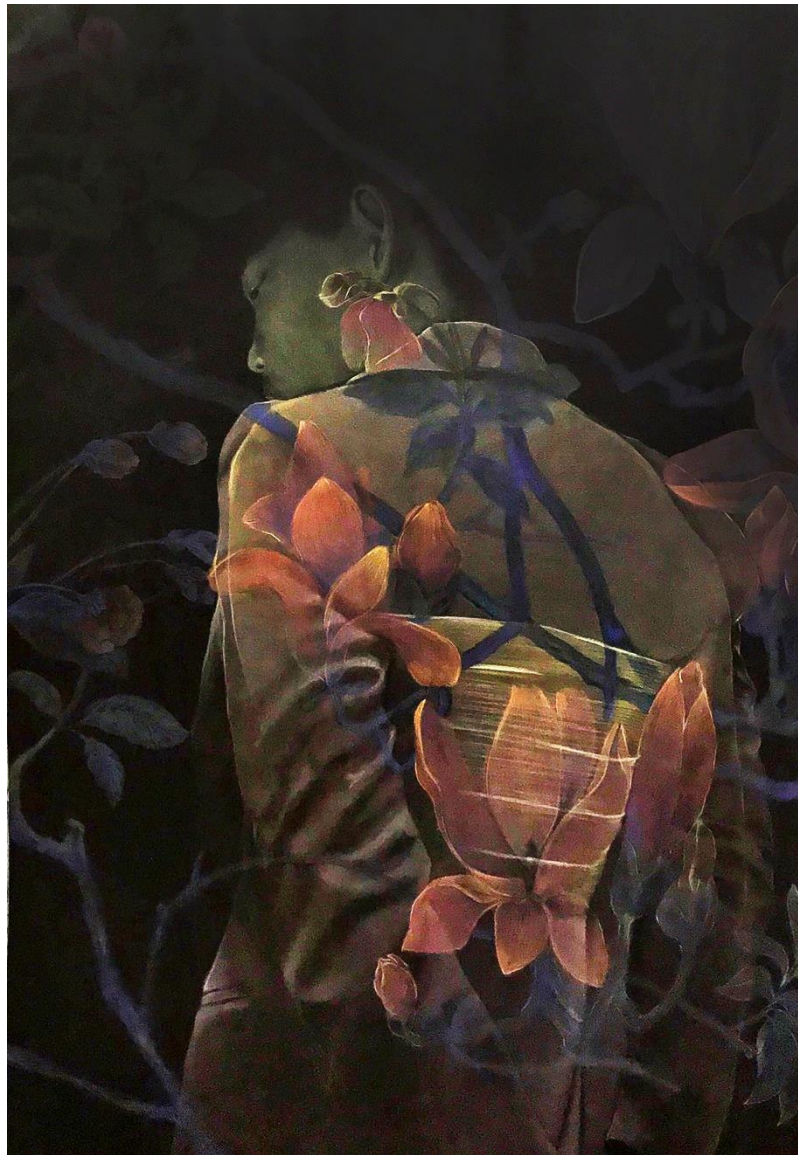

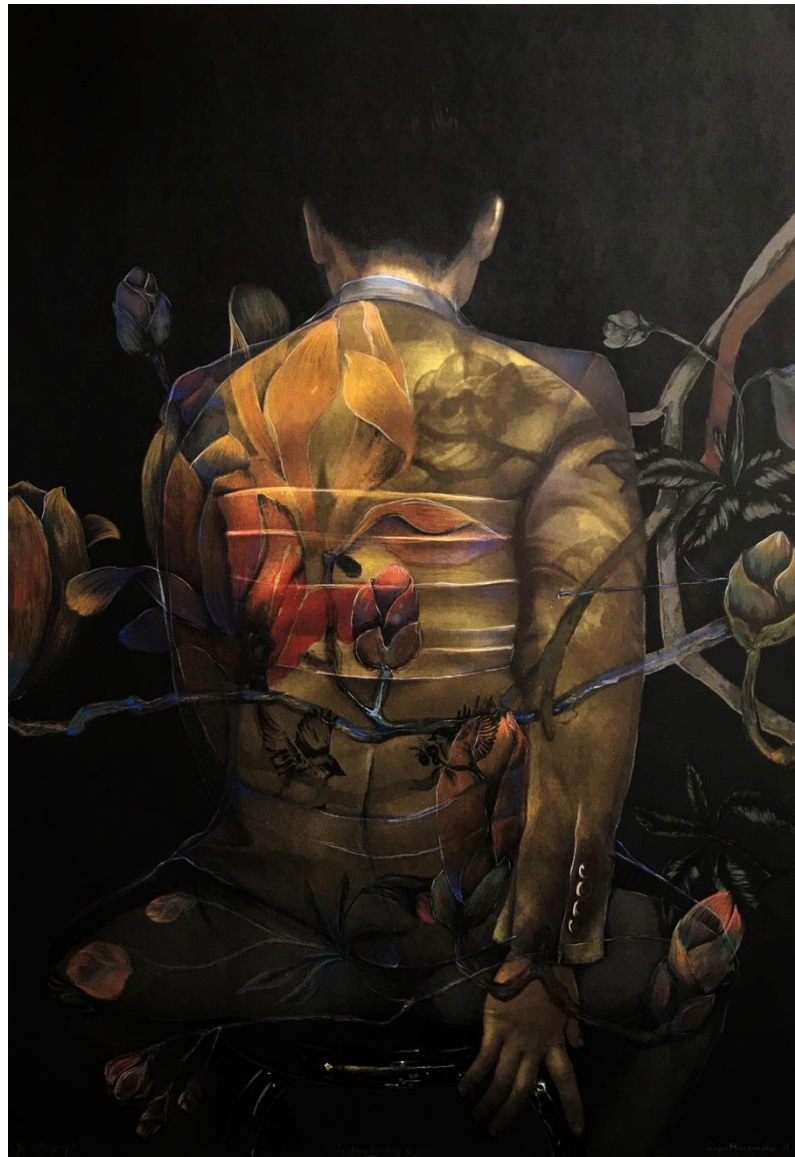
ภาพที่ 39 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1
ชื่อผลงาน “Gender – Bending No. 1”
ขนาด 100 X 70 ซม.
เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)
ปีที่สร้างสรรค์ 2561

ภาพที่ 40 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2
ชื่อผลงาน “Gender – Bending No. 2”
ขนาด 100 X 70 ซม.
เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)
ปีที่สร้างสรรค์ 2561

ภาพที่ 41 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3
ชื่อผลงาน “Gender – Bending No. 3”
ขนาด 100 X 70 ซม.
เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)
ปีที่สร้างสรรค์ 2561

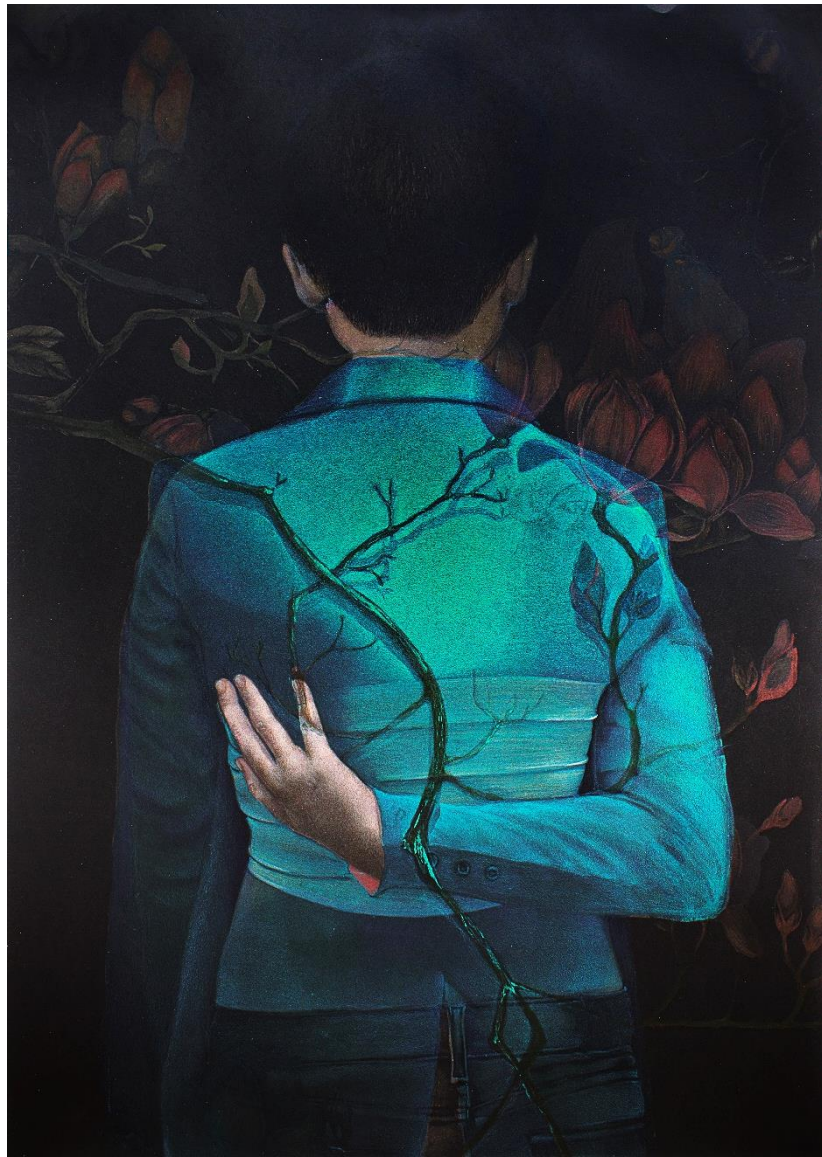
ภาพที่ 42 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน “Gender – Bending No. 4”

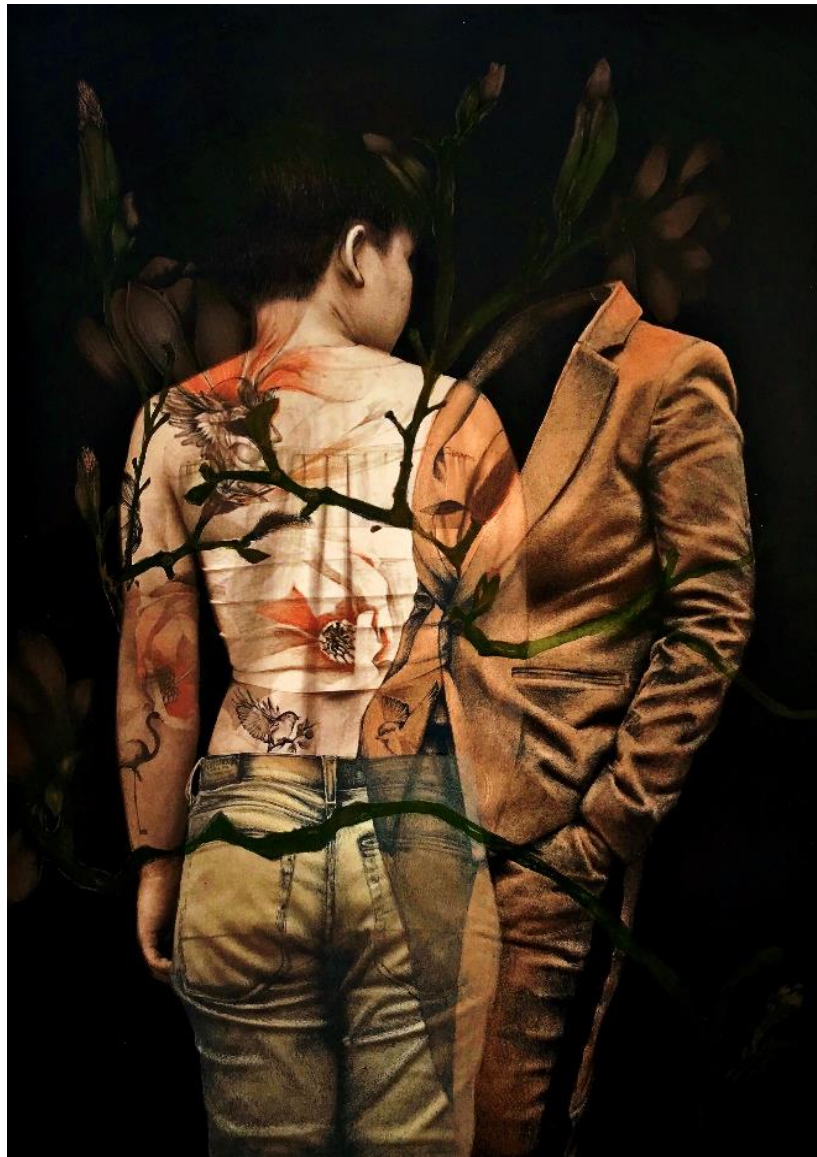
ขนาด 100 X 70 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้างสรรค์ 2561

ภาพที่ 43 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5
ชื่อผลงาน “Gender – Bending No. 5”
ขนาด 100 X 70 ซม.
เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)
ปีที่สร้างสรรค์ 2561

ภาพที่ 44 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6
ชื่อผลงาน “Gender – Bending No.6”
ขนาด 100 X 70 ซม.
เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)
ปีที่สร้างสรรค์ 2561

บทที่ 5

บทสรุป

การใช้คำว่า “เพศชาย” และ “เพศหญิง” สำหรับการแบ่งแยกและอ้างถึงสถานะทางเพศ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันหลายส่วน ทั้งด้านสิทธิ หน้าที่ รวมถึงในด้านกฎหมาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความคิดทางสังคม จารีตประเพณีและวัฒนธรรม และที่สำคัญคือกฎหมายที่ใช้ปกครองกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันในสังคม นอกจากนี้ยังเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงการยึดมั่นถือมั่นตามตัวบทกฎหมายและค่านิยมทางสังคมว่าอัตลักษณ์ทางเพศมีเพียงแค่สองสำหรับสังคมไทย และสังคมไทยมักมีความเชื่อที่ว่าความเป็นตัวตนของบุคคลย่อมเชื่อมโยงกับเพศโดยกำเนิด ซึ่งเป็นเรื่องที่สะท้อนให้เห็นถึงการพยายามปิดกั้น ปิดบังความจริงที่กำลังเกิดขึ้นในโลกยุคปัจจุบันที่ได้เปิดกว้างต่อความหลากหลายทางเพศ และชนบความเชื่อเหล่านี้มักเกิดจากการขาดความรู้เรื่องความหลากหลายทางเพศ ซึ่งเป็นผลกระทบต่อสิทธิ กฎหมาย รวมไปถึงการตีค่าความเป็นมนุษย์

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ “กาย - กลับกาย” (Gender - Bending) ข้าพเจ้าได้นำเสนอความคิด จากแรงบันดาลใจ ผ่านประสบการณ์ส่วนตัวและอารมณ์ความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศสภาพที่ไม่ตรงกับเพศกำเนิดของตน ซึ่งเป็นความรู้สึกภายในอันเกิดจากความกดดันในสถานภาพทางเพศที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว โดยสร้างนัยยะผ่านการแสดงออกของรูปร่างของตัวตน รูปร่างของวัตถุ สี บรรยากาศและการทับซ้อนในแต่ละแม่พิมพ์ ซึ่งได้แสดงความเป็นอัตลักษณ์ทางเพศผ่านรูปแบบของผลงาน อีกทั้งยังได้มีโอกาสเปิดเผยความเป็นจริงผ่านตัวตน รวมถึงสามารถบำบัดและบรรเทาความทุกข์ จากความเก็บกด ปิดบัง ผ่านการสร้างสรรค์ผลงาน ที่บางช่วงขณะมักมีความหวาดกลัว หวาดระแวง และมักนึกถึงเรื่องราวด้านลบที่ถูกกระทำ ผ่านการปฏิเสธและพุดจาจากถางสร้างความกระทบกระเทือนต่อจิตใจ จึงพยายามนำเอาความรู้สึกเหล่านั้นตีค่าความหมายย้อนกลับเป็นความรู้สึกด้านบวก โดยเริ่มจากการพยายามแก้ไข ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงความคิดของตนเองเป็นลำดับแรก

ในด้านกระบวนการสร้างสรรค์ในขั้นแรกได้ทดลองสร้างสรรค์เทคนิคภาพพิมพ์หินบนแม่พิมพ์ แผ่นอลูมิเนียมแต่เพียงอย่างเดียว จนได้ค้นพบความจริงที่ว่าผลงานของตนไม่เหมาะสมกับการนำเสนอรูปแบบที่สร้างสรรค์รูปร่างของคนจากจินตนาการ รวมถึงไม่เหมาะสมกับรูปแบบที่ใช้วิธีการเขียน

รูปทรงของคนแบบอัสระโดยไม่มีหลักการของกายวิภาคศาสตร์ (Anatomy) เข้ามาควบคุม ในระยะถัดมาจึงปรับแก้ไข และทดลองใช้กระบวนการทางภาพถ่ายให้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง โดยใช้วิธีการของภาพพิมพ์ดิจิทัลในการอาศัยรูปร่าง โครงสร้าง ความเหมือนจริงของภาพถ่าย และให้กระบวนการของภาพพิมพ์หินบนแม่พิมพ์แผ่นอลูมิเนียม ได้เข้ามามีส่วนช่วยสนับสนุนสร้างอรรถรสลักษณะพิเศษของผลงานภาพพิมพ์หิน ซึ่งเกิดเป็นผลดีเกินความคาดหมาย สามารถสื่อสารความรู้สึกที่ตนเองต้องการแสดงออกแต่ก็ยังมีปัญหาที่ต้องแก้ไขทั้งในแง่ของวิธีคิด การใช้สัญลักษณ์ และการควบคุมความพอดีของการใช้รูปทรงที่สามารถให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จากปัญหาดังกล่าวจึงพัฒนาสู่การสร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการของภาพพิมพ์ระบบออฟเซ็ท ร่วมกับภาพพิมพ์หินบนแม่พิมพ์แผ่นอลูมิเนียมซึ่งใช้วัสดุไซเป็นหลักในการเขียนแม่พิมพ์ ซึ่งในระยะนี้จึงได้ค้นพบรูปแบบวิธีการและการผสมผสานของทั้งสองเทคนิคได้อย่างสมบูรณ์แบบ

อย่างไรก็ตามปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสร้างสรรค์ผลงานนั้นล้วนแล้วแต่เป็นประสบการณ์ที่ดีทั้งสิ้น ที่ข้าพเจ้าได้พยายามเรียนรู้ข้อผิดพลาด จนสามารถแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ ตลอดจนกระบวนการทางความคิด ซึ่งได้เกิดประโยชน์อย่างมาก ผลงานการสร้างสรรค์ในเทคนิคภาพพิมพ์หินและในกระบวนการต่าง ๆ สามารถช่วยบรรเทา เยียวยาจิตใจ จากความเป็นลำดับขั้นตอนของแต่ละช่วงเวลาในการสร้างสรรค์ สู่การจัดลำดับความสำคัญของชีวิตได้อย่างสอดคล้อง ประสานกัน และได้กลายเป็นความหวังต่อการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต โดยข้าพเจ้ามุ่งหวังว่าประสบการณ์ที่ผ่านองค์ประกอบแห่งการสร้างสรรค์ให้เป็นผลงานศิลปะภาพพิมพ์นี้ จะเป็นประโยชน์เป็นกำลังใจต่อผู้ที่กำลังเผชิญหน้ากับปัญหาเรื่องเพศสภาพเหมือนกับตน ด้วยวิธีการสร้างความเข้าใจในเพศสภาพและยอมรับกับปัญหาที่เกิดขึ้น แต่อย่ายอมแพ้ ท้อถอย จงให้เกียรติตัวตนของตนเอง พร้อมกับสร้างคุณค่า สร้างความพอใจในความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน

รายการอ้างอิง

Labriola, K., & Counselor/Nurse. (2017). WHAT IS BISEXUALITY? WHO IS BISEXUAL? .

Retrieved from <http://www.kathylabriola.com/articles/what-is-bisexuality-who-is-bisexual>

Mead, M., & Benedict, R. (1939). *Sex in primitive society*: American Journal of Orthopsychiatry.

Nanda, & Serena. (1999). *Neither man nor woman*.

Reyes, R. A., & Clarence-Smith, W. G. (2012). Strange bedfellows: male homoeroticism and politics in Thai history. In *Sexual Diversity in Asia, c. 600-1950* (pp. 105-120): Routledge.

Terwiel, B. J. J. M. J. o. (2007). The Body and Sexuality in Siam: A First Exploration in Early Sources. 14, 42-52.

Williams, W. L. J. T. G. (2010). The 'two-spirit' people of indigenous North Americans. 11.

กิตติศักดิ์, ป. (2527). ตำนานรักร่วมเพศ. วารสาร นิติศาสตร์, 13.

เขาว์เจริญรัตน์, ศ. (2558). ศาสนาทำให้การรักร่วมเพศเป็นสิ่งผิดกฎหมาย.

<https://www.facebook.com/dr.sinchai.chaojaroenrat/posts/ศาสนาทำให้การรักร่วมเพศเป็นสิ่งผิดกฎหมาย-การมีอยู่ของกลุ่มคนรักร่วมเพศหรือกลุ่มค/872651476113703/>

ทองกระจาย, ช. ความเท่าเทียมกันทางเพศสภาพ. In การพัฒนามนุษย์ในบริบทโลก (pp. หน่วยที่ 8).

ยอดหงษ์, ช. (2017). Sex-Ray. Retrieved from [https://thematter.co/thinkers/sex-](https://thematter.co/thinkers/sex-ray/bahuchara-mata/36220#_ftnref2)

[ray/bahuchara-mata/36220#_ftnref2](https://thematter.co/thinkers/sex-ray/bahuchara-mata/36220#_ftnref2)

สุริยสาร, บ. (2557). อัตลักษณ์และวิถีทางเพศในประเทศไทย/ องค์การแรงงานระหว่างประเทศ ประจำ

ประเทศไทย กัมพูชา และ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ; โครงการส่งเสริมสิทธิ

ความหลากหลายและความเท่าเทียมในโลกของการทำงาน (PRIDE). (บ. สุริยสาร Ed. 1 ed.

Vol. 2557). กรุงเทพฯ : องค์การแรงงานระหว่างประเทศ, 2557.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	สุพัฒน์วดี เหมือนตา
วัน เดือน ปี เกิด	18 มิถุนายน 2535
สถานที่เกิด	ศรีสะเกษ
วุฒิการศึกษา	2551 โรงเรียนวัดโนนทัย พายัพ, มัธยมศึกษาตอนปลาย 2559 ปริญญาศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาภาพพิมพ์ คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	99/2 หมู่ 15 ตำบล สัมปอัย อำเภอ ราชันไศล จังหวัด ศรีสะเกษ 33160
รางวัลที่ได้รับ	พ.ศ. 2562 ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์ “the 7th Guanlan International Print Biennial” 2019 China. ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์ “The 6th Indonesia International Print Triennial” 2019 Jakarta Indonesia. ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์ “The 2nd Yerevan International Print Biennale” 2019 Armenia. ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์ Jogja National Museum, Indonesia “ARTJOG MMXIX exhibition” 2019 Jogjakarta, Indonesia. พ.ศ. 2561 ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์ “การแสดงผลศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 64”, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์ “3rd Macao Printmaking Triennial” 2018 Macao, Taiwan. พ.ศ. 2560 ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์ “การแสดงผลศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นใหม่เยาว์ ครั้งที่ 34”, หอศิลป์สนามจันทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์ “The 10th KOCHI international triennial exhibition of prints” 2017 Tokyo Japan.

ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์ “ศิลปกรรมเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 12”,
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ

พ.ศ. 2559

ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์ “นิทรรศการศิลปนิพนธ์ยอดเยี่ยม ประจำปี
2559”, หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์บรมราชินีนาถ กรุงเทพฯ

ร่วมแสดงนิทรรศการกลุ่ม “Thesis ซี’ซิส”, หอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. 2558

ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์ “The 5th NBC Meshtec Tokyo
International Screen-Print Biennial”

ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์ “Printmaking 30:50”, หอนิทรรศการ
ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์ “Printmaking Exchange Exhibition”, Tama
Art University & Faculty of Fine Arts, หอนิทรรศการ คณะวิจิตรศิลป์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. 2557

ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์ “Male Formy Grafiki, Polska-lods 2014”,
Poland.

ร่วมแสดง “Prints as Prints 6”, หอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. 2555

ร่วมแสดง “M&C 3”, หอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่